

ZALAI KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ

2013/1

**ZALAI
KÖNYVTÁRI
LEVELEZŐ**

2013/1

Zalaegerszeg, 2013.

„A könyvtárra adott pénz mindig megtérül”

Czine Mihály

Zalai Könyvtári Levelező

A Zala megyei könyvtárak tájékoztatója

Szerkesztők:

Kiss Gábor
Sebestyénné Horváth Margit

A cikkek szerzői:

Ambrus Adrienn könyvtáros, Apáczai VMK Könyvtára; **Bagladi Mónika** könyvtáros, Lenti Városi Könyvtár; **Czirákyné Tóth Edit** könyvtárvezető, Apáczai VMK Könyvtára; **Csudai Zoltánné** könyvtáros, Vonyarevashegy; **Fejesné Szabó Piroska** gyermekkönyvtáros, DFMVK Zalaegerszeg; **Hatejer Katalin** könyvtáros, Apáczai VMK Könyvtára; **Horváthné Nagy Elvira** könyvtárvezető, Móra Ferenc Ált. Isk. Óvoda, Alapfokú Művészetoktatási Int., és Könyvtár; **Jakabfiné Bársony Judit** könyvtáros, Gelse; **Kocsisné Sipos Rozália** csoportvezető, DFMVK Zalaegerszeg; **Magyar Szilvia** gyermekkönyvtáros, FGYVK Keszthely; **Mikó Lajosné** könyvtáros, FMHK Letenye; **Molnárné Pfeiffer Edit** könyvtárvezető, FMHK Letenye; **Pál Éva** könyvtáros, DFMVK Zalaegerszeg; **Pappné Beke Judit** igazgató, FGYVK Keszthely; **Sebestyénné Horváth Margit** csoportvezető, DFMVK Zalaegerszeg; **Spanyó Andrea** könyvtáros DFMVK JAVTK Zalaegerszeg; **Tóth Imre** könyvtáros DFMVK Zalaegerszeg; **Tóth Renáta** gyermekkönyvtáros DFMVK Zalaegerszeg;

Köszönjük mindazoknak a kollégáknak a közreműködését, akik cikkeket és híryanagot küldtek a szerkesztőségbe.

Megjelenik 1990-től
24. évfolyam

Kiadja a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
Felelős kiadó: Kiss Gábor
Készült a *DFMK sokszorosító* üzemében
200 példányban
HU ISSN 0866-1979

Borító: Oláh Rozália, a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár nyugállományba vonult gyermekkönyvtár vezetője a gyerekek körében
Fotó: Zalai Hírlap archívuma

BÁN ZSUZSA (1944–2013)

Amikor először találkoztam Zsuzsával, egy diákok számára kiírt pályázat eredményhirdetésén, egyből megéreztem a belőle áradó jóindulatot. De ez a jóindulat nem az én személyemnek szólt, mert ahogy később megismertem, ő minden létezővel szemben jóindulatot tanúsított, még azokkal is, akik nem különösebben érdemelték meg ezt a bánásmódot. Nem volt könnyű élete. 1956-ban családjával elhagyták az országot, és Svédországban telepedtek le. Később azonban, édesanyja halála után visszatértek Magyarországra. Íróként nem kapta meg maradéktalanul a tehetsége alapján egyébként méltán megérdemelt elismerést. Négy kötete jelent meg. Novellistaként kezdte, majd több kisregényt is írt. Vidéki íróként nem nagyon mozdult ki Budapestre, az úgynevezett irodalmi életet felesleges nyüzsgésként értékelte. Szerénysége megakadályozta abban, hogy igazán nagy irodalmi karriert fusson be.

Évekig újságíróként dolgozott, majd a Megyei Könyvtár munkatársa lett Zalaegerszegen, ahol később közeli munkatársak lettünk.

Irodalomszervező tevékenysége igen jelentős volt, mint a Zalaegerszegi Írókör alapítója, számos tehetséges szerzőt gyűjtött maga köré. Az Írókörbe nemcsak Zalaegerszegről, hanem a megye más városaiból is rendszeresen jártak pályakezdő, és elismert költők, írók egyaránt.

Az 1982-es alapítást követően, a József Attila Városi Könyvtár kiadásában sorra jelentek meg az Egerszegi Füzetek számai, amelyek – folyóirat híján – megjelenési lehetőséget biztosítottak az Írókör tagjainak. Megjegyzem, az Írókör összejevetelei is a Városi Könyvtár olvasótermében kaptak helyet. 1984-ben, és 1986-ban írotábor is szervezett, ahol a Zala megyei szerzők mellett országosan ismert, és elismert költők, írók is részt vettek, pl. Csengey Dénes, Nagy Gáspár, Péntek Imre, hogy csak az ismerőbb neveket említsem.

A rendszerváltás után visszavonult, már csak egy kötete jelent meg. Az időközben egyesületté alakult Írókörben betöltött tisztségéről is lemondott.

Igaz embernek ismertem meg, a még megmaradt kevés igazak egyike volt.

Tóth Imre

---

¹ Fotó: Zalai Hírlap archívuma.

ELMENT KÖZÜLÜNK CSÁSZÁR JÁNOSNÉ TERIKE, BÖDE EGYKORI TANÍTÓJA, KÖNYVTÁROSA

Hosszú volt a tél. Most már méhek döngicsélnek, virágok bontogatják a szirmaikat. Éppen indultunk Terike háza felé, hogy megcsodálhassuk a szépen gondozott kora nyári virágait, amikor egyszerre csak megszűnt ez az idilli hangulat.

Kaptuk a hírt, hogy meghaltál: Te, mint a falu tanítója, könyvtárosa, közművelője, gyermekek és a szegény emberek gyámolítója. Az iskola már régen megszűnt, de Te még mindig őrizted az „irkáikat”, a rengeteg osztálynaplót, néha nekünk is megmutattad, így emlékezve régi tanítványaidra. A falu lakosainak több generációját ismerted és tartottad számon, figyelemmel kísérve életüket.

Mint könyvtárosa is a községnek, személyre szólóan ajánlottad az olvasnivalókat az óvodástól kezdve az idősebb korúaknak. Nagyon fontosnak tartottad a gyermekek olvasóvá nevelését, a közel 2000 kötetes községi könyvtárat szinte éjjel-nappal nyitva tartottad az érdeklődők számára. A kevés szabad időből még arra is futotta, hogy az iskolásokkal írást, olvasást, számolást gyakoroltattál a nyári szünidőben.

Az iskola már régen megszűnt, de Te, mint a falu lámpása, jegenyéje, nyugdíjas éveidben is tevékeny életet éltél, köznevelői, könyvtárosi munkádban örömet lelted. Most, amikor várnának a virágaid, a tanítványaid, az olvasóid, helyette a szeretet és a tisztelet virágözöne borítja sírhalmodat.

Nyugodjál békében.

Pál Éva

**ZALA MEGYE TELEPÜLÉSEINEK KÖNYVTÁRI
ELLÁTÁSA 2012-BEN**

2012-ben a könyvtárak száma nem változott, a statisztikai adatszolgáltatás alapján összesen 278 működött. Ebből funkciója alapján 1 megyei, 10 városi, 2 városrészi, 12 községi nyilvános könyvtár, 234 ellátott községi szolgáltatóhely, továbbá 5 egészségügyi- és 8 egyéb szakkönyvtár, 4 felsőoktatási, 2 egyéb könyvtár.

A megyében a kistépülési szolgáltatóhelyek száma Belezna csatlakozásával eggyel növekedett, így összesen 235 könyvtár működött ellátott szolgáltató helyként, 1 városban és 234 községben. Pacsa könyvtára feladata szerint városi könyvtár, ugyanakkor 2011-től mozgókönyvtári szolgáltatást rendelt meg a megyei könyvtártól.

ADATSZOLGÁLTATÓ KÖNYVTÁRAK FUNKCIÓJA	2012.
Megyei könyvtár	1
Városi könyvtár	10
Városrészi könyvtár	2
Községi nyilvános könyvtár	12
Községi szolgáltató hely	234
Települési könyvtárak összesen	259
Egészségügyi szakkönyvtár	5
Egyéb szakkönyvtár	8
Felsőoktatási könyvtár	4
Egyéb könyvtár	2
Összesen	278

Zalaegerszeg kivételével a fenntartó önkormányzatok egy-egy könyvtárat működtettek. A megyeszékhelyen ugyanakkor a Deák Ferenc Megyei Könyvtár mellett egy városi (József Attila Városi Könyvtár) és 2 városrészi könyvtár (Apáczai ÁMK Könyvtára, Izsák ÁMK Könyvtára) látott el települési könyvtári feladatokat.

A Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén egyre kevesebb zalai könyvtár szerepel, 2012 végén már csak 26 könyvtár, köztük egy megyei, 11 városi, 10 községi, egy felsőoktatási és 3 szakkönyvtár.

A községek többségében a helyi önkormányzat a könyvtári szolgáltatást a lakosság számára könyvtári szolgáltatás megrendelésével biztosította. A falvak könyvtári ellátásának megvalósulását a központi ellátási formák (mozgókönyvtári ellátás, illetve az ellátórendszer) és a hálózatgondozói tevékenység összekapcsolása segítette. Továbbra is két kicsi zalai településen nem volt könyvtári szolgáltatás (Iborfia, Sénye).

Zala megye 246 községe közül 2012-ben már csak 7 önállóan szerzeményező nyilvános községi könyvtár működött, 5 nyilvános községi könyvtár ellátórendszeri szolgáltatást vett igénybe, a legtöbb (234) község a mozgókönyvtári ellátást választotta.

Ellátórendszer esetében a községi önkormányzatokat terhelte a szolgáltatás és a dokumentum-beszerzés költsége: 4 település a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtártól, 1 település a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtártól rendelte meg a szolgáltatásnak ezt a formáját.

Mozgókönyvtári ellátás esetén a szolgáltatás a többcélú kistérségi társulások által lehívott normatív támogatásból valósult meg. 2012-ben összesen 235 település rendelte meg a mozgókönyvtári ellátást a különböző ellátó könyvtáraktól, tehát ez az ellátási forma jellemző a zalai települések 90%-ára, ahol a megye népességének 36%-a él.

A szolgáltató helyek nagy száma indokolja, hogy a Deák Ferenc Megyei Könyvtár mellett további 6 városi könyvtár is bekapcsolódott az ellátásukba: a megyei könyvtár 30 község és 1 városi könyvtár (Pacsa) számára biztosított mozgókönyvtári ellátást. A keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár 30, a hévízi Gróf I. Festetics György Művelődési Központ Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény 5, a Városi Könyvtár Lenti 50, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár 43, a letenyei Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár 26, a József Attila Városi Könyvtár 50 községi szolgáltató hely anyaintézménye volt 2012-ben.

Az év második felében már bizonyossá vált, hogy a többcélú kistérségi társulások megszűnnek vagy átalakulnak, mindenesetre a továbbiakban nem tartozik a feladataik közé a mozgókönyvtári ellátás. Elkezdődött egy új szolgáltatási forma kialakítása, amely a megyei könyvtártól megállapodás alapján rendelhető meg, de az ellátásba a városi könyvtárakat is be lehet vonni. Ez már előre jelzi, hogy a következő évben a kistérségi ellátás megváltozik.

2012 végén 4 városi könyvtárnak és 1 községi nyilvános könyvtárnak összesen 16 fiókkönyvtára volt: Keszthelyen 1, Lentiben 4, Nagykanizsán 6, Zalaegerszegen 4, Kehidakustányban 1 fiókkönyvtár működött.

Az önkormányzati könyvtárak összes alapterületének nagysága 2012 végén 24 392 m² volt, 1 952 791 db-os dokumentumállomány, 2596 féle kurrens folyóirat és 8831 számítógép állt a használók rendelkezésére. A dokumentumgyarapodás mértéke tovább csökkent. Az év folyamán összesen 36 257 db-bal gyarapodott a könyvtárak állománya, 59 899 eFt értékben. Ez 2.486 db-al (9 461 eFt értékben) kevesebb, mint a 2011. évi gyarapodás. A leltározott dokumentumok átlagára 1 652 Ft volt.

Az állománygyarapodás összegéhez összesen 15 önkormányzat 17 könyvtára részesült 6. 716 ezer forint érdekeltségnövelő támogatásban, amely kb. 20%-al tovább növelte a dokumentum beszerzési keretet.

Mivel a megyei könyvtár fenntartója 2012-ben már a Zala Megyei Intézményfenntartó Központ volt, nem igazolhatta le az intézmény 2011. évi állománygyarapítását, mert az érvényben lévő jogszabály szerint ezt csak önkormányzat teheti meg. Ennek következményeként a könyvtár nem kaphatott érdekeltségnövelő támogatást, amely az előző évben több, mint kétmillió forint lett volna. Ez súlyosan érintette a 2012. évi állománybeszerzésre fordítható keretösszegét.

A kurrens időszaki kiadványok (példányok) száma 185 db-bal volt kevesebb, mint tavaly. A községi nyilvános könyvtárak közül 5 településen nem volt kurrens folyóirat előfizetés (Kehidakustány, Murakeresztúr, Söjtör, Túrje, Zalaszentmihály). A 235 szolgáltató helyből 64-ben (a nagykanizsai és letenyei városi könyvtárak által ellátott helyeken) nem fizettek elő időszaki kiadványokra.

A könyvtárhasználati adatok megyei szinten csak kis mértékben változtak: a regisztrált könyvtárhasználók száma 1%-al volt kevesebb, mint 2011 végén, a könyvtárak 51.249 fő beiratkozását regisztrálták. A községekben a regisztráltak száma 548 fővel emelkedett ugyan, de a városok könyvtáraiban 816 fővel kevesebb volt. A személyes látogatások szintén csökkentek: 22 987 alkalommal (3 %-al) kevesebbszer keresték fel a beiratkozottak a könyvtárakat, így összesen 650 664 személyes helybeni használatot regisztráltak a települési könyvtárak.

A megyei összesítés alapján a könyvtárakban helyben egyre kevesebben interneteznek, több mint 14 ezerrel (9%-al) kevesebb használatot regisztráltak, mint az elmúlt évben (összesen 154 216 alkalom volt). Hozzá kell tenni, hogy amíg a megyei könyvtárban közel ezerrel emelkedett az internetezések száma, a városi könyvtárakban összességében több mint 13 ezerrel kevesebb volt az internet szolgáltatást igénybe vevő olvasó. A 246 községben összességében több mint 2 ezerrel csökkent a szolgáltatás iránt az igény. A távhasználatok (telefon, fax, OPAC, honlap) száma a megyében kis mértékben (1%-ot) csökkent; 2012-ben a mérések szerint összesen 1 062 996 volt.

A kölcsönzött dokumentumok száma a megye települési könyvtáraiban összesen 859 902 volt, és 601 609 db dokumentumot vettek kézbe helyben az olvasók. Az előző évi adatokhoz képest megyei szinten a kölcsönzések száma 4%-ot, a helyben használatok száma 2%-ot csökkent.

Egy regisztrált olvasó átlagosan 12 alkalommal kereste fel a könyvtárát az év során, 3 alkalommal internetezett, 17 dokumentumot kölcsönzött és 12 dokumentumot használt helyben.

A 14 év alatti beiratkozott olvasók száma 6%-al kevesebb, mint 2011-ben volt, összesen 15 305 gyermekolvasót regisztráltak a zalai közkönyvtárakban. Az összes regisztrált olvasónak 30%-a volt 14 év alatti. A megyei könyvtárban 10%-kal emelkedett ugyan a regisztrált gyermekolvasók száma, ugyanakkor a városi könyvtárakban összességében 14%-os csökkenés látható. A legnagyobb mértékben (810 fővel) a nagykanizsai könyvtárban csökkent a gyermekolvasók száma. A 14 év alattiak körében a személyes használatok száma összesen 252 808 alkalom volt, ami az összes személyes használat 39%-a.

A 14 év alattiak körében a kölcsönzött és helyben használt dokumentumok száma is csökkenést mutat: 246 361 db volt a kölcsönzött, 234 429 db volt a helyben használt dokumentumok száma 2012-ben, ami az összes kölcsönzés illetve helybeni használat 29%-a, illetőleg 39%-a. Egy beiratkozott gyermekolvasó az év folyamán átlagosan 17 alkalommal kereste fel a könyvtárát, 16 db könyvet kölcsönzött ki, valamint 15 db-ot használt helyben.

A zalai közkönyvtárakban összesen 78 287 referenz kérdést regisztráltak, az előző évhez képest 7 %-kal kevesebbet.

A települési könyvtári adatsorok nem tartalmazzák a könyvtárközi kölcsönzéseket, de érdemes megemlíteni, hogy az előző évhez képest 6%-al emelkedett a zalai könyvtárakhoz beérkezett kérések száma (330 db-bal volt több); összesen 6102 kérés volt. A könyvtárközi szolgáltatást biztosító könyvtárak elsősorban az eredeti dokumentumot küldték el a kérő könyvtárnak (5560 db-ot), nyomtatott formában 84-et, elektronikus formában 92-t juttattak el.

A zalai könyvtárakból elküldött kérések száma 14%-os emelkedést mutat, összesen 8225 db volt, ami 1086 db-bal több, mint tavaly volt. Az elküldött kérések közül 109 nem teljesült, a többit elsősorban eredeti formában kapták meg a könyvtárak (7542-et), nyomtatott formában 282, elektronikus formában 299 kérés teljesítésére került sor.

A 246 önkormányzati fenntartású könyvtárban (a szolgáltató helyekkel együtt) 371 fő dolgozott szakmai munkakörben, köztük 150-en rendelkeztek felsőfokú végzettséggel, 221 fő középfokú végzettséggel. 122 fő teljes munkaidőben, 166-an részmunkaidőben, 106-an önkéntesként illetve megbízási díjasként dolgoztak.

A legfontosabb viszonyszámokat (használó arány, dokumentumellátottság, települési ellátottság, beszerzési kvóta) tekintve megállapítható, hogy Zala megye lakosságának 18 %-a könyvtárhasználó (használó arány), átlagosan egy lakosra közel 7

kötet (település ellátottsága), a könyvtárakban egy regisztrált használóra 38 kötet (használó ellátottság) állt rendelkezésre. Állománygyarapításra a települések lélekszámát figyelembe véve, 1 lakosra vetítve 210 Ft-ot (beszerzési kvóta) fordítottak a megye könyvtárai. A táblázatokban a számadatok mellett ezek az arányszámok valamennyi könyvtárra vonatkozóan megtalálhatóak.

Az egész megyei könyvtári ellátás szempontjából a legfontosabb pályázatok az alábbiak voltak:

A megye könyvtárai közül a *Nemzeti Kulturális Alaptól* elnyert legjelentősebb pályázatai az alábbiak voltak:

- A megyei könyvtár a *Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története 1950-2010* című könyv kiadására 500.000 Ft; Zala megyei könyvtárak rendezvényei az aktív időskori program támogatására 1500.000 Ft; az időskorú könyvtárhasználók képzése digitális ismeretek elsajátítására 400.000 Ft; reprográfiai- restaurátori-kötészeti műhely tevékenységéhez szükséges anyagok és eszközök beszerzésére 407.000 Ft támogatást nyert el.
- A Városi Könyvtár Lenti szakmai eszközfejlesztésre 1.971.675 Ft támogatást kapott, amelyből megújult a könyvtár bútorzata.
- A zalalövői könyvtár szakmai eszközfejlesztésre 1.378.399 Ft támogatást kapott, amelyből a gyermekkönyvtár és kölcsönző tér bútorzatának cseréjére került sor.

2012. február 28-án zárult a 2010. július 1-jén indított *TÁMOP-3.2.4/08/1 „Tudásdepó-Expressz” – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében* pályázat, amelynek támogatási keretösszege 77.044.830 forint volt. A nyáron sor került a teljes pályázati anyag helyszíni átvizsgálására is.

A lenti könyvtár 18.288.201 Ft összegű támogatásból valósította meg a „Nyitott könyvtár – ablak a világra: iskolabarát könyvtári szolgáltatások és tevékenységek a Városi Könyvtár Lentiben” című *TÁMOP-3.2.11/10-1.2010-0199* kódszámú projektjét.

A zalalövői „Salla” Művelődési Központ és Könyvtár sikeresen szerepelt a *TÁMOP-3.2.4.A-11/1 –A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében*, valamint a *TIOP-1.2.3-11/1 – A könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése* pályázatokon. Mindkét projekt 2013 elején indult el.

Az év folyamán a megyei könyvtár két *Európai Unió*s pályázatot is elnyert:

- *TÁMOP-3.2.4.A-11/1-2012-102* kódszámmal *Olvasás, megértés, érvényes tudás támogatása könyvtári eszközökkel Zala megyében* címmel konzorcium (4 könyvtár) formában pályázat közel 50 milliós projekt megvalósítására. A 2012. augusztus 21-én kelt támogatói levél döntése ellen kifogást nyújtott be, amire hónapokig nem érkezett válasz. A projekt hosszú várakozás után valószínűleg 2013 őszén mégis megindul.
- *TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0027* kódszámmal *Zala megyei könyvtárosok összehangolt továbbképzése* címmel szintén konzorcium (6 könyvtár) formában pályázott 23 millió forint támogatásra. A pályázat sikeres volt, de a szerződéskötés 2013-ra elhúzódott.

A megye könyvtárainak munkáját, az olvasóközönséggel tartott kapcsolatukat nagymértékben segítette a rendezvények szervezése. A zalai önkormányzati könyvtárakban 2012-ben összesen 2784 rendezvényt tartottak. Ezekben a programokon összesen 137 940 résztvevőt regisztráltak. A 13 városi ellátást biztosító könyvtárban

tartották a rendezvények 65%-át, összesen 1 814 alkalommal. A többi rendezvényre községi könyvtárakban (131) és a mozgókönyvtári szolgáltató helyeken (839) került sor. A megyében 485 óranyi használó képzésen 9.339 fő vett részt.

Megemlékeztünk többek között a *Költészet Napjáról*, a *Népmese napjáról*. A hagyományosan megrendezett *Ünnepi Könyvhéten* és a *Zalai Gyermekkönyvhetek* során számos rendezvényre került sor a megyében. Ez utóbbi rendezvénysorozatokhoz programfüzetet készítettünk. Az *Internet Fiesta* rendezvényein a számítógépes információszolgáltatásra és az elektronikus ügyintézés lehetőségére hívtuk fel a figyelmet.

A megyei összefogással megvalósuló rendezvények közül kiemelkedett az *ősz-i könyvtári napok* programsorozata, amely a Nemzeti Kulturális Alap 1,5 millió forintos pályázati támogatásából valósult meg. 2012-ben *Időskorban is aktívan, találkozzunk a könyvtárban!* címmel került sor arra a programsorozatra, amelybe Zala megyéből szinte valamennyi városi könyvtár, több községi és iskolai könyvtár is bekapcsolódott. A koordinátori teendőket szokás szerint a Deák Ferenc Megyei Könyvtár látta el. Különösen jó volt a fogadtatása a *Könyves Vasárnap* programjainak. A megyei média rendszeresen tudósított az egyes eseményekről. Éltünk az Internet adta lehetőségekkel is, honlapunkon (www.dfmk.hu) lehetett tájékozódni a teljes megyei programról. A programokat az országos internetes oldalon (<http://osszefogas.kjmk.hu/>) is rögzítettük: 21 településen 108 zalai program volt 6.599 fő részvételével.

A 60. születésnapját ünneplő Deák Ferenc Megyei Könyvtár október 15-én tartotta jubileumi ünnepségét, valamint kiállítást is rendezett ez alkalomból.

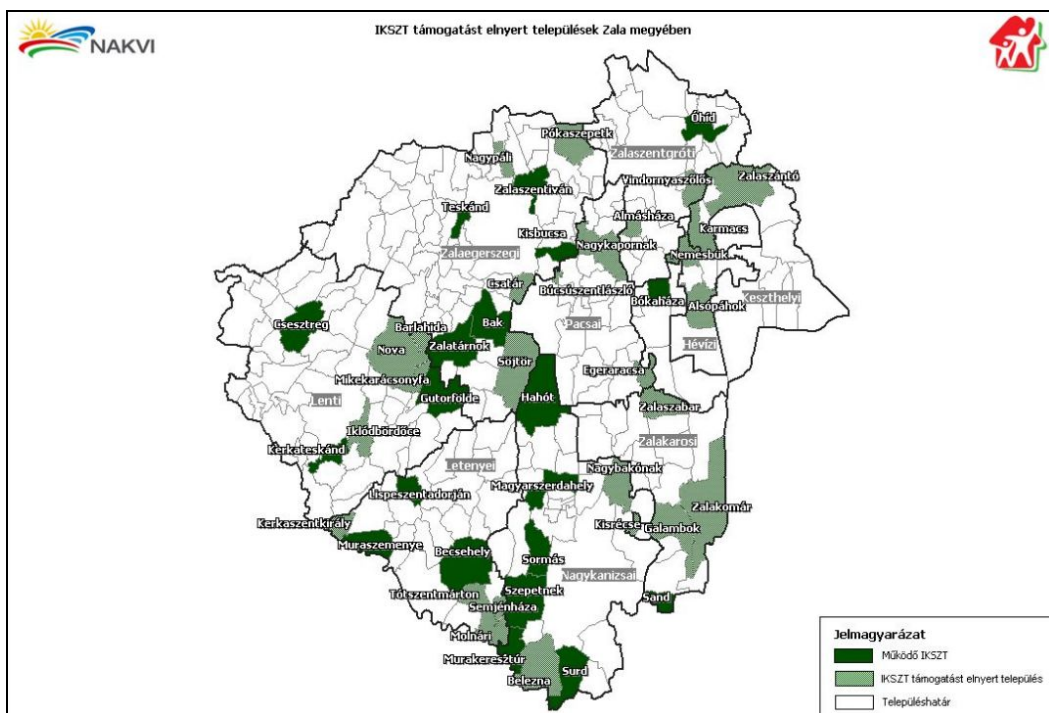
Az évfordulóra jelent meg a *Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története 1950-2010* című tanulmánykötetet, amely CD melléklettel is rendelkezik. A kötetet szerkesztette: *Kiss Gábor, Sebestyénne Horváth Margit*. Szerzők: *Fatér Bernadett, Kiss Gábor, Kocsisné Sipos Rozália, Oláh Rozália, Sebestyénne Horváth Margit, Tóth Dezsőné, Tóth Judit*. A kötet megjelenését támogatta a Nemzeti Kulturális Alap, a Millecentenáriumi Közalapítvány és a Zalaegerszegi Könyvtárpártoló Alapítvány.

Megjelentek továbbá a megyei könyvtár további kiadványai is, így a *Zalai Könyvtári Levelező*, a *TEKE*, és az *Olvasó Lurkó* is.

A megyében 2013-ban is megújulhatott több könyvtár, illetve szolgáltató hely. Lentiben a könyvtár, a művelődési központ, városi televízió épületkomplexumának felújítása a „Városközpont funkcióbővítő megújítása Lentiben” című projekt keretében fejeződött be az év második felében, így a városi könyvtár visszaköltözhetett a Templom tér 5. szám alá. A beruházás összköltsége megközelítően egy milliárd Ft volt. A belső udvar és a tetőtér beépítésével a könyvtár alapterülete közel duplájára bővült. NKA pályázati forrásból a bútorzat is megújulhatott.

Zalaszentgróton a gyermekkönyvtár tetőszerkezetét sikerült felújítani az év közepén.

A megyében egyre több IKSZT támogatást nyert településen kezdte meg működését a közösségi és szolgáltató tér: Alsópáhokon, Bakon, Becsehelyen, Belezán, Bókaházán, Búcsúszentlászlón, Csatárban, Csesztregen, Gutorföldén, Hahóton, Iklódbördőcén, Kerkateskándon, Kisbucsan, Lipeszentadorjánon, Magyarszerdahelyen, Mikekarácsonyfán, Molnáriban, Murakeresztúron, Muraszemenyén, Nagykapornakon, Nagypáliban, Óhídon, Sandon, Sormáson, Söjtörön, Surdon, Szepetneken, Teskándon, Zalakomárban, Zalasabaron, Zalaszántón, Zalaszentivánon, Zalatárnokon már a lakosság rendelkezésére állnak. Az IKSZT épületében működik a legtöbb helyen a községi könyvtár, más helyeken olvasósarkot használhatnak a látogatók.

Az év végén – az iskolák államosításával - a megyében működő 32 kettős funkciójú (községi és iskolai) könyvtár helyzete is megváltozott. A helyi könyvtárak egyik településen sem kerültek állami tulajdonba, a helyi önkormányzatok továbbra is a fenntartók (kivétel Felsőrajk, ahol megmaradt az alapítványi fenntartás), ugyanakkor fontos feladattá vált a további működtetés megállapodásban való rögzítése. Fontos szempont, hogy többségében az iskola épületében működnek, de vannak önálló épületben (Zalaszombat, Miháld), IKSZT-ben (Bak, Söjtör), művelődési házban (Borsfa, Kustánszeg) működők is. Többségében a nyilvános könyvtári feladatot, mint szolgáltatóhely látják el, de Gelse, Murakeresztúr, Szeptetnek könyvtára szerepel a nyilvános könyvtárak jegyzékén is. A legtöbb helyen (20 településen) az iskola pedagógusa látja el a könyvtárosi feladatokat, 12 településen a települési könyvtáros végzi az iskolai könyvtárosi feladatokat. A kettős funkciójú könyvtárakban 4 helyen dolgozik főállású könyvtáros (Csersztomajon, Gelsén, Murakeresztúron és Pákán), Bakon a főállású művelődésszervező látja el a könyvtárosi feladatokat is.

Az év utolsó két hónapjában a kistelepülések könyvtári ellátásának újragondolása is napirendre került, mivel változtak a jogszabályok. 2012. december 31-ig a megyei könyvtár kötötte meg a megye 236 községével a megállapodást.²

Sebestyénné Horváth Margit

¹ Forrás: <http://www.ikszt.hu/adatpublikaciok/nyertesek.html>

² A KSZR szolgáltatás átszervezéséről egy másik írás ad tájékoztatást e lapszámában.

A ZALA MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER (KSZR) ÁTSZERVEZÉSE A VÁROSI KÖNYVTÁRAKKAL VALÓ FELADAT MEGOSZTÁSSAL

Bevezető

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer a falvak, kistelepülések lakói számára közvetíti a hazai könyvtári rendszer egésze által nyújtott szolgáltatásokat. A 2004–2005-ben kidolgozott Könyvtári Szolgáltató Rendszer (KSZR) koncepció az elmúlt években kistérségi keretek között működtetett mozgókönyvtári szolgáltatás formájában valósult meg, amely 2013-tól gyökeresen átalakult, mind a szolgáltatás megszervezése, mind annak finanszírozása szempontjából.

2012 második felében vált ismertté, hogy a többcélú kistérségi társulások megszűnnek, vagy átalakulnak, mindenesetre nem tartozik a továbbiakban a feladataik közé a mozgókönyvtári ellátás. Amilyen nehezen fogadták el korábban az önkormányzatok ezt a szolgáltatási formát (félreértéseket okozott többek között maga az elnevezés is), ugyanúgy megdöbbenette őket ennek megszűnése, illetve átalakítása is.

A kistérségi keretek között működő mozgókönyvtári ellátás koncepcióját a Kulturális Közlöny XLIX. évfolyam 7. száma 2005. március 7-én tette közzé, de megvalósult KSZR-ről csak 2006-tól, az országban általánosan elterjedt KSZR-ről pedig 2007-től beszélhetünk. Zala megyében is ettől az évtől vált általánossá ez az ellátási forma. Egyre nőtt azoknak a településeknek a száma, amelyek lemondtak a nyilvános könyvtár fenntartásáról és könyvtári szolgáltatást rendeltek meg egy nagyobb városi illetve megyei könyvtártól. Az eltelt évek alatt az érintett községi önkormányzatok elégedettek voltak, örültek, hogy a szolgáltatásnak van szakmai felelőse és megfelelő anyagi finanszírozása is (bár ennek egy településre eső nagysága a csatlakozó új tagokra eső rész miatt egyre csökkent). A kistelepülések élvezhették a kistérségi könyvtári ellátás előnyeit, volt megfelelő finanszírozás, sok helyen megújultak a könyvtári szolgáltató helyek, bútorzatot, informatikai eszközöket szereztek be. A kistérségi könyvtári ellátás fontos jellemzője volt, hogy az önkormányzatok a társulási tanácsban dönthettek a normatíva felhasználásáról, maguk választhatták ki a szolgáltató könyvtárat, amelyek levették a vállukról azt a terhet, hogy gondoskodniuk kelljen saját településükön a könyvtári szolgáltatásokról. Csupán annyi volt a feladatuk, hogy működtettek egy könyvtári szolgáltató helyet. Több megyében (pl. Baranya, Győr-Moson-Sopron, Somogy, Veszprém, Vas, Zala) a megyei könyvtáron kívül számos városi könyvtár is részt vállalt ebben, mint szolgáltató. Voltak olyan kistérségek is, ahol több könyvtár végzett mozgókönyvtári ellátást. Nem volt ugyan mindenütt egységes a feladatellátás, egymástól eltértek az egyes könyvtárak munkamódszerei, de ki kell emelni, hogy az évek alatt bejáratott ellátási formává vált. Bebizonyosodott, hogy a megyei és városi könyvtárak szakmai részvételével Zala megye jó minőségű könyvtári ellátást tudott biztosítani a mozgókönyvtári szolgáltatást igénylő kistelepüléseken.

Éppen ezért, amikor ismertté vált, hogy változni fog az ellátási rendszer működtetése, ez zavart okozott mind a korábbi szolgáltatók, mind a fenntartó önkormányzatok körében. Különösen azokban a megyékben, ahol nagyszámú apró település található, és eddig több városi könyvtár is szerepet kapott a könyvtári

ellátásban. Az elbizonytalanodás oka az volt, hogy az új rendszerről viszonylag kevés információ állt rendelkezésre, és a jogszabályok megjelenése elhúzódott. 2012 októberében megjelent ugyan az 1997. évi CXL. törvény módosítása, amely e szolgáltatással kapcsolatban tartalmazta egyrészt a megyei könyvtár feladatrendszerének a bővülését, másrészt a települési önkormányzatok felelősségét, feladatait; decemberben a 2013. évi költségvetési törvény meghatározta a finanszírozási keretösszegeket, majd az emberi erőforrások minisztere 13/2013. (II. 14.) EMMI rendelete rögzítette a finanszírozás főbb előírásait; viszont a települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési feladataihoz nyújtott támogatások részletes szabályait tartalmazó rendelet, illetve a Könyvtári Szolgáltató Rendszer működéséről szóló rendelet megjelenése néhány hónapot csúszott.

A május végén megjelent 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szabályozza a KSZR szolgáltatás lényegét, alapelveit, felsorolja a kistéleplési önkormányzat feladata keretében a lakosság számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokat, a megyei könyvtártól a kistéleplési megállapodás szerint igénybe vehető szolgáltatásokat, a szolgáltató helytől elvárható alapkövetelményeket (pl. berendezés, felszereltség, személyzet, nyitva tartás stb), kimondja a megyei könyvtár felelősségét a szolgáltatás tervezésére, megvalósítására vonatkozóan. Ennek lényeges eleme, hogy az éves tervnek tartalmaznia kell a KSZR szolgáltatáskínálatát, az egyes kistélepléseken megvalósítani tervezett szolgáltatásfejlesztéseket, a megyei könyvtár által a kistéleplések számára elvégzett központi feladatokat, a központi költségvetési támogatás feladatalapú felhasználási tervét és a szolgáltatások minőségének biztosítását megvalósító módszereket. Létre kellett tehát hozni egy alszámlát, ide került a kistéleplési ellátáshoz kapott kiegészítő támogatás (ezt a megyei könyvtárak 2013 március első felében meg is kapták).

A rendelet pontos tervezést és beszámolási kötelezettséget ír elő a megyei könyvtárak számára. Az éves tervet, valamint a KSZR előző évi működéséről szóló beszámolót a tárgyév március 31-ig elküldik a kultúráért felelős miniszternek. Ezen kívül május 31-ig beszámolót készítenek a kistéleplési önkormányzatok számára is. A megyei könyvtárnak 2013. október 31-éig a szolgáltató helyek 5 évre szóló szolgáltatásfejlesztési tervét, illetve annak 2018. december 31-ig szóló ütemezését is el kell készítenie.

A megyei könyvtár az általa nyújtott KSZR szolgáltatások megszervezéséhez igénybe veheti városi könyvtár közreműködését, ha megállapodásban rögzíti az ellátandó feladatait. A rendelet azonban kiköti, hogy csak olyan feladatok ellátására vehető igénybe a városi könyvtár közreműködése, ha ezen a módon hatékonyabb és gazdaságosabb, mintha a megyei könyvtár végezné azt. A városi könyvtár által ellátott feladatok költségeinek fedezetéről a megyei könyvtárnak kell gondoskodni.

A Zala Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer átalakítása

A Zala megyei KSZR-t a 2012 év végén a településekkel kötött megállapodások alapján a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár működteti.

A 236 településsel megkötött szerződés tartalmazza a megyei könyvtár szolgáltatásait (dokumentum- és információszolgáltatás, közösségi szolgáltatások, képzés, továbbképzés, egyéb szolgáltatások), a települési önkormányzatok feladatait (a szolgáltató hely működési körülményeinek biztosítása, személyzet alkalmazása, rendszeres nyitva tartás a lakosság számára stb.) és egyéb rendelkezéseket (a

megállapodás hatálya, felmondása, megszűnése, a városi könyvtár bevonásának lehetősége, beszámolási kötelezettség stb.).

A jellemzően kistelepüléssel Zala megyének összesen 258 települése van, köztük 10 város és 248 község. A városok Pacsa kivételével nyilvános könyvtárat tartanak fenn. Zalaegerszegen a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár mellett még 2 városrészi ellátást biztosító nyilvános könyvtár is működik (ezek sorsáról év közben határoz a város önkormányzata). A községek többsége (95 %-a) a szolgáltatás megrendelése mellett döntött, 10 település könyvtára szerepel a nyilvános könyvtárak jegyzékén, 1 település nem szerepel a jegyzéken, szakfeladaton működik. Mindössze 2 apró településen (Iborfia, Sénye) nincs könyvtári szolgáltatás.

A szolgáltatást megrendelő települések többsége (89%-a) 1000 fő alatti település, köztük 37 településen a lakosság száma nem éri el a 100 főt sem (16%), 101-500 fő közötti lakosságszámú a szolgáltatást megrendelő települések fele (117 település), 501-1000 fő közötti lakosságszámú a települések közel negyede (55 település). Az 1000 fő feletti települések száma mindössze 11%-ot tesz ki, ebből 1001-1500 fő közötti népességű 19 település, 1501-5000 fő közötti népességű 8 település. Mindezt figyelembe kellett venni a megyei szolgáltatás megtervezésekor.

A törvényi szabályozás szerint a kistelepülési könyvtári szolgáltatási rendszer kialakításának két modellje volt lehetséges: megyei könyvtári központú ellátás (szolgáltató kizárólag a megyei könyvtár), illetve megyei könyvtári központú, de a városi könyvtárak bevonásával megvalósuló ellátás. Zalában a megyei sajátosságokat figyelembe véve (a települések száma, nagysága, közlekedési viszonyok, a községi könyvtári ellátás hagyományai, korábbi ellátási formák) az utóbbi megoldás mellett döntöttünk.

A 236 szerződött zalai település könyvtári szolgáltató helyének gondozásában megállapodás alapján a megyei könyvtár mellett 5 városi könyvtár (Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Hévíz) is részt vesz: E megállapodások megkötésére 2013. június elején került sor.

- Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár által ellátott települések száma: 81
- Városi Könyvtár Lenti által ellátott szolgáltató helyek száma: 50
- Halis István Városi Könyvtár (Nagykanizsa) által ellátott szolgáltató helyek száma: 46
- Fejér György Városi Könyvtár (Keszthely) által ellátott szolgáltató helyek száma: 31
- Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár (Letenye) által ellátott szolgáltató helyek száma: 26
- Gróf I. Festetics György Művelődési Központ Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény (Hévíz) által ellátott szolgáltató helyek száma: 5

Valamennyien korábban a mozgókönyvtári ellátásban is részt vettek, 2013-tól is ellátják – Dobronhegy kivételével – a korábbi kistelepüléseiket. Az elmúlt évben 235 település rendelte meg a mozgókönyvtári szolgáltatást, köztük 1 város is, Pacsa, amelyet a megyei könyvtár látott el. 2013-tól további 2 település választotta ezt az ellátási formát, Cserszegtomaj és Söjtör, amelyek közvetlen ellátásáért a keszthelyi városi könyvtár illetve a megyei könyvtár felelős. Ugyanakkor Dobronhegy nem kötött megállapodást, az önálló könyvtárfenntartás mellett döntött az önkormányzat.

A megyei könyvtár a városi könyvtárakkal 2013. június 10-én (a KSZR rendelet hatályba lépésével csaknem egy időben) megkötött megállapodásban rögzítette az alábbiakat:

- A megyei könyvtár feladata a Zala megyei KSZR szakmai irányítása, a fejlesztési terv, költségvetés, szakmai beszámoló készítése. Rendszeres kapcsolatot tart a szolgáltatást megrendelő önkormányzatokkal, KSZR honlapot működtet, ahol információkat nyújt a feladatellátásról, elérhetővé teszi a szolgáltatásban részt vevők elektronikus katalógusát.
- A megyei könyvtár csak olyan feladatok ellátására veszi igénybe a városi könyvtár közreműködését, amelyek ellátása hatékonyabb és gazdaságosabb, amennyiben a városi könyvtár látja el.
- A városi könyvtárak az általuk ellátott szolgáltatáshoz megfelelő szakismerettel rendelkező szakembert és a feladatnak megfelelő számítógépes - informatikai feltételeket biztosítanak.
- A városi könyvtárak felelősséget vállalnak a szolgáltatások elvégzésére, és a költségeikre számla ellenében kapott pénzeszközöknek a jogszabályokban rögzített szabályszerű felhasználására.
- A városi könyvtárak folyamatosan figyelemmel kísérik a szolgáltató helyek helyzetét, információkat szolgáltatnak a megyei könyvtár részére, javaslatot tesznek a szolgáltató helyeken a könyvtári szolgáltatás megvalósításához szükséges bútorzat, és műszaki eszközök (számítógép, nyomtató, szkennel, fénymásoló stb.) beszerzésére. Ennek összhangban kell lennie a szolgáltató helyre vonatkozó fejlesztési tervvel.
- A városi könyvtárak folyamatosan ellenőrzik a szolgáltató helyek szakmai munkáját, elkészítik és minden év február 28-ig továbbítják a megyei könyvtár számára az éves szakmai beszámolót és statisztikai jelentéseket.
- A városi könyvtárak kistélepülési ellátással foglalkozó munkatársai részt vesznek a megyei könyvtár által szervezett munkaértekezleteken.
- A városi könyvtárak által megállapodásban vállalt szolgáltatások költségeinek fedezéséről a megyei könyvtár gondoskodik.

A szolgáltatás átalakítása során felmerült nehézségek

Amikor 2012 végén kiderült, hogy a városi könyvtárral kötött szolgáltatási szerződések után 2013-tól állami támogatás nem vehető igénybe, és új megállapodások megkötése szükséges, ez sok település számára okozott dilemmát. Féltek a változástól, tartottak a szigorúbb feltételektől, a forráscsökkenéstől, és ragaszkodtak volna továbbra is az eddigi ellátó könyvtárhoz.

A KSZR szolgáltatás finanszírozásának megváltozását nehezen fogadták el a települések képviselői. Többen úgy gondolták, hogy a megyei könyvtár KSZR szolgáltatásra fordítható kiegészítő támogatásából a települések százalékosan részesülnek. Arról érdeklődtek, hogy az állami támogatás hány százalékát adjuk át a településeknek. Mindez annak a következménye volt, hogy a korábbi években a többcélú társulások maguk dönthették el, hogy mennyit kap a szolgáltató, és mennyi kerül az önkormányzatokhoz. Több kistérségben alakult ki az a gyakorlat, hogy nem kizárólag a szolgáltató könyvtárhoz került a mozgókönyvtári normatív támogatás, hanem nagyobb arányban a településekhez, kisebb részben a szolgáltatóhoz. A többcélú társulások előre átadták a keretösszegeket, amelyből a települések szabadon gazdálkodhattak.

A kisebb lakosság számú településeken gondot okozott, hogy a könyvtári, közművelődési célú állami támogatás lakosság szám alapú. Ahol alacsony a lakosság

száma, ott kérdéssé vált, hogy miből finanszírozza az önkormányzat a könyvtári, információs és közösségi hely működtetését, a helyi könyvtáros személyzet bérét. Ez valós probléma, hiszen ha pl. egy település 100 lakosú, könnyen kiszámíthatjuk, hogy összesen 114 000 Ft áll rendelkezésére, ami semmiképpen nem lesz elegendő ahhoz, hogy megoldja a helyiség fűtését, világítását, takarítását, nem beszélve a személyzet alkalmazásáról, rendezvényekről stb. Több megyében nem kevés azoknak a településeknek a száma, ahol még 100-nál is kevesebben laknak. Mit lehet ilyenkor tenni? Hogyan oldható meg a könyvtári szolgáltatás egy ilyen kistelepülésen? A könyvtári törvény szerint a települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata, amelyet két formában teljesíthet, nyilvános könyvtárat tart fenn, vagy a megyei könyvtár szolgáltatásait veszi igénybe. Mit tehet akkor, ha még a szolgáltató hely működtetését sem tudja vállalni? Pl. nem köt szerződést és becsukja a település könyvtárát, vagyis nem teljesíti a törvény által előírt feladatait. A megyei könyvtár számára a jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy mobil szolgáltató eszközt (könyvtárbuszt) használjon e települések ellátására; viszont ahol nem áll rendelkezésre még ilyen jármű, megvásárlása aligha lehetséges a rendelkezésre álló forrásból, ezen kívül a mobil szolgáltató eszköz működtetése *rendkívül drága*. Felmerül az a kérdés is, hogy mi lesz az elmúlt években felújított könyvtári szolgáltató helyekkel, ha a buszos szolgáltatás bevezetésre kerülne a településen. Akkor mi lehetne a megoldás az ilyen kicsi települések esetében a könyvtári szolgáltatás biztosítására? Talán ha a szolgáltató hely működtetésére és a személyzet alkalmazására megkapnák az önkormányzatok a minimális keretösszeget, a megyei könyvtár pedig biztosítja a helyi szolgáltatáshoz szükséges dokumentumokat, eszközöket.

Ahogy a szolgáltatás fokozatosan beindult és ismertté vált, hogy a szolgáltatást vállaló városi könyvtárak milyen módon vehetnek részt az ellátásban (nevezetesen, hogy a megyei könyvtárral kell megállapodást aláírniuk, és az elszámolási szabályok szerint nem kaphatják meg előre ehhez a finanszírozást egy összegben), ez megdöbbenetete őket. Hiszen korábban önállóan kötöttek megállapodást a kistelepülési önkormányzatokkal és rendelkezésükre állt egy keretösszeg, amellyel gazdálkodhattak. Nehezen fogadták el a centralizált ügyintézési folyamatot, hogy minden esetben a megyei könyvtár a megrendelő, a szerződő fél, a számlák kiegyenlítése a megyei könyvtár alszámlájáról történik, és a feladatok elvégzését igazolniuk kell a megyei könyvtár felé.

A Zala megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2013. évi fejlesztése

Az elmúlt években (2006-2012 között) sikerült a legtöbb zalai településen megújítani a szolgáltató helyeket, amelyek elsősorban a mozgókönyvtári normatív támogatásból valósultak meg, de több helyen kihasználták a pályázati lehetőségeket is. A szolgáltató helyeken végzett állapotfelmérés alapján azonban több helyen elhasználódtak a számítógépek, és hiányoznak különböző eszközök, bútorok. A fenntartó önkormányzatok javaslatait figyelembe véve tervezzük meg a szolgáltatás biztosításához a fejlesztéseket.

Célunk, hogy a kistelepülések könyvtári szolgáltató helyei meghatározó kulturális szolgáltató pontokká váljanak, ahová szívesen betérnek az emberek, ahol nemcsak egy könyvgyűjtemény van, amit kölcsönözni lehet, hanem elsősorban az elektronikus

szolgáltatások révén hozzá lehet férni bármilyen információhoz, rendszeresen kulturális és közösségi programokra, képzésekre kerül sor.

Az első évben prioritásnak tekintjük a szolgáltatás egységes arculatának kialakítását, közösségi és olvasásfejlesztő programok szervezését, a működéshez szükséges legfontosabb technikai eszközök beszerzését, a digitális írástudás fejlesztését, a szolgáltatóhelyek könyvtári állományának fejlesztését, a szolgáltatóhelyek állományának elektronikus feltárását.

A kistélepülések számára nyújtott szolgáltatások köre megegyezik a 39/2013 (V. 31.) EMMI rendelet 4.§-ban rögzített szolgáltatásokkal:

A. Dokumentumszolgáltatás

A szolgáltatást végző megyei és városi könyvtárak a települési szolgáltató helyeken korszerű és széleskörű választékot biztosítanak a helyi olvasóközönség számára.

A megyei könyvtár áll megrendelői kapcsolatban a dokumentumok (könyvek, folyóiratok, és elektronikus dokumentumok) szállítóival. A folyóiratok kivételével a rendeléseket a közvetlen szolgáltatást végző könyvtár indítja.

A könyvek beszerzésére a megyei könyvtár közbeszerzési eljárást indított, amelyet a KELLO Nonprofit Kft. nyert el.

A beszerzett dokumentumok a szolgáltatást végző könyvtárhoz érkeznek, a számla kiegyenlítője a megyei könyvtár, az előzetesen meghatározott keret mértékéig.

A dokumentumok csoportos nyilvántartása a megyei KSZR rendszerben történik; az egyedi leltári nyilvántartás, illetve a településekre való kiszállítások rögzítése a szolgáltatást végző könyvtár integrált rendszerében történik, elkülönítve a saját, nyilvános könyvtári ellátást biztosító állományától.

Az egységesség érdekében KSZR tulajdonbélyegzőt és színcsíkot használunk. A leltározás az integrált rendszerben a központi könyvtári állománytól elkülönítve történik.

A beszerzett dokumentumok visszakereshetők a megyei könyvtár honlapján, ahol a szolgáltató városi könyvtárak online katalógusa elérhető: <http://tudastar.dfmk.hu/z39.50>

A dokumentumok feldolgozását és szerelését követően a szolgáltatást végző könyvtár átadja az ellátott szolgáltató helyeknek az új beszerzéseket, erről elektronikus nyilvántartást vezet az integrált rendszerben.

Az új beszerzéseket a szolgáltató könyvtár legalább évente hat alkalommal kiszállítja a szolgáltató helyre, igény szerint rendszeresen cseréli azokat, gondoskodik a letétek lelőhelyének frissítéséről, adminisztrációjáról.

A szolgáltatást végző könyvtár népszerűsíti és igény szerint biztosítja az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásait, könyvtárközi kölcsönzés útján teljesíti a használók dokumentum kéréseit, ha a helyben lévő gyűjteményben nem található meg a kért könyvtári dokumentum.

B. Információs szolgáltatás

A megyei könyvtár honlapján információkat biztosítunk a kistélepülések számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokról, felhívjuk a figyelmet az új és az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokra, továbbá a fogyatékkal élőket és a nemzetiséghez

tartozókat érintő információkra. Közzétesszük a szolgáltató helyre vonatkozó adatokat és információkat.

A megyei könyvtár új arculatának, illetve honlapjának készítése folyamatban van. Elkészültéig ideiglenes megoldásként az alábbi elérhetőségen lehet tájékozódni a Zala megyei KSZR szolgáltatásokról: <http://www.dfmk.hu/megyei-szolgáltatások/kistelepulesi-ellatas>

Valamennyi szolgáltatást végző könyvtár adatokat és információkat közöl az ellátásába tartozó települési szolgáltató helyekről, továbbá könyvtári, helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, tájékoztatást nyújt az információkeresés ismereteiről, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő pályázati lehetőségekre.

Az interneten elérhető webes katalógusokban a szolgáltató helyek teljes könyvtári állományát visszakereshetővé teszi, biztosítja az országos könyvtári rendszerről szóló információkat. Segíti az elektronikus könyvtárak és az elektronikus formában hozzáférhető dokumentumok használatát.

A szolgáltatást végző könyvtárak – a hévízi városi könyvtár kivételével – a TextLib integrált rendszert használják, amelynek közös felülete elérhető a megyei könyvtár honlapján is a Zalai Tudástár felületén, ez által egységes integrált könyvtári rendszerbe kapcsolja a település könyvtári szolgáltató helyét és biztosítja a megyei és országos adatbázisrendszerekhez való kapcsolódást. A hévízi könyvtár a Szirén rendszerben tartja nyilván a települések ellátását szolgáló dokumentumállományt, amely szintén on-line elérhető.

A korábban mozgókönyvtári szolgáltatás keretében beszerzett állományok szintén visszakereshetők a szolgáltató könyvtárak katalógusában. Folyamatosan végezzük a települések saját állományának feltárását, szerver tárhelyet biztosítunk a szolgáltató helyek könyvtári állomány-nyilvántartásának és az olvasói nyilvántartás adatainak. A szolgáltató helyen lévő állományt egyedi azonosítóval látjuk el (vonalkód) és retrospektív módon feldolgozzuk. A települések számára elegendő a TextLib integrált rendszer munkaállomás programját beszerezni, és internet segítségével elérhető a szolgáltató könyvtár szervere az integrált rendszer moduljaival.

A szolgáltatást biztosító könyvtárak segítik a szolgáltató helyek munkatársát a megyei könyvtári közös katalógus és a helyi állományfeltáró eszközök használatában.

Fontosnak tartjuk, hogy az ellátott települések lakossága körében népszerűsítsük a szolgáltatásokat, ismerjék meg és használják ki azt a lehetőséget, hogy hozzáférhetnek helyben, utaztatás nélkül a minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz. Minden településre – az egységes arculat jegyében – tájékoztató feliratokat helyezünk ki a szolgáltatásról, valamint szórólapok készítését tervezzük. Elkészítettük a Zala Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer logóját. A használók elégedettségének mérését a következő évben tervezzük.

C. Közösségi szolgáltatások

A megyei könyvtár fontosnak tartja, hogy a településeken rendszeresen kerüljön sor a lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési rendezvényekre és egyéb programokra, kiállításokra.

Valamennyi szolgáltatásban részt vevő könyvtár szorgalmazza a településeken az olvasáskultúra fejlesztését támogató programokat, támogatja az olvasást, a tanulást, a

közösségi életet, segíti a civil önszerveződéseket. A programok szervezésekor figyelembe vesszük a különböző életkorú és érdeklődésű felhasználókat.

A szolgáltató könyvtárak a települések igényeinek figyelembe vételével vesznek részt a különböző rendezvények, gyermekfoglalkozások szervezésében és lebonyolításában.

A szolgáltató könyvtárak elősegítik a megyei olvasásnépszerűsítő programokhoz való csatlakozást. A megyei gyermek- és felnőtt könyvtári rendezvényekbe bevonják a szolgáltató helyek használóit.

A megyei könyvtár levélben tájékoztatta a szerződött településeket arról, hogy negyedévente legalább egy kulturális, illetve közösségi programot kell szervezniük. Meghatározásra került, hogy az év folyamán a KSZR forrásból milyen keretösszeg fordítható rendezvényekre. A települések javaslatot tettek arra vonatkozóan, hogy milyen programokat szeretnének, amelyről a megyei könyvtárban nyilvántartást vezetünk. Meghatároztuk a rendezvényköltségek elszámolásának módját, az alátámasztó dokumentumokat, amelyhez iratmintát adtunk közre.

A rendezvényekről fotódokumentációt készítünk, illetve mérjük a látogatottságukat, amelyről nyilvántartást vezetünk.

A megyei és országos programokba bekapcsoljuk a kistelepüléseket, a különböző könyvünnepeken és az őszi könyvtári napokon.

D. Képzés, továbbképzés

A szolgáltató könyvtárak rendszeresen szakmai tanácsadással segítik a könyvtári szolgáltató hely szolgáltatásainak kialakítását, bővítését, továbbá továbbképzési lehetőséget biztosítanak a szolgáltató hely könyvtárosának.

A megyei könyvtár évente rendszeresen szervez szakmai napokat, tapasztalatcseréket. Felhívja a települések vezetőinek figyelmét a megfelelő végzettségű helyi könyvtáros alkalmazására. Szorgalmazzuk, hogy a községi könyvtárosok szerezzenek szakmai végzettséget, bővítsék tudásukat különböző akkreditált képzéseken.

Az év folyamán a megyében több helyszínen szakmai napokat rendezünk, ahová a kistelepülési könyvtárosok mellett meghívjuk a fenntartó képviselőit is. Célunk, hogy bemutassuk az új ellátási formát, a szolgáltatókat és a szolgáltatásokat.

A megyei könyvtár és a szolgáltatásban részt vevő városi könyvtárak a kistelepülési könyvtárosok képzése mellett figyelmet fordítanak arra is, hogy segítsék a települések lakossága könyvtárhasználati ismereteinek bővítését, digitális írni-olvasni tudását, elektronikus ügyintézését. Ennek érdekében különböző képzéseket szerveznek a használók számára.

A 20 órás számítógép és internethasználó képzésnek már hagyományai vannak a megyében, ezek nagyon sikeresek. Megszervezni azokon a helyeken lehetséges, ahol a technikai feltételek megvannak (legalább 5 számítógép széles sávú internet eléréssel).

E. Speciális szolgáltatások

A szolgáltatást végző könyvtárak módszertani segítséget nyújtanak a kisebb könyvtárak számára: különböző szakmai kérdésekben szaktanácsadást biztosítanak; segítenek a könyvtári szolgáltató hely működési dokumentumainak elkészítésében (pl. könyvtárhasználati szabályzat, küldetésnyilatkozat, munkaköri leírás); figyelemmel

kísérik a kistelepülések állományának alakulását, szakmai szempontok alapján leválogatják azt, s egy korszerű, a település igényeihez igazodó gyűjteményt alakítanak ki a helyben található dokumentumokból.

A könyvtári dokumentumok raktári rendjének biztosítása érdekében elvégzik a dokumentumok egységes felszerelését, állományellenőrzéseket – szükség szerint – a kivonást a kistelepülési könyvtárak állományból, valamint a polcokra és a könyvtárba tájékoztató feliratokat helyeznek el.

A megyei könyvtár az olvasói nyilvántartások vezetéséhez nyomtatványokat, a könyvtárhasználati adatok méréséhez munkanaplót, beiratkozási naplót biztosít, elvégzi (a városi könyvtárakkal együttműködve) a statisztikai adatok gyűjtését.

A kistelepülések saját állományának elektronikus feldolgozását meg kell előznie a szükséges állománykivonás elvégzésének, amelyre a szolgáltató könyvtárak nagy hangsúlyt fektetnek. A munkafolyamat a dokumentumok kézbevitelével történik, egybekötve vonalkódozással és jelzetelemmel. A rögzítés befejezését követően a könyvtárakban állományrendezést is végzünk.

Az alszámlán kezelt központi költségvetési támogatás felhasználása

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár összesen 163 566 600 Ft állami támogatásból valósítja meg 2013-ban a szolgáltatást. Az 1000 fő alatti települések után 668 300 Ft, 1001-1500 lakos közötti települések után 835 380 Ft, 1501-5000 lakos közötti települések után 1 002 460 Ft támogatás érkezett 2013. március elején Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatához, amelyet az átutalt a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár alszámlájára. A szolgáltatás valamennyi kiadását erről az alszámláról kell kiegyenlíteni. Ezért nagyon fontos volt, hogy a szolgáltatásban közreműködő városi könyvtárakkal együttműködve megtervezzük a költségvetési előirányzatokat.

A városi könyvtárak számára a feladatellátáshoz szükséges költségeik fedezetéről számla ellenében a megyei könyvtár gondoskodik. A felhasználáshoz finanszírozási szabályzat is készült.

Az ellátásban résztvevő településeken nagy hangsúlyt kell fordítani a kulturális, könyvtári, közösség rendezvényekre. Az év folyamán minimum negyedévente egy programot kell szervezni, illetve fogadni minden településen.

A különböző programok illetve a szükséges technikai eszközök beszerzésére vonatkozóan az önkormányzatok is javaslatot tehetnek.

A községi szolgáltatóhelyek helyi állományának fejlesztése (könyvek, CD-k, DVD-k, folyóiratok) folyamatosan történik: a szolgáltató könyvtár az év folyamán minimum 6 alkalommal szállít újdonságokat a településre.

A szolgáltató helyek 2013. évi ellátására rendelkezésre álló forrást a megyei könyvtár a kistelepülések könyvtári állományának fejlesztésére, könyvtári és közművelődési rendezvényekre, a szolgáltató helyek fejlesztésére, digitális írástudást elősegítő programokra, honlap és könyvtári szoftverfejlesztésre, katalógusépítésre, a szolgáltatáshoz szükséges személyi kiadásokra, utazási, szállítási, gépkocsi karbantartási költségre, bérleti díjra, irodaszerre, nyomtatványokra, szakmai anyagokra, kommunikációs költségekre, valamint reklám, propaganda költségekre fordítja.

A megyei könyvtár által kezelt állami finanszírozásból a szolgáltató helyek működtetésére nem lehet költségeket fordítani, hiszen minden önkormányzat 1140 Ft/lakos állami támogatást kap könyvtári, közművelődési feladatok ellátására,

függetlenül attól, hogy önálló könyvtárat működtet, vagy megrendeli a szolgáltatást. Ahogy már fentebb is jeleztem, a kisebb lakosságú településeken ugyanakkor gondot okoz, hogy e támogatás lakosságszám alapú. Ezért a jövőben erre megoldást kell keresni!

A szolgáltatások minőségének biztosítását megvalósító módszerek

Célunk, hogy magas minőségű szolgáltatás nyújtsunk a kistelepülések számára, hogy a kisebb településeken élők is hozzájussanak mindazokhoz a könyvtári szolgáltatásokhoz, amelyek a megyeszékhelyen, nagyobb városokban élőknek számára ma már természetesen: új könyvek, folyóiratok, információk, internethasználat, továbbképzési lehetőségek, kulturált környezet, érdekes programok.

A kistelepüléseket érintő szolgáltatásfejlesztés előkészítésekor állapotfelmérést végeztünk, amelyből egy adattárat állítottunk össze. Felmértük például azt, hogy milyen körülmények jellemzőek a szolgáltató helyeken, mennyire alkalmasak a könyvtári szolgáltatásra; a szolgáltatáshoz minden szükséges eszköz (pl. a szolgáltató könyvtár esetében a gépkocsi, szolgáltató helyen megfelelő bútorzat, műszaki felszerelés, internet) rendelkezésre áll-e, a szolgáltatóhelyen a személyzet megfelelő végzettségű-e, az előírásoknak megfelelő-e a nyitva tartás, esetleg a településeknek milyen igényei, elvárásai vannak a szolgáltatótól? E szempont felméréséhez egy táblázat készült.

A szolgáltatás szabályozottságát a megállapodások, finanszírozási szabályok biztosítják.

Törekszünk a költséghatékonyságra, ezért a városi könyvtárakat is bevonjuk az ellátásba, hiszen onnan a települések könnyebben elérhetők, rendelkeznek a megfelelő infrastruktúrával, személyzettel.

A források felhasználásának átláthatósága érdekében online felületen (Google Drive) tartjuk nyilván a szolgáltatásokat és a költségeket.

A szolgáltatáskínálatban kiemelt szerepe van a dokumentum-és információszolgáltatásnak. Lehetőséget kínálunk a nyomtatott és elektronikus dokumentumok, információforrások szabad hozzáférésehez egyaránt, segítünk az információk használatában, az információk értékének megértésében. A tájékozódáshoz hasznos és közérdekű információkat nyújtunk; támogatjuk az egész életen át tartó tanulást; rendezvényekkel, és honlapunk segítségével ápoljuk a könyv hagyományát és jövőjét; a kultúra tárgyi-és élmény szintű megnyilvánulásainak a közvetítésével hozzájárulunk a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A megyei könyvtár honlapján egy olyan felületet hozunk létre, amely tájékoztatja a nyilvánosságot a KSZR szolgáltatásokról, információkat közöl a szolgáltató helyekről, a teljes dokumentumkínálatról.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a használói igények változását, az esetleges olvasói panaszokat kivizsgáljuk és gondoskodunk a hibák kijavításáról. Az állománygyarapítás során figyelembe vesszük a könyvtárhasználók igényeit, külön figyelmet fordítunk a nemzeti- és etnikai kisebbség kulturális igényeire is. A nyitva tartásokat felhasználóink igényeihez igazítjuk, a szolgáltatásainkról szórólapokon adunk folyamatos tájékoztatást.

Korszerű számítógépes nyilvántartó rendszer ad tájékoztatást a gyűjtemény tartalmáról, az elektronikus katalógusok a honlapunkon elérhetők. Fontos szempontnak tartjuk, hogy a megyei könyvtárban működtetett integrált rendszer alkalmas legyen erre. Ezért mindent megteszünk a rendszer fejlesztése érdekében.

Zárszó

A KSZR működtetésének kulcsa a hálózati együttműködésben rejlik. Zala megyében megvalósult az együttműködés a szolgáltatásban résztvevő városi könyvtárakkal, valamint a települések fenntartóival és a községi könyvtárosokkal egyaránt. Fontos szempontnak tartjuk, hogy a szolgáltatáshoz rendelkezésre áll a megfelelő intézményi infrastruktúra, valamint a szakismerettel rendelkező személyzet, akik rendelkeznek a szükséges szakmai tudással, és tapasztalattal a KSZR szolgáltatás működtetéséhez.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer idejének átalakítása eddig nem volt ugyan zökkenőmentes, de bízunk benne, hogy év végén sikeres feladatellátásról számolhatunk be. Mint minden megyében, Zalában is önállóan alakítottuk ki a szolgáltatás koncepcióját. A rendszer kialakítását a korábbi hagyományok és a helyi sajátosságok határozták meg. Munkánkat nagyban nehezítette, hogy a korábbi mozgókönyvtári szolgáltatási formáról nehezen ment az átállás az újra. Nagyon sokat dolgoztunk eddig is, ugyanakkor előttünk van még egy nagy feladat, a hosszú távú (2018-ig szóló 5 éves terv) elkészítése amelyet - felhasználva az év elején végzett állapotfelmérést - a településekkel és a szolgáltatókkal folytatott további egyeztetések alapján készítünk el.

Sebestyénné Horváth Margit

A szolgáltatóhelyekre kihelyezésre kerülő információs tábla

IRODALMI KALANDOZÁSOK – 2013.

A 2012-2013-as tanévben immár 18. alkalommal indítottuk útjára az *Irodalmi kalandozások* című megyei levelezős játékunkat. A játék célja: az olvasás szeretetének elmélyítése; a rendszeres könyvtárhasználatra ösztönzés; irodalmi élmények felkutatása a neten. A levelezős játék népszerűségét mutatja, hogy ebben a tanévben is szép számmal jelentkezték a tanulók Zala megye különböző iskoláiból. A versengésben 27 csapat több mint 130 diákja vett részt.

A levelezős játékban 4-5-6. osztályos csapatok vehettek részt, amelyek általában 4-5 főből álltak. A vetélkedőn az olvasást szerető, szellemi kalandozásra kész tanulók jelentkezték elsősorban.

Ebben a tanévben három külföldi szerző regényére esett a választásunk. Ezek a könyvek a következők voltak: *Meg Cabot: A neveletlen hercegnő naplója – Lámpaláz* című kötete; *Kirsten Boie: Szerepcsere*; illetve *Paula Fox: Majomsziget*.

Az egyes regényekhez kapcsolódó feladatlapokat szokás szerint a Belvárosi Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Dózsa György Tagiskolájának két pedagógusa: *Sárgáné Heindl Livia* és *Tóthné Hantos Katalin* állította össze.

A hagyományokhoz híven minden egyes feladat az író életéhez, illetve az adott mű cselekményéhez, a főszereplők jellemvonásaihoz kapcsolódott. Mindegyik forduló feladatlapjában szerepelt rajzos, művészi kivitelezésű feladat és fogalmazás írása. Ötletes, szellemes művek születtek a gyerekek keze nyomán. A *Majomsziget* című regényhez például társasjátékot kellett a diákoknak alkotni a történet alapján. Hogy a mai modern technikai eszközök használata se maradjon ki, egy-egy internetes feladat is szerepelt a feladványok között.

Az egyes feladatlapok megoldásához másfél hónap állt a tanulók rendelkezésére. A határidőt tudták is tartani, ebből semmi bonyodalom nem származott.

A harmadik feladatlap értékelésével, pontszámozásával tulajdonképpen a mi munkánk véget is ért. Maradt a három forduló pontszámainak összeadása, ezután pedig ennek alapján a végleges sorrend is kialakult, hogy melyik csapat hányadik helyezést ért el. Születtek kimagasló megoldású feladatlapok, a csapatok többsége a „középmezőnyben landolt”, s csak pár színvonalaltalanabb munka akadt köztük. Az értékelés után az első hét helyezett csapat „munkája” még nem ért véget!

Május 10-én őket vártuk a Dózsa György Tagiskolába, délután fél háromra, hogy ajándékaikat átvehessék, illetve kiderüljön a helyezettek sorrendje. A meghívó levélben arra kértük az első hét csapatot, hogy a záró rendezvényre egy pár perces műsorral készüljenek, amelyek valamelyik könyvélményhez köthető. Készültek is a nebulók! Előkerültek a jelmezek, a regényekre vonatkozó tárgyi dolgok.

Színvonalas, kacagtató vagy éppen elgondolkodtató jelenetekkel örvendeztettek meg minket, szervezőket a csapatok. Miután lezajlott ez a műsoros rész, terített asztalhoz invitáltuk a gyerekeket, hogy fogyasszanak az ízletes szendvicsekből, süteményből. Itt már fellélegezhetek, hiszen csak az eredményhirdetés maradt hátra...

S utána jöhetett a lázas találgatás, hogy vajon melyik csapat hányadik helyezést ért el a hét csoport közül. Számunkra, szervezők számára nem hozott meglepetést az első helyezett kiléte, ugyanis már évek óta mindig a gellénházi csapat „vitte el a pálmát”. Ez így alakult idén is, ők lettek az első helyezettek, pedagógusukkal, Marcsi

nénivel¹ az élen. Őket követte a kehidakustányi, zalaszentgróti, a zalaszentiváni, a zalakarosi iskola, illetve a zalaegerszegi Zrínyi gimnázium két csapata.

A meghívott csapatok személyre szóló oklevelet és ajándékkönyvet kaptak. De hogy még nagyobb legyen örömük, a Lívia néni készítette praktikus, díszes kivitelezésű ajándéktárgyakat is átvehették. Látszódott az elégedettség, a felszabadultság a gyermeki tekinteteken; nem csalódtak, hogy részt vettek a játékban.

A szokásos elköszönő jelmondatunkkal váltunk el a csapattagoktól: „Jövőre Veletek ilyenkor, ugyanitt!”

Fejesné Szabó Piroska

A győztes csapat

---

¹ Kiss Rudolfné, a Papp Simon Általános Iskola tanára (a szerk.)

30 ÉVIG A ZALAI GYERMEKEK SZOLGÁLATÁBAN

Oláh Rozália, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár gyermekkönyvtárának vezetője, a Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakmai irányítója 2013. márciusától nyugállományba vonult. Vele készült az alábbi interjú, amelyben bemutatjuk pályáját:

Mikor találkoztál először a gyermekkönyvtári munkával?

A gyermekkönyvtári munkával legelőször gyermekkorom színhelyén, a Fejér megyei Sárbogárdon kerültem kapcsolatba, amikor 1971-ben, gimnáziumi tanulmányaim befejezése után gyermekkönyvtárosként dolgoztam az akkori Madarász József Járási Könyvtárban. Itt találkoztam először a pálya szépségeivel abban a kicsiny gyermekkönyvtárban, ahova gyermekként magam is rendszeresen jártam.

Milyen képzéseket szerezte, amely felkészítette erre a hivatásra?

Felsőfokú diplomámat a Szombathelyi Tanárképző Főiskola könyvtár-magyar szakán szereztem meg – nappali tagozaton. A főiskolás évek idején szakkollégium keretében mélyebben is elsajátítottam a gyermekkönyvtári ismereteket, a Könyvtártudományi Diákkör tagjaként 1973-tól 1977-ig e témában végzett munkámért „kiváló” minősítést kaptam. Az egy éves Gyermekkönyvtárosi szaktanfolyamot – már gyakorló gyermekkönyvtárosként - az Országos Széchényi Könyvtárban végeztem el.

A könyvtáros szakma 30 év alatt sokat változott, a számítógépesítés, az internet megjelenése megváltoztatta az információszerezés technikáját és módját, mindehhez könyvtárosként is alkalmazkodni kellett. Úgy éreztem, szükség van a szakmai ismeretek teljes megújítására, ezért - számos informatikai továbbképző tanfolyam után - 2001-2003-ban elvégeztem az ELTE könyvtár kiegészítő szakát, mely új lendületet adott a korszerű gyermekkönyvtárosi módszerek bevezetéséhez.

Az első szakmai tapasztalat mindig meghatározó az ember életében. Te hol szerezted meg a gyakorlati tapasztalatot?

Első munkahelyeim közül a szombathelyi Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár volt számomra a meghatározó: itt a módszertani osztály hálózatgondozójaként három év alatt jelentős gyakorlatot szereztem a könyvtári munka csaknem valamennyi területén. A szombathelyi Megyei Könyvtár magas szakmai színvonalra törekvése és mindenkire vonatkozó munkafegyelme későbbi munkámat is nagymértékben meghatározta.

Hogyan kerültél a zalaegerszegi Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárba?

Családi okokból 1983-ban Zalaegerszegre kerültem, s ekkor visszatérhettem kedvelt munkakörömhöz: a zalaegerszegi Megyei Könyvtárban tíz évig gyermekkönyvtáros voltam, majd 1992-től húsz éven át gyermekkönyvtári csoportvezetőként dolgoztam. A középvezetői munkakörben igyekeztem olyan csapatot szervezni, akik együtt – egymásért tevékenykednek a mindenkori cél elérése érdekében. A vezetői munkát szolgálatnak tekintetem; az ebből adódó felelősség sokszor nyomasztja az embert, ugyanakkor példaadásra is ösztönöz.

1976-tól 1994-ig a megyei gyermekkönyvtár az akkori MMIK Kisfaludy utcai épületében működött, általános iskolák és óvodák közelségében. Két teremből álló gyermekkönyvtárban fogadtuk a gyermekolvasókat – 40-45 fős osztályok jöttek a '80-as – '90-es években havi rendszerességgel könyvtári foglalkozásokra és csoportos kölcsönzésekre. Sokan és sokat olvastak, falták a gyerekek a képregényeket („*ők már akkor tudták, hogy milyen olvasnivalót „szeretnének”*”), a kisebbek kölcsönöztek diafilmeket is.

Ekkor már olyan foglalkozásokat tartottunk, melyeken az olvasmány mellé a zenét és a képeket is társítottuk, azaz komplex módon közvetítettük a művészeteket a gyermekeknek. Irodalmi és környezetvédelmi vetélkedőket, levelezős játékokat szerveztünk, rajzpályázatokat indítottunk. „*Kutassunk együtt!*” – házikót állítottunk fel a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek gyakoroltatására. A gyermekkönyvtári *fonotéka* segítségével zenét-mesét hallgathattak lemezjátszóról és kazettás magnetofonról a gyerekek; író-olvasó találkozókat is szerveztünk számukra.

Ez volt a „hőskor”, amikor nem kellett különösebben „csábítani” a gyerekeket a könyvtárba, óvodai - iskolai keretben megszokták és megszerették, tömegesen látogatták gyermekkönyvtárunkat, és sok könyvet kölcsönöztek.

Mennyiben változott meg a gyermekkönyvtár helyzete, amikor 1995-ben a a Deák téri főépületbe költözött?

1995 januárjában valóban új fejezet kezdődött a megyei gyermekkönyvtár történetében, és a gyermekkönyvtárosok munkájában is, amikor a főépület tetőterébe költöztünk. Megszűnt a különállás, mely sok esetben mostoha sorsot jelentett. Az új évezredbe lépve a képi kultúra térnyerésével fokozatosan megváltozott a gyerekek olvasáshoz való viszonya, a nyomtatott dokumentum már régóta nem egyedüli médium volt, a televízió és a számítógép, majd az internet megváltoztatta a gyerekek olvasási szokásait is: kevesebben és kevesebbet kölcsönöznek könyvet.

A demográfiai hullámvölgy következtében csökkent gyermekolvasóink száma, szerepváltásra kényszerültek a gyermekkönyvtárak. Új médiapedagógia módszereket vezettünk be, ahol a gyermek nem csupán befogadója egy foglalkozásnak, hanem aktív résztvevője. Az interaktivitás mellett a játékosság és a kreatív készségfejlesztés áll a gyermekekkel való foglalkozások középpontjában. E közben - de nem mellékesen - ajánljuk az olvasnivalót.

Az új igényeknek megfelelően „új köntösbe” öltöztettük a gyermekkönyvtárat, játékos-színes környezet fogadja ma a látogatót.

Új módszerek és eszközök állnak rendelkezésünkre, melyek vonzzák a gyerekeket, s melyek szórakoztatva tanítanak: játékos honlapok, DVD-k bemutatása éppúgy érdekes számukra, mint a kézműveskedés, a papírszínház-bemutató, a báb- és drámafoglalkozás,

vagy éppen a verses-zenés gyermekműsor és a szabadtéri programok (vidám vetélkedő a téren, túrázás, kirándulások, hőemberépítés). De szívesen vesznek részt „klasszikus” közönségtalálkozón is, hiszen a könyvek íróival való ismerkedés nagy élményt jelent mindenki számára.

A külön teremben levő számítógépek, melyek – az egyéni használatán túl -, csak program esetén vonják el figyelmüket a könyvtári világtól, ahol azért még mindig nagyon érdekes a színes, képekkel gazdagon illusztrált könyv. A gyermekkönyvtári könyvajánló *Meseifa* mellett sokszor megállnak, hogy az érdekes, témánként változó alakzatokon elhelyezett címeket és ajánlásokat elolvassák, ötletet merítsenek a könyvválasztáshoz.

A gyerekek öntevékenyen kapcsolódnak be közösségi klubjaink életébe: a *Cimbora klub* tagjai olvasásszeretők és művészetkedvelők. Megemlíthetjük gyermekkönyvtárunk legújabb kezdeményezését is, melynek első foglalkozása áprilisban volt: a *Tappancs barkácműhely*, ahova kézműveskedni érkeznek a gyerekek szüleikkel-nagyszüleikkel – remélhetően megszeretik ezt a programunkat is.

A programokhoz szükséges anyagi erőforrásokat pályám első évtizedében könyvtárunk saját költségvetése biztosította. A rendszerváltás után mindez megváltozott: pályázatok útján vagy/ és szponzorok segítségével tudtuk megvalósítani a rendezvényeket. Az elmúlt két évtizedben nagyon sok városi, megyei, országos és EU-s pályázatokhoz készítettünk programtervet, illetve valósítottuk meg sikeresen a gyermekrendezvényeket.

Hogyan változtak az elmúlt évtizedekben az olvasásra szoktatás technikái?

Az olvasásra szoktatásnak a könyvtár egyik fontos színtere, kiegészíti az iskola és a család meghatározó szerepét e téren. A könyvtárba a gyerekek egyénileg vagy szülői kísérettel, illetve csoportosan érkeznek. A könyvtárosok olvasmányajánló és tájékoztató tevékenységet végeznek igény szerint minden kölcsönzéskor. Ez így volt régen, és így történik ma is.

Ezen kívül a könyvtári foglalkozásokon, klubtalálkozókban, nagyobb rendezvényeken volt és van lehetőség a könyvek népszerűsítésére. A klasszikus felolvasás mindig szerepet kap ezeken a programokon, míg régebben például hangos diafilmmel, majd video-részlettel szemléltettünk, ma az egészen kicsikkel játsszunk, interaktív DVD-vel ismerkedünk, a nagyobbaknak megmutatjuk honlapunk könyvajánlóját vagy például az interneten a Gyermekirodalmi adatbázis használatát. Míg régen nyomtatott könyvajánlókat készítettünk egy-egy író könyveiről, ma tematikus könyvjegyzékeket állítunk össze, ez sem változott. Meseifa-pályázat keretében egymásnak is ajánlanak a gyerekek olvasnivalót. Mostanában észrevettük hogy nagyon szeretnek szabadon válogatni a kisebbek az asztalokra kitett, szép, színes-képes borítóval „csalogató” könyvek között, és inkább 3-4. osztályos kortól választanak szívesen a polcra is. Hónapról hónapra változatos foglalkozásokon ismerkedünk közösen a mesék és a versek világával, a nagyobbaknak irodalmi játékokat, versmondó versenyeket szervezünk, és bekapcsolódunk a országos olvasás népszerűsítő akciókba (Internet Fiesta, A könyvtárosok világnapja, A költészet napja, Gyermekkönyvnapok, Őszi könyvtári napok, Gyermekkönyvhét). Az olvasásra szoktatás technikai és módszerei szélesedtek, bővültek az évtizedek során, de a lényeg nem változott: érzelmileg kell a gyerekeket a könyvtárhoz kötni, és akkor nagy valószínűséggel olvasóvá emberré válnak és később is rendszeres látogatóink lesznek.

Hogyan kellett a vizuális kihívásokkal időről időre szembenézni?

Tény, hogy a képi kultúra elterjedésével a televízió és a számítógépes ismeretszerzés – gyerekek esetében a számítógép nyújtotta lehetőségekkel való ismerkedés (játékok, elektronikus kommunikáció, közösségi oldalak látogatása) - a szabadidős tevékenységek között első helyen szerepel. Azt mondhatjuk, hogy a net-generáció számára ez ma már természetes élettér, és mivel ez a tevékenység is az olvasáson alapul, jó esetben kiegészíti a nyomtatott dokumentumok használatát. Fontos, hogy a gyerekeket megtanítsuk televízió esetében az igényes műsorválasztásra (ebben a családnak van nagyobb szerepe), illetve megmutassuk a számukra értékes, internet nyújtotta lehetőségeket, ez szép és érdekes könyvtári feladat.

Milyen maradt a kapcsolat a régi olvasókkal, akik talán már gyerekeiket, unokáikat is elvitték a könyvtárba?

Erre nem könnyű válaszolni, mert egy nagy könyvtárban, 2000 körüli gyermekolvasó esetében az emlékezetünkre hagyatkozva kutatjuk, ki hagyott nyomt bennünk; azt kevésbé tudjuk megbecsülni, hogy a gyermekkönyvtárban eltöltött idő által ki mivel gazdagodott.

Örömmel tapasztaljuk, hogy egyre több szülő hozza el kicsiny gyermekét, gyermekeit, és ajánlja régi kedvenc könyveit a csemetének. De gondoljunk csak olyan gyermekolvasókra, mint *Karáth Anita*, aki még az MMIK-ba járt hozzánk, vagy *Bajnóczy Zoltánra* (régén „Zolika”), versmondó versenyünk rendszeres szereplőire, ők ma már gimnáziumban tanítva művelik és oktatják az irodalmat. Az ifjú tehetség, *Trömböczki Napsugár* („Napsi”) is tehetséggondozó versmondó versenyünk győztese között volt éveken át, és olvasóként is gyakran látogatta gyermekkönyvtárunkat. Ő most - végzős gimnazistaként - gyermekműsort vezet a televízióban, számos más sikere mellett. De kedves olvasótáborosomat is említhetem, akinek életre szóló élményt jelentett a tábor: *Vica (Bangó Éva)* egyetemistaként is sokszor meglátogatott bennünket! Remélem, hogy sok gyermekben sikerült felébreszteni az olvasási kedvet, és elhítenni azt, hogy a könyvtár egy olyan hely, amire a gyerekek azt mondják: „király!”.

Mit jelenthet a könyvtár „zajos világunkban” a gyermekolvasóknak?

Látogatóink számára mondhatnánk, hogy a „nyugalom szigete”, könyvtárosként szép hivatás gyakorlásának színtere. Kedves és szinte megható látvány a gyermekkönyvtárban, amikor csoportos kölcsönzés után a gyerekek letelepednek a szőnyegre, és csendesen elmerülnek a könyvekben. Amikor egy olvasó levesz egy újságot a folyóirat lapozóról, kedvére böngész a polcok között, leemel egy könyvet, belenéz, olvas. Ritka pillanatok a nagy rohanásban!

A hagyományos gyermekkönyvtárosi munka mellett milyen kezdeményezéseket emelnél ki, amelyre Te is szívesen emlékszel vissza?

Elsőként említem *Tarkaforgó* című módszertani kiadványsorozatunkat, melyek darabjait tanévenként állítottunk össze, bennük a módszertani szempontból értékes munkáink (foglalkozások, vetélkedők, pályázatok) leírásait adtuk közre már 22

alkalommal. Az utóbbi évtizedben a különböző pályázatokban való közreműködés jelentős munkaidőt igényelt, mivel könyvtárunk a színvonalas működéshez szükséges anyagi forrást csak így tudta biztosítani, ezért a kiadvány éves rendszerességgel nem jelent meg. A ma is időszerű Tarkaforgó-füzetek digitalizálása már megtörtént, a módszertani kiadványok honlapunkról letölthetők.

Az *Integrációs művészeti foglalkozások hátrányos helyzetű gyerekeknek* programsorozat foglalkozásaival vezettük be gyermekkönyvtárunkban a korszerű foglalkozástípusokat: bábjáték, dráma- és kézműves foglalkozás, verses-zenés műsor, DVD-, honlap- és papírszínház bemutató.

Gyermekkönyvtárunk új honlapjának tartalmi-formai tervét Tóth Renáta kolléganőmmel együtt készítettük, és közösen szerkesztjük. A honlapról készült pályázatával ő nyerte el 2010-ben Az év fiatal könyvtárosa pályázat különdíját. Az új honlap gazdag tartalommal, gyermekbarát főoldallal jelenik meg, és láthatóvá teszi szinte valamennyi szolgáltatásunkat (munkánkat) a nagyvilág előtt. A honlapról is elérhető gyermekkönyvtári blogunk a könyvtár népszerűsítés és interaktivitás nagyszerű eszköze.

Az *Irodalmi kalandozások* megyei levelezős játék (előző neve *Barangolás a gyermekirodalomban* volt), ebben az évben 20 éves lesz, és még mindig nagyon szeretik a pedagógusok-gyerekek egyaránt. Évente három ifjúsági regény olvasását kérjük a játékosoktól, melyekhez kapcsolódó rejtvényfüzetet oldanak meg. A levelezős játék feladatlapjait a Dózsa-iskola pedagógusai: Sárgáné Heindl Livia és Tóthné Hantos Katalin állítják össze, ők ebben a játékban partnereink.

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely 1995-ben, az első Összefogás a könyvtárakért – akció keretében alakult azzal a céllal, hogy a megye gyermekekkel foglalkozó könyvtárosainak szakmai segítséget nyújtsunk a találkozások-továbbképzések és közös munkák (irodalmi versenyek, könyves ünnepek szervezése) keretében. A Műhely munkáját a Gyermekkönyvtári Információ (GYI) című online szakirodalmi szemlével is támogatjuk, melyet a Műhely koordinátoraként szerkeszttek 2004 óta - a megyei és városi gyermekkönyvtárosok közreműködésével.

Gyermekkönyvtári *szakmódszertani tevékenységemben* hangsúlyos volt a *mentori feladatok* ellátása. Ez egyrészt a főiskolai-egyetemi hallgatók instruálását jelentette szakmai gyakorlatuk idején, másrészt az újonnan belépő gyermekkönyvtárosok mentorálását, bevezetését a gyermekkönyvtári munkába a munkakezdéstől egészen az önálló munkavégzési szint eléréséig. Itt jegyezném meg, hogy kölcsönös segítségnyújtás jellemzi a gyermekkönyvtári csoport tevékenységét, mindig arra törekedtünk, hogy a lehető legjobb színvonalon szolgáltatassunk. Munkánkról nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk a gyerekektől, pedagógusoktól, szülőktől egyaránt - ezek újabban honlapunkon is olvashatók. A jól sikerült rendezvények, programsorozatok, vagy a könyvtárosi segítség eredményeképpen született 5-ös dolgozat, a sikeres versenyeredmény, de a középiskolásként vagy egyetemistaként is „visszajáró” egykori gyermekolvasó – mind-mind növelték lelkesedésünket és munkakedvünket.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár 60. születésnapjára készült jubileumi kiadványban a megyei *gyermekkönyvtár történetének* elkészítése szép feladatot jelentett számomra, hiszen az aktív dolgozók közül a hatvan évből a leghosszabb időt, csaknem 30 évet én dolgoztam a megyei gyermekkönyvtárban. Gyermekkönyvtárunk 60 éves története megtalálható *A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története (1950-2010)* c. kiadványban, valamint olvasható honlapunk *Felnőtteknek – Tanulmányok* menüpontjában is.

A *Cimbora klub* létrehozásának szándékát évekig halogattunk, míg belevágtunk, mert érdekelt bennünket, hogy a kisiskoláskoron túl, amikor már önállóan választanak a programlehetőségek közül a kamaszok, van-e igényük a gyerekeknek rendszeresen találkozni-barátkozni egymással, beszélgetni jó könyvekről és egyéb „érdekességekről” (művészetekről). Az elmúlt három év bizonyította, hogy egyre több gyermek (és felnőtt!) cimbora érzi úgy, hogy jó együtt lenni havonta egyszer a gyermekkönyvtárban – nívós programokon.

Végül nagyon szívesen emlékezem a nyári balatoni olvasótáborokra, melyeket 15 nyáron át a József Attila Városi Könyvtár két munkatársával (*Kereki Judit, Szekeresné Farkas Matild*) szerveztünk, amelyek mindig sok-sok élményt nyújtottak a gyerekeknek, és igazi szakmai kihívást és feltöltődést jelentettek számunkra is.

Milyen szakmai sikereket, elismeréseket értél el?

A szakmai sikerek, elismerések mindig közösek a munkatársakkal, még akkor is, ha egyénileg kapjuk, ezért köszönet jár mindazoknak, akik bármilyen módon a munkámhoz segítséget nyújtottak.

Az *Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum – pályázatán „A komplex csoportos foglalkozások szerepe a tanulók önálló ismeretszerzési képességének alakításában”* című pályamunkám 1985-ben *I. helyezett lett*, egyúttal ezért *Zalai nívódíjat* is kaptam. 1988-ban *Miniszeri dicséretben* részesültem. A *Zalaegerszeg kultúrájáért* – kitüntetését 2000-ben vettem át, a *Magyar Könyvtárosok Egyesülete – emlékéremnek* 2008 óta vagyok birtokában. Ez utóbbi kitüntetés érdekessége, hogy a MKE Gyermekkönyvtáros Szekciója javasolt kitüntetésre, melyben akkor elnökségi tag voltam, és közvetlen gyermekkönyvtáros kollégáim készítettek el a kitüntetésre felterjesztéshez szükséges szakmai jellemzést. Azt gondolom, hogy munkánkat azok ismerik legjobban, akikkel a nap minden órájában együtt dolgozunk.

Ezúton is köszönetet mondok azoknak a gyermekkönyvtárosoknak, akik közvetlenül segítettek munkámat az elmúlt évtizedekben, név szerint: *Bangó Béláné, Csiszár Ágnes, Fejesné Szabó Piroska, dr. Henczi Sándorné, Kovács Ágnes, Kustán Jenőné, †Tímárné Németh Valéria, Tóth Judit, Tóth Renáta, †Vörös Lászlóné*. És persze köszönet illeti legfőbb partnereinket, a pedagógusokat, Zala megye és Zalaegerszeg város könyvtárosait, a kulturális társintézmények dolgozóit a partneri segítségnyújtásért; külön köszönöm Zalaegerszeg város önkormányzata gyermekkönyvtárunknak nyújtott anyagi támogatását, melyre sok éven át számíthattunk, s ami nélkül nagyon sok rendezvényünk nem valósulhatott volna meg.

Voltak-e kudarcok...?

30 év alatt? Igen, természetesen. Hogy csak egy nagyon lényegeset említsek: Az utóbbi években könyvtárunk az alapszolgáltatáson kívüli tevékenységeket és a fejlesztéseket csak pályázati forrásból tudta biztosítani. A forráshiány nehezítette a tervezett programok megvalósítását, esetenként programváltozásra is sor került, ami iránt kevés megértést mutattak az „elszenvedők”.

Milyen érzéssel távozol az aktív könyvtárosok köréből?

A távozás lehetősége már 8 hónapja adott volt számomra, nehéz volt megválni a szeretett hivatástól. A könyvtáregyesítés során megszűnt a munkaköröm, végül ez vezetett a döntéshez. A szabadságot választottam, Eörsi István négy sorával köszöntem el, mert úgy gondolom, ez megfelelően jellemzi a bennem kavargó érzéseket: „*Vedd példának a madarat, / Olyan szabad, hogy visszazáll. / Ki messze megy, az itt marad. / Ki itt marad, az messze jár.*”

Sebestyénné Horváth Margit

Rendhagyó elköszönő

Kedves Rózsika!

1983 – 2013. Harminc kemény munkával eltöltött év... Kimondani is sok. Harminc gyönyörű-kedves esztendő a gyermekkönyvtár szolgálatában, a gyerekek esztétikai fejlődését segítve. Hosszú könyvtárosi pályafutásod, szakmai életutad mottója leginkább a József Attila idézet lehet:

***„...dolgozni csak pontosan, szépen,
ahogy a csillag megy az égen,
Úgy érdemes.”***

Bizony, így végeztél szakmai alázattal a Rád bízott gyermekkönyvtári munkát. Lehetett szó kiadványszerkesztésről, iskolai csoportfoglalkozások megtartásáról, különböző szakmai rendezvények lebonyolításáról.

- Hogy mi jellemezte munkádat? Nagyon összetett fogalmakban tudunk csak válaszolni:
- Bölcsesség, szakmai alázat, hatalmas élettapasztalat, pontosság, empátia és még sorolhatnánk. – Meg kell említenünk szívélyes modorodat, segítőkészségedet a kollégákkal szemben.

Voltunk páran, akik egyik napról a másikra „csöppentünk bele” a gyermekkönyvtári munkába. Sokat segítettél, türelmesen viszonyultál az elején még talán csetlő-botló fiatal „új kollégákhoz”. Nagy-nagy lámpalázzal tartottuk meg az első foglalkozásunkat. Aztán a végén – látva a kíváncsi gyerekszemeket, arcodon a mosolygást – megkönnyebbülten fellélegeztünk. Sikerült! Legközelebb talán még jobban sikeredik majd a foglalkozás!

Sok-sok szakmai tapasztalatodat adtad át önzetlenül az új munkatársaknak. Aztán az évek múltával összekovácsolódott kis csapatunk...

Tudjuk, hogy egyik kedvenc versed Ady Endre: Az elsőség jósága című verse

**„Ha nem igaz, hát hazudom,
Hogy még mindig első vagyok,
Magam vagyok
Szabad mezőn, szűzi úton.**

**S én alamizsnás nem leszek.
Én sohse leszek második,
Bus második,
Mert a jóság-szándék vezet.”**

Mennyire igazak ezek a sorok a munkásságodra! Szeretted minden a legjobban, legpontosabban véghezvinni. 41 év könyvtárosi szolgálatban, 30 hosszú év gyermekkönyvtárosként... Most már mondhatod, hogy rád fér a pihenés, a nyugalom, az otthon melege.

Nyugdíjba meneteled alkalmából mit is kívánhatnánk? Jó egészséget, optimizmust, pihenést, sokszínű utakat a nagyvilágba, szóval kikapcsolódást a szürke munkás hétköznapiakból. Még hosszú-hosszú ideig élvezhesd a nyugdíjas évek szépségeit!

Mi nagy-nagy szeretettel köszönünk el Tőled!

Piroska, Reni, Éva

GUGLIZZ RÁ! LEVELEZŐS VETÉLKEDŐ AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS VMK KÖNYVTÁRÁBAN

2013. február 18-án levelezős verseny indult az Apáczaai Cseré János VMK Könyvtárában *Guglizz rá!* címmel. Elképzelésünk egy olyan kulturális vetélkedő volt, amely egyben szórakozási lehetőség is, s a felnőtt korosztályt célozza meg – mivel őket a legnehezebb elérni a könyvtár szolgáltatásaival, és „becsalogatni” a könyvek birodalmába.

A vetélkedő 5 fordulóból állt, havonta egy feladatlapot kapott az e-mail címére minden jelentkező, amelyet határidőre kellett kitöltve visszaküldeni. A levelezős versenyben jeligével vettek részt a játékos kedvűek. A fordulók kérdéssorai egyrészt a havi aktualitásokkal (ünnepek, világnapok), másrészt különböző tudományágakhoz fűződő érdekességekkel kapcsolatos kérdésekből álltak. A válaszokat a Google szolgáltatásaival találhatták meg, amelynek használatához SÚGÓt is készítettünk. A feladatokban többek között kirándulási útvonalat terveztek, különböző képekre kerestek rá, a fordító segítségével dalszöveget fordítottak le, a gyakorolták a célirányos keresés technikáját. Tapasztalataink szerint az emberek gyakran elfogadnak kevésbé megbízható forrásokból vett információkat, s nem mindig használják tudatosan a Google-t.

Játékfelhívásunkra 50 fő jelezte részvételi szándékát, ebből néhányan már a legelején feladták, s akadtak olyanok is, játék közben hagytak fel a megoldásokkal. A végéig 25 fő jutott el, ők minden fordulóban helytálltak. Sajnos senkinek sem sikerült az összes feladatot hibátlanul megoldani, azonban egy hibaponttal hárman is első helyezettek lettek. Második helyen két fő, míg a dobogó harmadik fokán egy játékos foglalhatott helyet.

Az *Guglizz rá!* levelezős vetélkedő eredményhirdetésére 2013. június 17-én 17 órakor került sor az Apáczai VMK Könyvtárban. Az eseményen a köszöntő után minden jelen lévő játékos részt vett egy utolsó megmérettetésben: egy totót kellett kitölteni, amelyet a vetélkedő legemlékezetesebb kérdéseiből állítottak össze a könyvtárosok.

Ezt követte az eredményhirdetés, az ajándékok átadása. Az első és a második helyezettek oklevelükön kívül különböző, 4-8 GB memóriaméretű pendrive-val, a harmadik helyezett pedig egy újraírható DVD lemezzel lettek gazdagabbak emellett, hogy minden jól szereplő játékos kapott egy „Apáczai VMK Könyvtára” felirattal ellátott tollat, és egyszeri, egy évre szóló ingyenes beiratkozási lehetőséget könyvtárunkba. Ezen kívül mindenki, aki legalább egy fordulót beküldött, emléklapot vehetett át, s egy könyvtári könyvjelzővel térhetett haza.

Hatejer Katalin

KÖNYVBARÁT KÖR AZ APÁCZAI VMK KÖNYVTÁRÁBAN

2013 februárjától olvasói kezdeményezésre meghirdettük, és 27 fővel elindítottuk a **Könyvbarát kör** című programunkat. A havi egyszeri találkozók általában 14 fő tudott részt venni, más elfoglaltságától függően.

Az első alkalommal a bemutatkozást követően Czirákné Tóth Edit, a könyvtár vezetője tartott filmelőzetessel egybekötött ismertetőt 4 regényről (Nicholas Sparks: Az utolsó dal, Laurent Vachaud:

Kémnök, Kaii Hart Hemmings: Utódok, Jonathan Safran Foer: Rém hangosan és irtó közel), melyeket megfilmesítettek, s melyek közös vonása a veszteség volt. Az összejövetel végén az ATV Könyvjelző című műsorából megnéztük a Gerlóczi Máronnal készült interjút, melyben a Check-in című regényét mutatta be.

A második találkozón az előre kiosztott novella (Galgóczi Dóra: Gumiasztalon) megbeszélésére került sor, melyben az író az életünk során felbukkanó csalódásokat veszi számba. Mindenki megosztotta az eddig őt ért legnagyobb veszteség emlékét a többiekkel, majd sor került a tagok által készített könyvajánlók bemutatására, melyek felkerültek a könyvtárunk honlapjára, a Könyvajánlóba is. Sokan az olvasmányukat azért választják, mert a hangulatukhoz illik, vagy megoldást várnak tőle egy, a saját életükben létező problémára. Így gyakran kerültek elő személyes élmények, ettől meghittebbé vált az összejövetelünk, beszélgetésünk.

A harmadik összejövetelelen folytatódott a tagok által írt könyvajánlók, majd Hatejer Katalin könyvtáros kolléganő tartott vetített, képes előadást Romantikusok régen és ma címmel. Szerepeltek benne a Bronte nővérek, Jane Austen és regényeinek folytatásai, Jill Mansell, Kertész Erzsébet, Anna Gavalda, Ian McEwan, Edith Warton, Nicholas Sparks és Lévai Katalin.

A Könyvbarát kör májusi találkozására (május 27.) meghívtuk a napjainkban rendkívül népszerű írónt, Fábián Jankát. Az író-olvasó találkozót nyilvánossá tettük, s számos érdeklődő részvételével, jó hangulatban zajlott a beszélgetés. Czirákné Tóth Edit kérdéseit követően választ kaptunk arra, mikor találta ki az író az első történeteit; hogyan talált kiadót; mely művei jelentek meg e-könyv formájában;

miért fontos számára a szórakoztató történelmi regény műfaja; milyen kutatásokat végez a regényeihez; milyen szempontok szerint szelektál a történelmi, művelődéstörténeti események között; honnan jönnek az ötletek a történetekhez, szereplőkhöz; miért szó a regényeibe annyi tragédiát; arra a korra is jellemző volt-e a művekben sorra megjelenő léha erkölcs, a házasság előtti szexuális élet; a kutya miért mindig vizsla; vannak-e személyes élményei a külföldi helyszínekről; van-e kedvenc regénye, szereplője a sajátjai közül; min dolgozik jelenleg. Mindenkit meglepett, hogy a Fábián Janka név a nagymamája neve, s ő írói álnévként használja. Az olvasói kérdéseket követően sorban álltak a hallgatók kedvenc regényeik dedikálásához.

A nyár előtti utolsó alkalom a június 22-i kirándulás lesz. Körmend, Sárvár látóival, s Egyházashetyén a Berzsenyi Dániel Emlékmúzeummal ismerkedünk meg.

A kiosztott rövid kérdőíven minden aktív tagunk a folytatás mellett voksolt, így, ha módunk lesz rá, szeptemberben újra találkozóra invitáljuk a könyvet, olvasást szerető embereket.

Czirákné Tóth Edit

NEMZETKÖZI KÖNYVNAP LENDVÁN

A Nemzetközi Könyvnap alkalmából 2013. április 23-án Lendván, az ottani gyerekek számára tartottunk könyvtári foglalkozásokat Horváthné Jóna Mária gyermekkönyvtáros kollégával.¹ A Lendvai Kétnyelvű Általános Iskolába megérkezve Zágorecz - Csuka Judit és Jelka Lutar ottani kollégák fogadtak bennünket. Mi is volt a szíves invitálás előzménye? A nagyon szoros könyvtárszakmai együttműködésen kívül egy jeles esemény, a Könyv napja. Minden évben megünnepeljük 1995-óta, mióta az UNESCO a Könyv Napjává nyilvánította április 23-át. A nap célja, hogy felfedezzük az olvasás szépségét, és ösztönözzük egymást a könyvek forgatására.

A kétnapos iskolai rendezvénysorozaton különböző programok (kiállítás, könyvcseré, mesemondás, könyvajánlás, mesefelolvasás) keretében próbálták felhívni a gyerekek figyelmét a könyv szeretetére és az olvasásra. A rendhagyó, három különböző témájú foglalkozáson 3-7. osztályos, a magyar nyelvet is értő és beszélő tanulók vettek részt. A felső tagozatos diákoknak a délelőtti foglalkozás témája a kedvcsináló olvasmányajánlás volt. A 7. osztályos tanulók magyar klasszikus és kortárs

írók regényei közül válogathattak. A könyvtárunkban gyakran kölcsönzött és szívesen olvasott írók könyveiből készült el az ajánló, amin többek közt szerepeltek a romantikus regények írói, Sohonyai Edit, Turbuly Lilla, Balázs Ágnes, a humoros történekedvelőinek Nógrádi Gábor, a fantázia világa iránt érdeklődőknek Böszörményi Gyula könyveit ajánlottuk. Az alsós tanulók számára egy újfajta olvasásnépszerűsítő „eszközt” a papírszínházat hoztuk el. Ennek segítségével a Méhkirálynő című Grimm mesét dolgoztuk fel közösen.

A gyerekek meghallgatták a mesét, amelyet egy fakeret és papírlapok segítségével színházi darabként mutattunk be, majd játékos feladatok segítségével, a drámapedagógiai eszköztárat bevetve együtt játszottuk el a mesét, és készítettünk vidám rajzokat.

A délután folyamán Dobókocka mesékkal gyakoroltuk a fogalmazás és szövegértési készséget, mindezt sok humorral fűszerezve. A gyerekeknek dobókockákra ragasztott képekből kellett vidám és izgalmas történetet kitalálni és elmesélni a többieknek. Megtudhattuk, hogyan került egy autó a holdra, mitől izgalmas egy tűzoltó krokodil élete, és ki a legjobb barátja egy csodatojást tojó tyúknak.

Szép és kellemes napot sikerült eltölteni a gyerekekkel, reméljük, mindenki jól érezte magát. A program befejeztével elköszöntünk vendéglátóinktól és a már jól ismert mondattal búcsúztunk: „Jövőre veletek, ugyanitt”!

Tóth Renáta

¹ Horváthné Jóna Mária írását a következő lapszámban közöljük (a szerk.)

„MINDENKIRE EGYFORMÁN SÜT A NAP!”

Egy szakmai nap élménybeszámolója

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Veszprém Megyei Szervezete és Gyermekkönyvtáros Szekciója, valamint az Eötvös Károly Megyei Könyvtár szakmai napra hívta a kedves kollégákat Veszprémbe, május 31-én pénteken.

A reggeli induláskor már sejthető volt, hogy az időjárás nem fog kedvezni, de ez nem szegte kedvünket. Kis csapatunk, a zalai könyvtárosok különnítménye (Tóth Judit igazgatóhelyettes, Tóth Renáta gyermekkönyvtáros, Horváth Anikó gyermekkönyvtáros és Jagasicsné Bogatin Mária gyermekkönyvtáros) jókedvvel indult el Veszprém megyébe.

Nekem különösen kedves ez a város, hiszen itt születtem, és bevallom őszintén, mindig szívesen látogatok el ide.

A könyvtárba belépve a kedves fogadtatás után kellemes légkör fogadott. Színes és vidám dekorációk a falakon és a polcokon. Ötletes feliratok, hasznos tanácsok itt is - ott is. Babzsák fotelek, hogy kényelmesebben elmerülhessünk az olvasásban. Csupa olyan dolog, ami az olvasó lelki és fizikai kényelmét szolgálja.

Lassan közeledett a program kezdésének időpontja, gyülekeztek a könyvtárosok. Sok kollégával az embernek csak ilyenkor van módja találkozni, és bizony jól esik egy kicsit beszélgetni.

Schreiber Márta, az EKMK igazgatóhelyettese köszöntötte a kollégákat, majd Sárköziné Sárovits Hajnalka elnök beszámolt az MKE Veszprém Megyei Szervezete elmúlt évének programjairól és az idei év terveiről. A tartalmas és ígéretes programok után Kucska Zsuzsa, a MKE Gyermekkönyvtáros Szekció elnöke beszélt az első szakmai konferenciáról, a stratégiai tervekről és a honlapon található hasznos információkról (<http://www.gykszekcio.eoldal.hu/>).

A szünet előtt Vargáné Ládonyi Erzsébet csoportvezető mutatta be az EKMK Gyermek- és Ifjúsági Könyvtárának munkáját. Elmondta, hogy a kezdetektől fogva a családbarát könyvtári közeg megteremtése volt a céljuk. Olyan környezetet próbáltak (és erre törekszenek folyamatosan) kialakítani, ahova az olvasók szívesen térnek be, otthon érzik magukat.

Szponzori támogatással sikerült belső mesesarkot kialakítani, és a tini korosztálynak babzsák foteleket szereztek be. A kisebbeknek társasjátékok, a nagyobbaknak asztali számítógép is rendelkezésre áll.

A külső megjelenés mellett kiemelte, hogy a belső tartalomra, az igényes és értékes előadásokra is gondolni kell. A Baba-mama klub keretében Ringató címmel zenés programsorozatot indítottak el, illetve a Hónapsoroló foglalkozássorozat keretében, saját fűszerkertet hoztak létre a könyvtári udvaron, melyeket nagy gonddal művelnek a gondos könyvtári kezek.

A könyvtár mit sem ér gyermekolvasók nélkül, a gyereksereg a városi és környékbeli iskolákból, óvodákból érkezik. Az intézmények között fennálló jó kapcsolat révén sok rendezvényen szívesen és nagy számban vesznek részt a felkínált foglalkozásokon. Sikeres foglalkozástípusként emelte ki az Elsősök hónapja programot, illetve az Országos Mesevetélkedő egész tanévet felölelő programsorozatát. Ezenkívül, a tematikus és a tanórán kívüli foglalkozásokat is ajánlják az érdeklődő intézmények figyelmébe.

Az esélyegyenlőség jegyében sérült gyermekeket is integrálnak a könyvtári programokba, akiknek köszönhetően nagyon szép kézműves technikával készült útravalót vihettünk haza.

Ezután a tartalmas beszámoló után következett az egyik – részemről- várva várt előadás, Törökné Antal Mária dunaújvárosi könyvtáros élménybeszámolója a 10 éves Cimborá klubmozgalomról.

Meg kell jegyezzük, hogy Zalaegerszegen is működik Cimborá klub; elindítója Oláh Rozália gyermekkönyvtári csoportvezető, aki ma már nyugdíjas, de kollégaként ötleteivel évekig gazdagította a zalaegerszegi Cimborá-programorozatot. A klubunk idén ünnepli harmadik születésnapját, és több mint 40 tagot számlál. Honlapunkon bővebben is tájékozódhattok a programokról (<http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/cimbora-klub/programunk>).

Ezúton szeretnénk gratulálni Marcsi néninek (mert így szólítják a gyerekek) aki megkapta a Dunaújváros Ifjúságáért Díjat, melyet tíz éves szívvel –lélekkel végzett munkájáért vehetett át. A képes-zenés diavetítésből közelebbi képet kaphattunk a dunaújvárosi Cimborá klubról, a hosszú évek alatt megélt eseményekről, játékokról, szereplésekről. Az ezüstlevelű hársfa, a Cimborá tallér, a Cimborá pecsét, mind az összetartozás a közösség jelképei. Zárásként Marcsi néni hangsúlyozta, hogy milyen fontos az anyanyelv ápolása, ehhez kapcsolódóan bemutatott nekünk egy játékos anyanyelvi feladatlapot, melyben érdekes feladatokon keresztül ismerhetik meg a gyerekek nyelvünk szépségeit.

TUDÓSÍTÁSOK

Az olvasóvá nevelés napjainkban is kulcskérdés, és az erősítése sokszor emlegett feladat. Ezt a témát világitotta meg egy másfajta aspektusból József Attila –díjas költőnk Kálnay Adél.

Írószemmel próbálta meg bemutatni azokat a fogásokat, amivel a mai gyerekeket be lehet cserkészni, és bent lehet tartani az olvasás bűvös körében. Előadásában utalt arra, hogy a mai gyerekek számtalan információs csábításnak vannak kitéve, lásd televízió, számítógép. Véleménye szerint nem lehet mindenkit a könyv, az olvasás oldalára állítani, de meg kell próbálni, keresni kell az alkalmat, mert a katarzis, az élménygyűjtés nagyon fontos a gyermekek számára; a későbbi életük folyamán ezekből építkezhetnek épp úgy, mintha vitamint szednék, aminek azonnal még nem érzékeljük jótékony hatását, de aztán egy idő múlva beépülnek a szervezetünkbe, és jótékonyan fejtik ki hatásukat. Beszélt arról is, hogy mennyire fontos a családi olvasás és mintakövetés. Meghatározó a jó olvasástechnika, mert aki jól tud olvasni, az szívesebben választja a könyvet. A kisgyermek számára fontos a mese, a történet vizualizálása, ami által önmagát is megismerheti. Ahogy nőnek, kinyílik az értelmük és felfedezhetik az írás örömét is. Az olvasás és az írás kettős élménye alkotó embert hoz létre, ezek a kis mesterek pedig az író által vezetett *Meseíró klub* segítségével kiélhetik tevékeny fantáziájukat. Az író azzal zárta előadását, hogy a jó könyv úgy lehet rátalálni, ha sokat elolvas az ember! ☺

A hasznos ötletek bemutatása után szünet következett. Madárlátta sörkiflivel, illatos kávéval, limonádéval és édességgel kínálták a kollégákat és kellemes „ebédközbeni” beszélgetések bontakoztak ki.

Az utolsó előadásban a drámajáték világába kalauzolt el bennünket Lázár Péter és Semperger Zsuzsanna drámapedagógus. A drámapedagógiai módszerekről nem csak elméletben, hanem gyakorlatban is kaptunk egy kis ízelítőt. Vidám csoportteremtő játékkal ismerkedhettünk meg, mesehősök lehettünk, beszélgethettünk a számok nyelvén és levezetésképpen a versekkel is játszottunk egy jót, amikor is mindenki eldönthette, hogy hatpettyes vagy hétpettyes katicabogár akar lenni (az utóbbi foglalkozás alapját Eörsi István: Katicabogaramról című verse adta).

Az előadások után még egy kis beszélgetés a kollégákkal, aztán indultunk haza. Útközben megbeszéltük, hogy kinek melyik előadás tetszett a legjobban, ki mit fog beépíteni a foglalkozásaiba. Nagyon kellemes hangulatú, szakmailag is értékes programmal gazdagodtunk. Igazán tartalmas péntek volt, és örülök, hogy a résztvevője lehettem.

Élménybeszámolómat Törökné Antal Mária kolléganő idézetével zárom:” Hidd el jó úton jársz, ha a könyv az egyik legjobb Cimborád!”

Tóth Renáta

"KIS-KÖNYVTÁROS SZAKKÖR" a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtárban a TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0166 pályázat keretében

A könyvtárhasználati foglalkozások során az általános iskolás tanulók megismerkedtek a könyvtári szolgáltatások teljes körével (könyvkölcsönzés, helyben használat, irodalomkutatás), a szabadpolcos könyvtári állomány elhelyezési rendjével (könyvtári ábécé sajátosságai, betűrendbe sorolás szabályai, a szépirodalom és az ismeretközlő irodalom raktári jelzete), a különböző dokumentumtípusok jellemzőivel.

A szakkör végén a gyerekek már biztonsággal tájékozódtak az állományon belül kialakított könyvcsoportok között, ismerve azok rendszerét. A különböző kézikönyvtípusok közül a kérdéseikhez megfelelőt ki tudták választani, hiszen megismerték azok jellegzetességeit (lexikonok, enciklopédiák, szótárak, kronológiák...). Könnyen tájékozódtak a könyvekben a keresést segítő mutatók, tartalomjegyzékek, utalások, élőfej stb. segítségével.

A sokféle kérdéstípusra választ adó különböző katalógusok (szerzői betűrendes, címszó-, kereszt-, számítógépes) használata az információs rendszer részeként segítette a keresést a könyvtár állományában.

Az elsajátított ismeretek birtokában egy-egy könyvtári látogatás már igazi sikerélménnyé válik a gyermekek számára, ez pedig - reméljük - biztosítékává a további könyvtárhasználatnak.

Mikó Lajosné

LETENYE A XX. SZÁZADBAN

A letenyei Polgármesteri Hivatal Dísztermében került sor január végén *Tóth Oszkár*: „*Letenye a XX. században*” című könyvének ünnepélyes bemutatójára.

A - 20 éve - 1993-ban napvilágot látott „*Letenye története*” című kiadványt a helyi művelődési ház nyugalmazott igazgatója még a néhai nagykanizsai dr. Kerecsényi Edittel írta, a most megjelent kötet Tóth Oszkár önálló munkája.

A tényszerű és tárgyyszerű monográfia a XX. század történéseit tekinti át közel 500 oldalon.

A hiánypótló kötet hitelességét eredeti dokumentumok és beszámolók biztosítják. A szerző közel 60 embert kérdezett meg, 800 jegyzetet és 79 mellékletet készített, valamint 160 fényképpel színesítette könyvét, melyek nagy része saját fotó. A három évig tartó kutatómunka színteréül az irattárak, könyvtárak szolgáltak.

A kötet már 2009-ben elkészült, azonban anyagi gondok miatt eddig nem jelenhetett meg.

A kiadást a Letenyéért Közéleti Egyesület (LKE) koordinálásával létrejött Darányi Ignác Terv nyertes pályázata és a letenyei önkormányzat támogatása tette lehetővé.

A Városháza dísztermében tartott ünnepélyes könyvbemutatón Halmi Béla polgármester, Dömök József, a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója, valamint Mikóné Farkas Ildikó, a Letenyéért Közéleti Egyesület tagja ajánlotta az érdeklődők figyelmébe a tényszerű és tárgyyszerű várostörténeti kiadványt.

A könyvet Tantalics Béla, helytörténész (Lenti) lektorálta, a műsoros estet fellépésével színesítette a Mákvirág Citerazenekar, a műből részleteket olvastak fel a Letenyei Versmondó Kör tagjai.

Az 500 példányban megjelent, közel 400 oldalas *Letenye a XX. században* című könyvet minden jelenlévő ingyen kapta kézhez, melyet a szerző örömmel dedikált a helyszínen.

Molnárné Pfeiffer Edit

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ GRECSÓ KRISZTIÁNNAL

... mert mellette mindannyian elfértünk

A 2013. évi Ünnepi Könyvhét Zala megyei rendezvénysorozatához a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, s annak József Attila Városi Tagkönyvtára több programmal is csatlakozott. Olvasóink érdeklődését és véleményeit, személyes rajongásunkat, valamint a városban korábban tapasztalt nagy érdeklődést figyelembe véve június 5-én Grecsó Krisztián József Attila-díjas íróat láttuk vendégül. A találkozó levezenylésére Turbuly Lilla író,

kritikust kértük fel, aki korábban már írt kritikát vendégünk *Tánciskola* című regényéről, így örömmel fogadta a felkérést.

Ahogy azt az előzetes olvasói visszajelzésekből sejteni lehetett, népes közönség gyűlt össze a Keresztury VMK kamaratermében, ahol szinte teljesen megtelt a nézőtér. A jelenleg új könyvén dolgozó szerző egy keszthelyi rendhagyó irodalomóráról érkezett hozzánk. Az előzetesen egy órára tervezett beszélgetés során a Dész László és Dész Andrással közösen előadott Mellettem elférsz zenés estektől eltérő miliőben mesélt családról, hagyományokról, munkáról, férfi-nő kapcsolatáról, múltból, jelenről és jövőről. Humoros történetein keresztül bepillantást engedett saját és (a nem túl nyitott) Szegvár nagyközségben élők mindennapjaiba, megismerhettük viszonyát a családhoz, a vidéki élethez és Budapesthez, valamint a nagy író példaképhez, Móricz Zsigmondhoz is. Megbizonyosodhattunk róla, hogy ha ma már ugyan nem is a legkreatívabb, legelmélyültebb és legértékesebb írói tevékenység helyszíne a Nők Lapja szerkesztősége, de az ottani barátoknak, kollégáknak hála, például meglehetősen alapos „továbbképzésben” részesült a divat témájában (ahogy ezt a színben és stílusban passzoló cipő és trendi válltáska is alátámasztotta). Tudjuk már, hogy valamikori könyvtárosként szerencsére több író- és zenésztársával együtt mennyire fontosnak tartja a (nemcsak kortárs) irodalom népszerűségét, az olvasás tevékenységét, ami hozzá hasonlóan számunkra is nagy kihívást jelent.

Grecsó Krisztián továbbgondolásra érdemes mondatai között többször derűs nevetés törte meg a hallgatóság csendjét és azt hiszem, mindenki számára szolgált némi útvalóval a vele eltöltött másfél óra.

Spanyó Andrea

TAPPANCS BARKÁCSMŰHELY

2013. április 13-ra játszóházba invitáltuk gyermekolvasóinkat a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárába. Időben megkezdtük a szervezési munkát, hogy minél több olvasónkhoz jusson el a felhívás. Szórólapokat osztogattunk az egyéni olvasóinknak, illetve a belvárosi iskolákhoz is elküldtük a meghívó plakátot. Az esemény Tappancs barkácsműhely címen „futott”; a barkácsolni szerető gyerekeket vártuk az első ilyen típusú rendezvényünkre.

Szombat délelőtt 10 órakor vette kezdetét a jó hangulatú programunk. A gyerkőcök különböző tárgyakat készíthettek, amelyeket akár Anyák napjára is ajándékozhatnak. A két segítő könyvtáros, aki maga is tevékenyen részt vett a barkácsolgok elkészítésében: *Szili Erika*, illetve *Tóth Renáta*.

Az igazi tavaszi napsütés csak növelte lelkesedésünket, remek hangulatban telt a délelőtt. Több minden ajándéktárgyat készíthettek a kis „ezermesterek”. A felhasználható kellékek között szerepelt zsenília fonal, színes kartonpapír, vagy akár egy közönséges fából készült ruhaszárító csipesz.

A technikai része a rendezvénynek nagyon egyszerű volt. A tíz órától déli tizenkettőig tartó eseményen akár négy-öt különböző ajándéktárgyat is elkészítettek az ügyes kezű kis olvasóink. Persze a szülőket sem hagytuk tétlenkedni, ők is besegítettek csemetéinknek. Látszott a derült arcokon, hogy tényleg élvezik a foglalkozást.

A látogatók magas száma (harminc fő) azt mutatja nekünk, könyvtárosoknak, hogy bátran készüljünk a következő havi játszóházra, biztosan többen is „vevők” lesznek a programra. Találkozunk tehát minden hónapban egyszer, szintén ugyanitt, a gyermekkönyvtárban, szombat délelőtt. Reméljük, egyre többen lesznek kíváncsiak a dologra, s igazából beindul a Tappancs barkácsműhely. Minden érdeklődőt szeretettel és jó ötletekkel várnak a gyermekkönyvtárosok!

Fejesné Szabó Piroska

NYUGINET

Számítógépes tanfolyam az Apáczai VMK Könyvtárában

Idén tavasszal ismét lehetőség nyílt a nyugdíjas korosztálynak elmélyedni az informatika világában. Évek óta nagy népszerűségnek örvendenek a képzések. Szinte azonnal megtelik egy-egy csoport, és folyamatosan „töltődik” a következő évi tanulni vágyókkal. A tanfolyamon való részvétel egyik fő motivációja, hogy gyermekektől, unokáktól egyre gyakrabban kapnak számítógépet a nagypapák és nagymamák, de sajnos a használatra már nem oktatja őket a család. Így jutnak el hozzánk.

Ebben az évben két 30 órás tanfolyammal is vártuk a lelkes résztvevőket. Indult egy már megszokott kezdő tanfolyam, és indult egy haladó tanfolyam is, amelyen nagyrészt az előző kurzusokon végzett „nebulók” vesznek részt.

A kezdő tanfolyamon megtanulják, hogyan kell bekapcsolni egy számítógépet, hogyan kell eligazodni rajta, egy kis szövegszerkesztés, kép- és filmnézés is belefér. A tematika felét azonban a világháló megismerése tölti ki: Interneten keresgélés, e-mail küldése, közösségi oldalak megismerése, amit már mindenki nagy izgalommal vár.

A haladó tanfolyam ennél gyakorlatiasabb. Itt lehetőség van önállóan megoldani egy-egy feladatot. Megtanulnak CD-t írni, és másolni, kicsit komolyabb szinten szöveget szerkeszteni, online rádiót és filmet nézni. Megnézzük, hogyan kell e-mailezni, levelező programot beállítani, programokat letölteni és telepíteni, online bankolni, jegyet foglalni és közösségi oldalakat használni.

Mindkét tanfolyam célja a hasznos, magabiztos és gyakorlott számítógéphasználók képzése. A visszajelzések nagyon pozitívak, szájról szájra jár, hogy milyen jól érezték nálunk magukat, és sok, hasznos dolgot tanultak. Így jövőre találkozunk a szomszédokkal, rokonokkal, akik szintén részesei szeretnének lenni a tanfolyamainknak.

Ambrus Adrienn

SZÍNES PROGRAMOK VÁRTÁK AZ ÉRDEKLŐDŐKET AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS VMK KÖNYVTÁRÁBAN

2012. október. 3.

A baba-mama klub tagjai, illetve érdeklődő fiatal anyukák és 1-3 év közötti kisgyermekük számára szerveztük meg **Hochrein Judit Ringató** című műsorát. A zenés program alatt az anyukák dalolva ringatták csemetéiket. A sikeres rendezvényen 26 baba és 34 felnőtt vett részt. A Ringató után sokan még maradtak, könyveket és újságokat nézegettek, kölcsönöztek. A rendez-

vény alkalmából ingyenes beiratkozásra is lehetőség volt, 14 felnőtt és 5 gyermek olvasóval gazdagodtunk.

2012. október. 4.

Az Eötvös József Székhelyiskola 2.c és a Liszt Ferenc Tagiskola 2.a osztályának diákjai részt vehettek **Csondor Kata író-olvasó találkozóján**, amely során kalandos, szórakoztató társasjáték formájában beszélgettek a kis mesehős traktor, Hupota kalandjairól. A társasjátékban a mese minden szereplője megelevenedett kézzel varrt bábfigurák formájában. A gyermekek nagy élvezettel szálltak be a játékba, és volt olyan, aki már a program előtt megvásárolta az író-nő könyvét.

2012. október 5.

Az Apáczai ÁMK Gimnáziumának 10.a és 13.i osztályosaihoz érkezett **Pesti Tímea pszichológus**. A tinik illetve fiatal felnőttek a párkapcsolatokról, azok problémáiról beszélgethettek a pszichológussal. A program sikert aratott, a tanulók nagy érdeklődéssel hallgatták Pesti Tímea tanácsait, s a bátrabbak saját véleményeiket, tapasztalataikat is megosztották. Nagyon sok

pozitív visszajelzést kaptunk mind a tanárok, mind a diákok részéről.

2012. október 7.

A Könyves Vasárnap elnevezésű rendezvény több részből állt. Először a többszörös világbajnok **bűvész, Galambos Ferenc** műsorát tekinthette meg a jelentős létszámú közönség. A trükkökhöz gyakran a színpadra hívott egy-egy bátor jelentkezőt. A tréfás

műsorszámok megalapozták a délután hangulatát.

Ezt követte a szeptemberben meghirdetett, **„Hurrá, nyaralunk! – Egy emlékezetes nyári élményem”** című rajzpályázat eredményhirdetése. A több mint száz rajzot már korábban megtekinthették az érdeklődők. A zsűri egyik tagja átadta a könyvjutalmat azoknak, akik a legszebb rajzot készítették; a többi résztvevő pedig emléklapot és egy kis ajándékot kapott.

Majd **Lengyák István kézműves foglalkozásán** készítettek szebbnél szebb ollóvágtatás állatfigurákat a gyermekek és a felnőttek.

A program olyan jól sikerült, hogy egy órával tovább tartott a tervezettnél. Az ülőhelyek folyamatosan foglaltak voltak, voltak olyanok, akik egy táskányi papírállattal indultak haza.

A látogatók a programokon kívül könyveket és újságokat olvasgattak, játszottak, a bar-kácsolni vágyók mókás könyvjelzőket készítettek, fejtörőket töltöttek ki, a kisebbek pedig színezték, játszottak.

2013. február 9.

Könyvtárunk csatlakozott az Apáczai **VMK Művelődési Házának** rendezvényéhez, az országos szintű **Kultúrházak éjjel-nappal** elnevezésű programhoz. A népművelők rendezvényei mellett mi is szórakoztató programokkal vártuk az érdeklődőket.

Az esemény sokakat vonzott, sikerességét mutatja, hogy körülbelül **270 fő látogató** érkezett hozzánk ezen a délutánon. Erre az alkalomra ingyenessé tettük a beiratkozást.

Az új beiratkozók száma: 33 fő (ebből 4 gyerek), a tagságát megújító: 32 fő. Sokan kölcsönöztek is amellet, hogy megtekinthették programjainkat. Rendkívül örültünk, hogy minden korosztályból érkeztek hozzánk, bár főként gyermekprogramokkal készültünk. Szép számmal kísérték a kicsiket szülők, nagyszülők. Többen használták az internetet, könyvet vagy újságot olvasgattak.

Az első vendégünk **Kovács Kata zenepedagógus** volt, aki népszerű gyermekdalokkal szórakoztatott kicsiket, nagyokat. A gyermekek először megszeppenve figyeltek, majd felbátorodva tapsoltak és énekeltek Katával.

A következő gyermekműsort **Ági bohóc** hozta, aki vicces trükkökkel bűvölte el a kicsi nézőit. A gyermekek vidáman figyelték a kicsit sem szokványos bohóclányt, s bátran vettek részt a produkciókban.

A **játszóházban 3 helyszín** volt, amelyek a rendkívül nagy érdeklődésnek köszönhetően végig teltházzal működtek. Az egyik helyen a bőrművességbe kóstolhattak bele a gyerekek, a második asztalnál farsangi álarcok készültek, a harmadik foglalkozáson pedig papírból 3 dimenziós állatkákat készíthettek az ügyes kezűek. A színezőket, feladatlapokat is sok gyermek kereste.

Számos érdeklődő érkezett a **vasútmodell kiállításra**, a galériában pedig nagyon szép **patchwork munkákból összeállított kiállítás** volt megtekinthető.

Ismét **bebizonyosodott** számunk-ra, hogy az emberek igénylik az ehhez hasonló, s legfőképpen ingyenes programokat. Ha törekszünk igényeik kielégítésére, viszontláthatjuk őket könyvtárunkban.

Hatejer Katalin

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ VIG BALÁZZSAL

„Hahó! Hahó!
Pöndöri uram vagyok.
Fekete, dús bajuszom meg-
csodálhatjátok! Tapsoljátok
meg!” E mondatokkal ér-
kezett a gyerekek közé Vig
Balázs író 2013. május 16-
án. A tanulók jót derültek a
kackiás bajuszt viselő író
láttán. Az író-olvasó találko-
zón három osztály diákjai
képviselték magukat:
kettő 3. osztály és egy 2.
osztály. Így körülbelül 70

gyerkőc élvezhette az „előadást”.

Vig Balázs bevezetőjében elmondta, hogy *Születésnapfalváról* érkezett közénk. Az író arra kérte a gyerekeket, hogy bemelegítésképpen masszírozzák meg az állukat. Majd emeljék fel a kezüket, nyújtózkodjanak magasra, mintha tornaórán lennének. „Hunyjunk le a szemünket! Ugye, a leggyönyörűbb bajuszos ember én vagyok!”

Utána az író levette bajuszát. Ezután kezdődött meg magának a gyerekkönyvének a bemutatása, amely a következő címet viseli: *Három bajusz gazdát keres.*

Vig Balázs feltette a kérdést: Ki járt már Születésnapfalván? Miért hívhatják ezt a helységet Születésnapfalvának? Mindegyik gyerek kiabálja be a saját születésnap dátumát! Vajon hogyan lehet eljutni Születésnapfalvára? Érkeztek a gyerekektől a válaszok: álmunkban, képzeletben, könyvek segítségével, busszal, vonattal, repülővel, stb.

Az író így folytatta: üssük fel a mesekönyvet! „Hogy honnan kapta a nevét? Nem nehéz kitalálni. Születésnapfalva minden lakója ugyanakkor ünnepli a születésnapját. A jeles napon az öreg cukrász bácsi akkora tortát készít, mint egy tízemeletes ház, és olyan széleset, hogy öt perc alatt még futva sem lehet körbeérni.”

Az író ezután felmutatta a könyv első képét, s megkérdezte, mi minden rejtőzik a képen. Érkeztek a válaszok: nyalóka, meggy, csokoládé, banán, szaloncukor és így tovább... Vig Balázs folytatta a falu bemutatását. A járdákon mindenhol ajándékok lapulnak, s így mindenkinek jut belőle.

Jelképesen ajándécsomagot adott át a tanulóknak; előtte megkérdezte tőlük, hogy milyen ajándéknak örülnének? Érdekes válaszok érkeztek a gyerekektől: ház nyolcvan szobával; könyvnek; állatorvosi diplomának. (Lám, lám, már 10 éves korában valaki tudja, hogy mi szeretne lenni, ha felnőtt!)

Az író elárulta a diákoknak, hogyha elalvás előtt gondolnak rá, ott teremnek a helyszínen. Hogy mivel lehet eljutni Születésnapfalvára? Hát, például ejtőernyővel, léggömbbel, madarak hátán, kenguru erszényében. „Amerre csak a szemed ellát, mindenhol cirkusz, vidámpark, állatkert és zsibvásár fogad.” Vannak itt zsiráfok, amelyek egyenesen a csillagokból falatoznak, mivel olyan hosszú a nyakuk. Az emberek között kétpúpú tevék bóklásznak, púpjukban málnaszörppel. Egy fájós fogú krokodil is itt vendégeskedik, de őszintén megígérte, hogy senkit sem kóstol meg.

Víg Balázs ezután ismét megmozgatta a gyerekek izmait. Legyünk zsiráfok! Növesszük meg a nyakunkat, hogy csillagokkal táplálkozhassunk! Mutassuk be a sok-fogú krokodilt, de ehhez be kell zöldsülnünk! Legyünk tevék! Hajlítsuk be a hátunkat!

A falucska közepén nagy színpad áll, ahol délelőtt ügyességi versenyt rendeztek. Volt itt célba lövés, zsákfutás, békaugrás. A mozigépész filmeket vetít, a bűvész pedig elvarázsolja saját magát is.

A nézőtéren nagy izgalom támadt. Élt ugyanis Születésnapfalván két uraság, akik minden évben csak ezen az egy napon merészkedtek elő az otthonukból. De volt is ám nagy csodálkozás, amerre ők elhaladtak! A két uraságnak olyan csodálatra méltó bajusza volt, hogy hét határban nem akadt hozzá fogható!

Először *Pöndöri* uram lépett a színpadra. Szép kunkori, vastag, tömött, fekete bajusza volt. Szinte ki sem látszott mögüle az arca. A nézőtéren ki is tört az üdvrivalgás: „Éljen, éljen Pöndöri uram és az ő csodaszép bajusza! – kiabáltak körös-körül. Utána *Fancsali* uraság lépett a színpadra. Még itt, a cirkuszban sem volt képes mosolyogni! Szomorkodott, sírdogált egész évben. Ő kétoldalt lecsüngő, szőke bajuszt viselt. Menynyit nőtt tavaly óta! Kis híján a földet súrolta, olyan hosszú volt! „- Éljen, éljen Fancsali uraság és az ő hosszú bajusza!”

Idén először *Hóborti úr* is a színpadon szerepelt. Csetlő-botló léptekkel indult meg, s képzeljétek, a bajusza igazi mutatványokra volt képes! Meg is szólaltak ezek a bajuszok, sőt, énekeltek, táncoltak!

Születésnapfalva lakói éjfélkor indultak hazafelé. Amikor a három gazda is hazaért, a beszélő bajuszok összesúgtak. Elhatározták, ha gazdáik elaludtak, kiszöknek, s a ház mögötti pajtában találkoznak. Ezt Kedves bajusz ajánlotta Kunkori komának és Harcsa szomszédnak. Azt is eldöntötték, hogy világgá indulnak.

A könyv harmadik fejezetében Kunkori koma elmeséli, hogyan lett belőle Torzonborzi koma, azaz ismerteti világgörüli útját. Harcsa szomszéd azt regéli el, hogyan keresett magának feleséget. Megismerkedett Zsiráf Zsoltival, utána pedig a rozmárokka. A legkisebb rozmárlány bajuszával kötött házasságot.

Az ötödik fejezetben Kedves bajusz is vándorbatyut köt. Ő nem azért megy világgá, mert rosszul érzi magát Hóborti úr mellett. Másvalamiért. Kiderül, hogy énekelni és muzsikálni akar, trombitaművész szeretne lenni.

A nyolcadik fejezetben furcsa dolog történik: Író úr csupaszon fekszik le, de bajszosan ébred.

Persze ez csak vázlatos története a könyvnek. Hogy még mennyi móka, kacagás adódhat a meseregény olvasása közben, ahhoz tényleg el kell olvasni Víg Balázs kötetét!

Az író-olvasó találkozó végén az író arra kérte meg a gyerekeket, hogy az általa odakészített fehér lepedőre filctollal írják oda a nevüket. (Persze már rengeteg aláírás díszelgett ott, a korábbi találkozók emlékeként.) Na és természetesen a gyerkőcök is kérhettek vendégüktől autogramot... Felszabadult, örömteli arccal távoztak a könyvtárunkból. Lám, lám, érdemes volt eljönni erre a gyerekkönyvtári rendezvényre!

Fejesné Szabó Piroska

A KESZTHELYI FEJÉR GYÖRGY VÁROSI KÖNYVTÁR GYERMEKKÖNYVTÁRÁNAK PROGRAMAIRÓL

2013 I. félév

Gyermekfoglalkozások

Előző évekhez hasonlóan ebben a félévben is sok tartalmas, színes és változatos foglalkozást tartottunk óvodás és iskolás csoportoknak.

Nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki Keszthely óvodavezetőjével, tagóvoda vezetőivel és valamennyi óvodapedagógussal. Legnépszerűbbek az évszakokhoz kapcsolódó foglalkozások, ilyenkor az időjárásról, a növényekről, az állatokról, szokásokról átfogó ismeretet kapnak kis látogatóink. Emellett igénybe vették a szűkebb témát magába foglaló közlekedésről, mesterségekről és a vízkörforgásáról szóló foglalkozásokat is.

Hasonlóan jó a kapcsolatunk a keszthelyi iskolák pedagógusaival is, több osztály rendszeresen jön foglalkozásainkra. A könyvtárhasználati órákat másként, játékosan valósítjuk meg, mint az iskolai követelmény.

Fontos, hogy szinte észrevétlenül, a játék önfeledt élményén keresztül sajátítsák el az ismereteket. Nagy népszerűségnek örvendenek emellett az egyéb témákat átölelő foglalkozásaink, ahol tovább bővíthetik ismereteiket, akár a csillagászatról, a Balatonról, rovársírásról, mesékről, közlekedésről. Közkedveltek kézműves foglalkozásaink is, melyeken kreativitásukat, fantáziájukat is fejlesztik a gyerekek.

Nagy öröm számunkra, hogy sok pedagógus, óvodapedagógus szíven viseli az olvasóvá nevelést, így évről évre nagy lelkesedéssel és intenzitással jár a gyermekkönyvtárba.

Rendezvények

2013. első félévében az előző évekhez hasonlóan, most is színes és változatos programokat nyújtottunk olvasóink számára. Részt vehettek előadásokon, folytathatták, illetve bekapcsolódhattak kampányunkba, megmérethették magukat versenyeken, kiállításra készült alkotásaikkal, valamint kipróbálhatták kreativitásukat a kézműves foglalkozásainkon. Folytatódott tavaly elindult szakkörünk, ahol történelem ismereteiket bővíthették a tanulók.

Folytatódott az Olvasás- és könyvtár-népszerűsítő kampányunk is, mely a nyári sporteseményeket visszaidézve az Olimpia jegyében címet viseli. A VIII. fordulón a tanév második felében (márc. 8., ápr. 12., 18., máj. 28.) 4 osztály vett részt. A foglalkozáson a gyerekek megismerkedtek az olimpizmus történetével, miközben egy rejtvényt is kitöltöttek. A szókereső játék segítségével a londoni olimpiákon aranyérmet nyert sportolókat idéztük vissza.

Évről-évre a költészet napjára emlékezve kerül sor a József Attila versmondó versenyre, melynek területi fordulója április 8-án a Fejér György Városi Könyvtárban

volt. Az első fordulóra 8 iskola 20 felső tagozatos tanulója nevezett. Idén is egy teremben hallgatta meg a zsűri az 5-6. ill. a 7-8. osztályos szavalókat, és pontokkal értékelték őket. Eredményes szereplésükért minden versenyzőnek emléklapot és könyvjutalmat nyújtottak át, a helyezettek pedig értékes könyvet és oklevelet kaptak. Az összesített eredmény alapján a vándorszerleget az Egry József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nyerte el.

Április 25-én és 26-án Weöres Sándor 100. születésnapjának tiszteletére Kardos

József tanár A tündér címmel tartott előadást 2. osztályos tanulók részére. Versei, képek és dalok segítségével mutatta be életét, munkásságát és kidomborította költői nagyságát. A tanulók is aktív részesei voltak a programnak kérdéseikkel, hozzászólásaikkal, illetve közös versmondással és énekléssel.

Május 7-től nyílt kiállításunk is a Weöres Sándor évfordulóhoz kapcsolódott. Versillusztráció címmel 2. osztályos tanulók készítettek rajzokat, melyek elő-

terünket díszítik. Legnépszerűbb vers A tündér és a Kacsasúztató volt, de készült még sok-sok versről, többek közt az Olvadásról, Tavaszköszöntőről, Déli felhőről, Elefántokról...

Az Ünnepi Könyvhétre, a Gyermekkönyvnapokra érkeztek meg könyvtárunkba az új könyvek. Így ebben az időszakban június 5-től 11-ig könyvkiállítással vártuk olvasóinkat, melyből nagy örömmel válogathattak és kölcsönözhatték ki azokat.

Az egyik 8. osztályos olvasónk, Horváth Jázmin Réka kezdeményezésére különleges eseményre került sor gyermekkönyvtárunkban. Egy tv riport adta számára az ötletet, hogy elhozza kutyáját a könyvtárba és az ő segítségével népszerűsíti a számára is igen fontosnak tartott olvasást. Május 25-én került sor a rendezvényre, ahová beszervezett még egy kutyát és osztálytársát, Csikós Petrát olvasni. Olvasóink szívesen vették Tappancs és Denisz társaságát, simogatva, ölelgetve hallgatták Csukás István: Tappancs játszani szeretne című meséjét, majd a kutya tartásáról, gondozásáról alakult ki élénk beszélgetés.

Októbertől heti egy alkalommal Beszélgessünk kicsit másképpen a történelemről címmel szakkör indult a gyermekkönyvtárban, melyet Horváthné Nagy Tímea vezet. A második félévben február 20-tól folytatódtak a foglalkozások. Célja, hogy a gyerekek megismerjék a történelem érdekességeit, valamint hogy szóbeli feleletük, kifejező képességük fejlődjön, ami segítséget jelent a későbbi tanulmányaikban. Jelenleg 12-14 gyermek jár rendszeresen a szakkörre, a Csány-Szendrey ÁMK diákjai.

TUDÓSÍTÁSOK

A következő témákról beszélgettek a foglalkozásokon:

Febr. 20.	Keszthely, helytörténet
Febr. 27.	Nagy Sándor; 1871-es német egység
Márc. 6.	Róma kialakulása, mondavilága; Amerikai polgárháború, Viktória királynő
Márc. 13.	Atlantisz /filmnézés; Világkiállítás, találmányok
Márc. 20.	Rejtvény: Egyiptom, középkor; Szókereső: fogalmak a 7. osztályos tananyagból
Ápr. 3.	Húsvét, ajándékozás, locsolás, villőzés Rejtvény, szókereső: az 5-6. osztályos tananyagból
Ápr. 10.	Róma: Egyéni felkészülés csoportokban Rejtvény, szókereső
Ápr. 17.	Nostradamus és a látomások; Rejtvény, szókereső Bemutató: Lincoln és J. Kennedy összehasonlítása
Ápr. 24.	Számháború történelmi számokkal a kastélyparkban
Máj. 8.	Activity történelmi szavakkal
Máj. 15.	Rádió és Televízió Múzeum – Múzeumlátogatás
Máj. 22.	Számháború történelmi számokkal a kastélyparkban
Máj. 29.	Zárfoglalkozás – „Buli” történelmi activityvel

Kézműves foglalkozások

Továbbra is szívesen látogatják olvasóink kézműves foglalkozásainkat. Örömmel térnek haza az általuk készített tárgyakkal, melyeket saját maguk részre alkottak, de sokszor ajándékozásra kerülnek vagy éppen a lakásukat, iskolájukat díszítik velük. A könyvtárnak, a könyvtáros néninek is szoktak kedveskedni a saját készítésű kis remek művekkel.

Évről-évre hagyomány az is, hogy közösen díszítjük a könyvtárt az évszakokhoz, illetve az ünnepekhez igazodva.

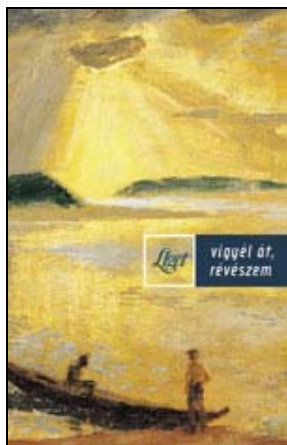
A következő kézműves foglalkozásokon vehettek részt olvasóink:

Jan. 17.	Álarckészítés a farsang jegyében
Márc. 20-tól.	A könyvtár tavaszi díszbe „öltöztetése”;
Márc. 20.	A könyvtár húsvéti díszítése
Márc. 27.	Húsvétváró foglalkozás: vattabárány tojástartó, masnis tojás faágra, ablakra
Máj. 2.	Üdvözlőlapp készítés anyák napjára
Jún. 6.	Ünnepi Könyvhét; Gyermekkönyvnapok Könyvajánló és könyvjelző készítő foglalkozás

A 2013. év első fele az előző évekhez hasonlóan most is bővelkedett eseményekben, valamennyi foglalkozásra és rendezvényre kellemes a visszaemlékezés. A mosolygós arcok, csillogó szemek, az évvégére készült kis ajándékaik mind azt jelzik, hogy érdemes a gyermekek számára foglalkozásokat, programokat szervezni. Nagyon hálás közönség ők, öröm velük együtt tanulni, dolgozni, kikapcsolódni...

Magyar Szilvia

KÖNYVAJÁNLÓ VONYACVASHEGYRŐL

„Könyvet olvasva szórakozni, művelődni”- ezzel a címmel indult 2012 márciusában a Vonyarcvashegyi Hírmondó Könyvajánló rovata, melyet a tavalyi év Közmeghallgatásán elhangzott olvasói igény alapján hozott létre a helyi lap szerkesztősége. Nagy örömmel teszek eleget a megtisztelő felkérésnek, s írok könyvismertetéseket azóta hónapról hónapra a Hírmondó olvasói számára. Olyan könyveket választok, melyek megtalálhatók könyvtárunkban, s üzenetükkel értéket képviselnek. Lehet, hogy az olvasók többsége csak az ajánló elolvasásáig jut el - azt gondolom, lehet ennek is idővel hozadéka. Jó érzéssel tölt el, ha a könyvajánlót elolvasva keresik a könyvtárban az olvasók az ismertett könyveket. Nem világot rengető dolog, mégis örülök neki, hogy kis közösségünkben ily módon nyert tért az írott szó.

A legutóbbi alkalommal a Liget folyóirat szerkesztői által létrehozott gyönyörű albumokra hívtam fel figyelmét a vonyarcvashegyi olvasóknak. A könyveket meleg szívvel ajánlom a kollégáknak is:

A Liget Műhely Alapítvány adta ki azokat a csodálatos antológiákat, melyeket ezúttal olvasóink figyelmébe ajánlok. A magyar irodalom kincsesládájából kínál mindennapjainkra egy-egy verset a „**Verses öröknaptár**”(2009) címmel megjelent kötet, melyben jeles napjainkhoz, a természet fordulóihoz kapcsolódva követik egymást a remekművek. A „**Vigyél át révészem**”(2011) c. könyvet az ökológiai veszély: a tiszta víz hiánya s iránta való aggodalom hozta létre. Témája a víz: az életet adó, ugyanakkor félelmetes természeti erő. 2012-ben jelent meg a „**Fénycsóva lobbant**” című, fényről szóló album, mely a szerkesztők/ Horgas Béla, Levendél Júlia, Horgas Judit) szándéka szerint reményt és hitet adhat az „összekapaszkodáshoz”, a lelki és szellemi sötétség elleni küzdelemhez. A tematikus kötetek szerkesztése egységes: a több száz magyar verssel párosított képzőművészeti alkotáshoz kortárs szerzők jegyzetei kapcsolódnak. Gondolataik segítik az alkotások értelmezését, üzeneteinek tovább gondolását. Az értékes és igényes kötetek lapozgatása igazi szellemi kaland, ismereteink bővítésén túl lehetőség a meditációra és feltöltődésre!

Csudai Zoltánné

„KIS-KÖNYVTÁROS SZAKKÖR” a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtárban a TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0166 pályázat keretében

A könyvtárhasználati foglalkozások során az általános iskolás tanulók megismerkedtek a könyvtári szolgáltatások teljes körével (könyvkölcsönzés, helyben használat, irodalomkutatás), a szabadpolcos könyvtári állomány elhelyezési rendjével (könyvtári ábécé sajátosságai, betűrendbe sorolás szabályai, a szépirodalom és az ismeretközlő irodalom raktári jelzete), a különböző dokumentumtípusok jellemzőivel.

A szakkör végén a gyerekek már biztonsággal tájékozódtak az állományon belül kialakított könyvcsoportok között, ismerve azok rendszerét. A különböző kézikönyvtípusok közül a kérdéseikhez megfelelőt ki tudták választani, hiszen megismerték azok jellegzetességeit (lexikonok, enciklopédiák, szótárak, kronológiák...). Könnyen tájékozódtak a könyvekben a keresést segítő mutatók, tartalomjegyzékek, utalások, élőfej stb. segítségével.

A sokféle kérdéstípusra választ adó különböző katalógusok (szerzői betűrendes, címszó-, kereszt-, számítógépes) használata az információs rendszer részeként segítette a keresést a könyvtár állományában.

Az elsajátított ismeretek birtokában egy-egy könyvtári látogatás már igazi sikerélménnyé válik a gyermekek számára, ez pedig - reméljük - biztosítékává a további könyvtárhasználatnak.

Mikó Lajosné

FIGYELŐ

Könyvtári érdekeltségnövelő támogatás 2013.

Sorszám	A település neve	A támogatandó könyvtárak pontos megnevezése	Kapott összeg (ezer ft)
1.	Balatongyörök	Bertha Bulcsu Művelődési Ház és Könyvtár	89
2.	Gelse	Gelsei Petőfi Sándor Emlékkönyvtár	29
3.	Gyenesdiás	József Attila Klubkönyvtár	208
4.	Hévíz	Gróf Festetics György Művelődési Központ, Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény	313
5.	Keszthely	Fejér György Városi Könyvtár	1638
6.	Lenti	Városi Könyvtár Lenti	914
7.	Letenye	Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár	529
8.	Murakeresztúr	Községi Könyvtár	19
9.	Nagykanizsa	Halis István Városi Könyvtár	2520
10.	Szepetnek	Királyi Pál ÁMK Könyvtára	113
11.	Türje	Községi Könyvtár	37
12.	Vonyarcvashegy	Művelődési Ház és Könyvtár	167
13.	Zalaegerszeg	Apáczai VMK Könyvtára	344
	Zalaegerszeg	Izsák Imre ÁMK Könyvtára	49
	Zalaegerszeg	Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	3205
14.	Zalakaros	Zalakarosi Óvoda, Bölcsőde és Könyvtár	143
15.	Zalalövő	Salla Művelődési Központ, Könyvtár és Alapfokú Művészeti Iskola	106
16.	Zalaszentgrót	Városi Könyvtár és Művelődési Felnőttképzési Központ	165
Összesen:			10 588

DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár és a Keresztury Irodalmi Kör közös rendezvényei:

- 2013. január 29-én immár hatodik alkalommal került sor könyvtárunkban a *Keresztury szavaló gálára*, mellyel a Magyar Kultúra Napja, valamint Keresztury Dezső, városunk nagy szülőtte, a magyar művelődéstörténet jeles képviselője előtt tisztelegtünk. A gálaműsor keretében 19 zalaegerszegi középiskolás Keresztury Dezső verseit adta elő, a rendezvényen közreműködött a Pálóczi Horváth Ádám Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Leánykara. Emlékezetes, jól sikerült programot sikerült szervezni.
- Április 9-én a Keresztury Irodalmi Körrel valamint a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesülettel közösen egy különleges programot szerveztünk. Melocco Pétert hívtuk meg, akinek *Vak ember visszanéz* című regényét ismerhettük meg. A kötetet Bence Lajos költő mutatta be, s Kiss Gábor igazgatóval közösen kérdezték a szerzőt. Élvezetes, mély emlékeket nyújtó, kitűnő hangulatú találkozó volt.

- Június 11-én Karafiáth Orsolya költőt láttuk vendégül. „*Költészet női szemmel*” című rendezvényünket nagy várakozás előzte meg. Telt ház volt olvasótermünkben, sokan voltak kíváncsiak a stílusában, megjelenésében egyedinek, sajátosnak sőt, különlegesnek mondható költőnőre. Karáth Anita költő kérdezte vendégünket, aki beszélt életéről, a vele történt nem hétköznapi eseményekről, helyzetekről és természetesen a költészetről, irodalomról is.

Egyéb rendezvények:

- 2013. március 6-án könyvtárunk Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával közösen szervezett könyvbemutatót. Kun Miklós Széchenyi-díjas történész professzor „*Sztálin alkonya*” című kötetét ismerhette meg a közönség. A találkozón köszöntőt mondott Vigh László országgyűlési képviselő, a szerzővel Kiss Gábor, intézményünk igazgatója beszélgetett.

- Ebben az évben is megszerveztük az *Internet Fiesta* programjait. Március 20–27-ig az internet közösségteremtő szerepét hangsúlyoztuk rendezvényeinkkel. Ennek keretében elindítottunk egy 20 órás kezdő internet-használati tanfolyamot a nyugdíjas korosztály számára; valamint egy középiskolásoknak szánt internet-használati tanfolyamot, mely a digitális világban való könyvtárhasználati ismeretekkel bővítette a hallgatók tudását.

Rendkívüli népszerűségnek örvendett kolléganőnk, Horváth Viktória rendhagyó osztályfőnöki órája, mely a Facebook használatával, annak biztonsági beállításával és veszélyeivel ismertette meg a 12-14 éves fiatalokat. Az Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és AMI-ből 6 felsőtagozatos osztály vett részt a Fiesta ideje alatt ezen a rendkívüli osztályfőnöki órán, s az elcsodálkozó, meglepett arcokat látva elmondhatjuk, megdöbbentő, eddig ismeretlen, de mindenképpen hasznos információkhoz jutottak az órákon.

- 2013. április 14-én ünnepeltük a „*Könyvtárat szeretők és Könyvtárosok Világnapját*”. Ennek keretében Könyvtár-túrát szerveztünk az érdeklődő olvasóknak, megmutattuk intézményünk épületét a pincétől a padlásig; késedelmi díjakat engedtünk el; az aktuális napon születés-, vagy névnapjukat ünneplő olvasóink ingyen iratkozhattak be.

- Április 16-án a Pannon Írók Társaságával közösen szerveztük meg az *Utassy József emlékkönyv* bemutatóját. Vendégeink voltak a kötet szerkesztői: Horváth Erzsébet nyugalmazott pedagógus, és Péntek Imre József Attila - díjas

költő, a Pannon Tükör főszerkesztője. A találkozón közreműködött Kovács Olga színművésznő és Urházy Gábor László színművész.

- Május 22-én Lantos Gábor Nívó- és Médiadíjas újságíró, a Magyar Rádió riportere és műsorszerkesztője volt a vendégünk, akinek „100 nap északon. Riport – kaland – kihívás” című útikönyvét mutattuk be. Az érdekes találkozón a szerző a hallgatóság számos kérdésére válaszolt, valamint a diafilmjeiből is megtekinthettünk néhányat.

- Június 1-jén „Szirmok kétlaki virágról” címmel Szálinger Balázs József Attila-díjas költővel szerveztünk találkozót. Elsősorban középiskolások alkották a közönséget, akik az előadás végén sok kérdést tettek fel a fiatal költőnek.

- Június 5-én könyvtárunk és a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltár közös rendezésében került sor a „Zalaegerszegi honvédek a Donnán. A magyar királyi 17. honvéd gyalogezred III. zászlóaljának története 1942-1943 (Zalai Gyűjtemény 74.)” c. kötet bemutatójára. Köszöntőt mondott Balaicz Zoltán alpolgármester, közreműködtek a kötet szerzői: Molnár András, a MNL ZML igazgatója, és Dr. Szabó Péter hadtörténész, a HM Hadtörténeti Intézet munkatársa. Rendkívül nagy volt az érdeklődés a rendezvény iránt, nagyon sok egykori zalaegerszegi honvéd családtagja, leszármazottja tisztelte meg jelenlétével a találkozót.

- Június 6-án a Pannon Írók Társaságával közösen szerveztük meg a 84. Ünnepi Könyvhét, és a 12. Gyermekkönyvnapok megnyitóját. A könyvhetet Balaicz Zoltán, ZMJVÖ-nak alpolgármestere nyitotta meg, köszöntőt mondott Dr. Halász Albert, a Lendvai Városi Könyvtár igazgatója. A program második felében fiatal zalai költőket ismerhettünk meg: Szakony Dorinával, Gerencsér Milánnal, Horváth Lászlóval és Horváth Márkkal beszélgetett Kaj Ádám és Csík Veronika. Elmondható, hogy egy nagyon élvezetes, lelket gyönyörködtető beszélgetésnek lehettünk szem- és fültanúi.

Kocsisné Sipos Rozália

A Könyvtárügyért

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség a magyar könyvtárügyben és a Szövetség munkájában kiemelkedő teljesítményt nyújtó természetes és jogi személyek tevékenységének elismerésére kitüntetést adományoz. A díj odaítéléséről az elnökség által felkért öttagú bizottság dönt. 2013-ban két díjazott volt, köztük a kitüntető címet Kiss Gábor, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója vehette át.

Szívből gratulálunk! (szerk.)

Könyvtárosok Világnapja a József Attila Városi Tagkönyvtárban

A Könyvtárosok Világnapjához idén először kapcsolódott a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár József Attila Tagkönyvtára. A világnap alkalmából a fogyatékkal élők számára elérhető könyvtárhasználati segítő eszközöket, és hangoskönyvet mutattak be az érdeklődőknek. Bemutatásra került a gyerekrészleg honlapja és blogja is.

A könyvtárosok számára szakmai programként e-könyv bemutatót tartott Nitsch Erzsébet tagkönyvtár-vezető és Szabó G. Tibor szakinformatikus, a Budapesti Gazdasági Főiskola Zalaegerszegi Kar Könyvtárának munkatársa.

Az e-könyv fizikális jellemzői mellett szóba került a tartalmak letöltése, az eszköz egyéb kényelmi szolgáltatásai, a technikai jellemzők, s hogy országos ritkaságként a zalaegerszegi gazdasági főiskola könyvtárából már kölcsönözhetőek is ezen elektronikus eszközök.

50 éves jubileumára készül a József Attila Tagkönyvtár

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár József Attila Városi Tagkönyvtára fennállásának 50. évfordulója alkalmából meghirdeti a „Fogadjon örökbe egy könyvet!” elnevezésű akcióját. A könyvtár várja azon felnőtt és gyerek olvasó jelentkezését, aki legalább 500,- Ft értékben hajlandó áldozni azért, hogy kedvenc könyvét ily módon is magáénak tudja, s ezáltal a könyvtárat is támogatja.

A zalaegerszegi városi könyvtár fennállásának 50. évfordulója alkalmából kiadvány megjelentetésére és kiállítás szervezésére is sor kerül. Erre fel hívtuk az olvasók figyelmét is, kértük, hogy küldjenek könyvtárunkba fényképeket, tárgyi emlékeket, dokumentumokat, amelyek valamilyen módon köthetők könyvtárunk elmúlt 50 évéhez.

Az évfordulóhoz kapcsolódóan pályázat meghirdetésére is sor került, amelyre felnőtt vagy gyermek által készített legfeljebb 3 darab (színes vagy fekete - fehér) fotó küldhető be, 10x15 cm-es méretben. A beküldött pályamunkákat szakértő zsűri bírálja el.

Sebestyénné Horváth Margit

Rendezvények a KSZR szolgáltatás keretében a kistélepüléseken az 1. félévben

A *Költészet napján* Kisbucsn az új IKSZT épületében szavalógálára került sor, amelyen intézményünk két munkatársa vett részt a zsűrizésben.

Gellénházán előadást tartottunk, ezt követően pedig számos vers hangzott el a falu lakosainak az előadásában.

Az *Ünnepi könyvhét* és a *Gyermekkönyv napok* keretében két író vendégünk volt. Vig Balázs május 16-án Bagodban tartott író-olvasó találkozót, Bosnyák Viktória május 27-én Nagykapornakon találkozott a helyi iskolásokkal.

HÍREK

Június 6-án Kelemen Gyula „énekmondó” Szentpéterúron szórakoztatta a gyerekeket.

Június 4-én és 7-én Z. Lukács Sándor: Itthoni dal c. lemezbemutató koncertjére került sor Becsövölgyén, Csonkahegyháton és Pusztadericsen.

Egerváron Lőrincz Kálmán vezetésével a hetvenes években alakult Lorenzo Zenekar „Zenés verskavalkád” c. műsorát hallgathatták meg a jelenlévők.

HÍREK

Kispáliban június 15-én a gyermeknap alkalmából Ecsedi Erzsébet színművész zenés-verses műsorával szórakoztatta a kicsiket.

Németfaluban június 29-én Kulcsárné Csejtei Mariann vezetésével a környező községek népdalkörei léptek fel az idei falunapon.

Ebben a évben is részt vettünk a „Göcseji randevú” programján; május 26-án Zalaegerszegen a falumúzeumban 9 göcseji település mutatta be hagyományőrző értékeit. Ezeken a településeken intézményünk végzi a könyvtári ellátást, így meghívást kaptunk, hogy saját standon mutassuk be a könyvtár által biztosított szolgáltatásokat. Ezen kívül könyvbörzét is tartottunk, árusítottuk az állományból kivont dokumentumainkat.

A 88 éves Lapos Andrásné 47 évig volt Zalaszentgyörgy könyvtárosa. Ebből az alkalomból köszöntöttük őt a településen.

Internet használati képzést két településen tartottunk az első félévben, Milejszegen és Zalaszentmihályon, ahol első sorban időskorúak tanulták meg a világhálón való eligazodás alapjait. A tanfolyamokat Szekeresné Farkas Matild és Sebestyénné Horváth Margit tartották.

Pál Éva

FEJÉR GYÖRGY VÁROSI KÖNYVTÁR, KESZTHELY

Január 24.

Gyógyítók Egymás Közt Mindenkiért Egyesület előadása

Téma: Az influenzáról feketén-fehéren. Előadók: dr. Aikelin Zsófia, dr. Böcskei Ágota, Jakóczi Iván

Január 29.

Magyar Kultúra Napja. „Nem mondhatom el senkinek, Elmondom hát mindenki-nek...” A költő, Karinthy Frigyes. Előadó: Kardos Gy. József tanár

Február 22.

Tájak – Korok – Múzeumok Egyesület Kőrösi Csoma Sándor klubjának szervezésében „Balatonszentgyörgy a II. világháborúban” címmel tartott előadást László István

Február 27.

Palkovics György felolvasó esttel egybekötött könyvbemutatója. Közreműködött: Kalapos István

Február 28.

Gyógyítók Egymás Közt Mindenkiért Egyesület előadása „Élet-ÚTravaló: Tapasztaljuk együtt a világot fogantatástól három éves korig!” címmel.

Előadók a témában:

- Meiszner Katalin a várandóságra való testi-lelki felkészülésről
- Péter Beáta a mozgásfejlődés első három évének buktatóiról és befolyásolóiról
- Aszódi Andrea gyakorlati tapasztalatairól

Március 19.

Varga Terézia – Milusné Pap Viola: Gerincvédelem a mindennapokban című kötet bemutatója. Köszöntőt mondott: Dr. Bergmann Annamária reumatológus főorvos

Március 25.

Ézsiás Erzsébet: Tudás, türelem, tisztesség: Náray-Szabó Gábor életpályája című kötetének bemutatója. Vendégeink: Dr Náray-Szabó Gábor professzor, a MTA Könyvtárának főigazgatója, Dr Ézsiás Erzsébet író, Madarassy István ötvös-szobrászművész, Zenei élményt adott: Bodnár Sándor

Március 28.

Gyógyítók Egymás Közt Mindenkiért Egyesület előadása „Élet-Útravaló: Mozgással a megismerésért, avagy miért nehéz (csak ülve) tanulni” címmel

Előadók:

- Péter Beáta: a gyermek test(mozgás) jelzései szülőknek, pedagógusoknak 3-12 éves korig – lúdtalp, x-láb, o-láb, gerincferdülés, állkapocs izületi és fognövekedési problémák
- Papp Levente: Hogyan tanulunk meg fizikai testünk segítségével a térben és időben élni? Mit jelent ebben a folyamatban az iskolaérettség? Az iskolás gyermek visszajelzései, és az azokra adható válaszok

Április 5.

Tájak – Korok – Múzeumok Egyesület Körösi Csoma Sándor klubjának szervezésében „Milyen volt szőkesége...” címmel Juhász Gyula szerelmes verseiről a költészet napja alkalmából tartott előadást Kardos Gy. József ny. tanár

Április 8.

József Attila területi szavalóverseny

Április 24.

Hertelendy László: Hétköznapi fényképeim című fotókiállítása

Köszöntőt mondott: Tál Zoltán plébános. Zenei közreműködők: Kalmár Barbara, Kondorosy Blanka, Szelestei Hanna – fuvola. Felkészítő: Alföldiné Szelestei Ágnes. Zongorán kísért: Tóth László

Április 25.

Gyógyítók Egymás Közt Mindenkiért Egyesület előadása „Élet-Útravaló: Egyenesnek lenni...”

Előadók:

- Péter Beáta gyógytornász: A testtartás és a lélek kapcsolata
- Karai Andrea optometrista: A mozgás hatása a látásra
- Máté Zoltán alternatív mozgásterapeuta: A tinédzser- és fiatal felnőtt korúak egészséges fejlődésének segítése alternatív mozgásokkal.

Május 15.

Bajziczné Panni: Gyöngyeimből koszorút kötöttem c. verses délutánja

Közreműködött: Benke Éva, Kalapos István, Kárpáti Ildikó, Király Erika, Kovácsné Bajzik Judit, Dr. Polgárné Pósch Judit, Villányi Eszter és a Népek Tánca Tánccsoport.

Május 23.

Pálffy Gézáné Szabó Éva festménykiállításának megnyitója.

A kiállítást megnyitotta: Hangodi László történész.

Zenei közreműködő: Burián Zsófia – zongora, Bodnár Sándor – oboa.

Május 30.

Gyógyítók Egymás Közt Mindenkiért Egyesület előadása „Élet-Útravaló: „Embernek maradni...”

Előadók: Jakóczy Iván: Embernek lenni és keménynek – a kalcium és a D vitamin szerepe a csontképződésben, Mörk László természetgyógyász: Gerincbetegségeink megelőzése és kezelése.

Ünnepi Könyvhét

Június 5.

A Sétálóutcán vendégünk volt Grecsó Krisztián József Attila-díjas költő, író

Június 5-6.

Könyvadás a Sétálóutcán

Pappné Beke Judit

VÁROSI KÖNYVTÁR LENTI

„Találkozások” című kiállítás megnyitója

Megszépült könyvtárunkba vártuk kedves látogatóinkat 2013. január 10-én este. Az idei év első rendezvénye a "Találkozások" című kiállítás megnyitója volt.

Krisztnovics György szavalatát hallhatták elsőként a megjelentek, majd a letenyei Mákvirág Citerazenekar tagjai szólaltattak meg gyönyörű dallamokat hangszerükön. Kovács Zoltán tanár, fotós nyitotta meg a kiállítást, művészetről, kézművességről, tárgyi környezetünk megőrzéséről elhangzott gondolatai után a kiállított alkotások várták kedves vendégeinket. Rikli Sándor kiscsehi gyűjtő galériájából a "Nemzeti örökségünk, a Feszty körkép" és a "Magyar mesterművek fotósorozat" képeit, Zsupán József festőművész alkotásait és Hermanné Szabó Anikó gobelinjeit csodálhatták meg a jelenlévők. Az est pogácsa és frissítő melletti beszélgetéssel ért véget.

„A végtelen dallam”- Balás Endre előadása

A német zeneszerző születésének 200. és halálának 130. évfordulója alkalmából az idei évet a zenei és kulturális életben Wagner-évvé nyilvánították. Hazánkban és külföldön is színes programokkal várják a zenebarátokat. Ehhez csatlakozott könyvtárunk a KÉSZ lenti csoportjával közösen megrendezett esten.

Balás Endre nyugalmazott pedagógus "A végtelen dallam - 200 éve született Richard Wagner" című előadásában végigkövethettük a zeneszerző életútját, zenei pályafutását. Megismerhettük családját, kapcsolatait, a kor zenei életének szereplőjéhez való viszonyát. Az előadó segítségével végigkísérhettük több operájának történetét, közben részleteket hallhattunk például a "A bolygó hollandi" vagy a "Lohengrin" című művekből. Hallhattunk a zeneszerző magyarokhoz való kapcsolatáról, saját színházáról és megtudhattuk, hogy mit is jelent a "végtelen dallam" kifejezés. Balás Endre kitért arra is, hogy Richard Wagner személye erősen megosztja a zenével, zenetörténettel foglalkozókat és a téma iránt érdeklődőket. Ennek oka pedig az 1850-ben megjelent tanulmánya a zsidóságról a zenében.

Az esten elhangzottak mellett egy ajándékot is kapott könyvtárunk. Kedves vendégünk könyvben és CD-re írva adta át a könyvtár igazgatójának a 2006. és 2011. között

Lentiben megtartott nemzeti évfordulóinkról szóló megemlékezések anyagát. E dokumentumokat látogatóink is megtekinthetik a könyvtárban.

„Költők nincsenek is”- Horváth Márk bemutatkozó estje

A televíziós tehetségkutatók lehetőséget biztosítanak az énekesek, zenészek, táncosok számára, hogy országos ismertségre tegyenek szert. A média azonban igen mostohán bánik a többi művészeti területen (pl. irodalom, képzőművészet, fotóművészet) tevékenykedőkkel.

"Ismerjük meg!" elnevezésű új programsorozatunkban nekik szeretnénk lehetőséget biztosítani a bemutatkozásra. 2012-ben Baley Endrével találkozhattak olvasóink, az idei évben pedig egy ifjú tehetséggel ismerkedhettek meg az érdeklődők.

Horváth Márk 1991-ben született. Lentiben él szüleivel és testvéreivel. Első verseit tizenéves korában írta, később a prózaírásba is belekóstolt. Irodalmi folyóiratokban és antológiákban jelentek meg a művei. Bemutatkozó estjén beszélgetőpartnere Bellus Attila, a Hevesi Sándor Színház művésze volt. Kettejük tolmácsolásában hallhattunk ízelítőt verseiből - közülük néhányat megzenésítve - novelláiból, köztük az est címét adó „Költők nincsenek is” címűt. Az est végén lehetőség nyílt kérdések feltevésére is és egy kis kötetlen beszélgetésre is.

„Kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja”

A Lenti Honismereti Egyesület és a Városi Könyvtár Lenti 2013. február 27-én a kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából rendezett emlékülést 17 órai kezdettel a könyvtár olvasótermében.

A rendezvényt Tantalics Béla helytörténész, a Lenti Honismereti Egyesület titkára nyitotta meg. Simon Márta, a Lenti Honismereti Egyesület elnökhelyettese „A magyarországi egypártrendszerű diktatúra” címmel tartott előadást. Ezt követően

Molnár István személyes élményein keresztül elevenítette fel az 1950-es éveket. Budapesten végezte a középiskolát és az 1956-os eseményekben egyetemistaként vállalt aktív szerepet. A grafikus művész a forradalom leverése után emigrációba kényszerült. Londonban élt és alkotott 2002-es hazatelepüléséig. Az összejövetelt Kovács Béla szavalata zárta, az est hivatalos része után pedig még sokáig beszélgettek a résztvevők múltról, jelenről és jövőről.

„Múzsák randevúja”

Kiállítással egybekötött találkozóra hívtunk mindenkit március 19-én este. Soós József költőt 60. születésnapján barátai, tisztelői köszöntötték.

Dányi József citeramuzsikájával kezdődött az este, majd Német Józsefné igazgató asszony és Horváth László polgármester köszöntötte az egybegyűlteket. Ezután Szekeres Frigyesné és Magyar Lajos versmondók tolmácsolásában szólaltak meg az ünnepelt versei. A szót Bence Lajos muravidéki költő vette át, méltatva Soós Józsefet a költőt, az embert és a barátot, felelevenítve a közös emlékeket. Szülőfaluról, családról, munkáról és költészetről, múltról és jövőről Tóth Sándorné beszélgetett az ünnepelttel. Az ajándékok napja volt ez a keddi nap, hiszen a költészet gyöngyszemeit tartalmazó kötetek, zamatos szőlőszemekből készült bor, megannyi ölelés, jókívánság találta meg gazdáját Soós Józsefben. A szemet gyönyörködtető háttérrel pedig a két régi jó barát, Kovács Zoltán fotós és Németh Dezső szobrászművész munkáiból álló kiállítás adta. Az ünnepelttől vendégeink is kaptak ajándékot: több, még csak kéziratban meglévő versét és egy prózai alkotását elsőként az est közönségének olvasta fel Soós József. A találkozó a kiállítás megtekintésével, pogácsa és frissítő melletti beszélgetéssel ért véget.

Az ember fáj a földnek - Kovács Béla versmondó estje

Könyvtárunk olvasótermébe vártuk 2013. április 10-én a versszerető érdeklődőket, ahol Kovács Béla negyedik önálló versmondó műsorára került sor "Az ember fáj a földnek címmel".

Dányi József köszöntő szavai után Vörösmarty Mihály két versét, Balla László és Sík Sándor egy-egy költeményét hallgathatta a szép számú közönség. Az első egység után az idézett költők közül néhányuk életútjáról hangzott el ismertető, majd Dsida Jenő Psalmus Hungaricus című verse következett. A harmadik versblokk előtt Dányi József bevezetőjével Kovács Zoltán „Adj Békét Uram!” című diaporámája színesítette az estet. Tóth Árpád, Reviczky Gyula, Babits Mihály, Somogyváry Gyula egy-egy művének elhangzása után a műsort citeraszó zárta. A rendezvény végén üdítők, pogácsa és más finomságok melletti kellemes beszélgetés várta a résztvevőket.

Magyar Költészet Napja - Paróczay László bemutatkozó estje

Magyarországon 1964 óta József Attila születésnapján, április 11-én ünnepeljük a Magyar Költészet Napját. Idén Paróczay László költő fotókiállítással egybekötött, bemutatkozó estjével köszöntöttük a jeles napot.

Német Józsefné köszöntője után Kovács Zoltán tanár, fotós nyitotta meg a rendezvényt. Vendégünk beszélgetőtársa Bence Lajos muravidéki költő, irodalomtörténész volt. A beszélgetés közben elhangzott költeményeket Pék Edit, Magyar Lajos és Dányi József versmondók tolmácsolásában hallgathattuk meg, Tekán Kinga és Orgona László előadóművészek pedig megzenésítve adtak elő verseket. Egy különleges ajándékot is kaptak vendégeink: néhány nappal korábban papírra vetett új versét olvasta fel a költő. Az est végén lehetőség nyílt Paróczay László fotóiból álló kiállítás megtekintésére is. A fotókiállítás 2013. április 11. és május 4. között volt megtekinthető a könyvtárunkban.

József Attila Megyei Versmondó Verseny

Idén április 13-án, szombaton könyvtárunk adott otthont a József Attila Megyei Versmondó Verseny döntőjének. A rendezvényt Horváth László, Lenti Város polgármestere nyitotta meg. A zsűri (Horváth Erzsébet, Horváthné Bencze Irén és Kereki Judit) rendkívül nehéz helyzetben volt, hiszen a megye és a Muravidék 22 tehetséges szavalója közül kellett kiválasztaniuk a legjobbakat.

Helyezettek:

5-6. osztályosok

1. Pál Laura (1. számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola, Lendva)
2. Nátrán Péter (Belvárosi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Dózsa György Tagiskola, Zalaegerszeg)
3. Tóth Zoltán (Egry József Általános Iskola és AMI, Keszthely)

Városi Könyvtár Lenti különdíja:

- Berke Laura (1. számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola, Lendva)

7-8. osztályosok

1. Pál Péter (1. számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola, Lendva)
2. Jeles Dorottya (Csány-Szendrey ÁMK Belvárosi Tagiskola, Keszthely)
3. Horváth Miklós Kristóf (Batthyány Lajos Gimnázium, Nagykanizsa)

Városi Könyvtár Lenti különdíja:

Budai Fanni (Zrínyi Miklós ÁMK, Murakeresztúr)

Az emléklapokat és a díjakat Kiss Gábor, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója adta át. A díjazottak továbbjutottak a „Regösök húrján...” Dunántúli Vers- és Prózamondó Versenyre. A vándorszerleget idén Muravidék csapata vihette haza.

A verseny méltó zárásaként Tekán Kinga és Orgona László előadóművészek József Attila és Utassy József megzenésített verseit adták elő. További sok sikert minden versmondónak!

Hetedhét Ország Mesemondó Verseny

Mesemondó versenyünkre 2-4. osztályos kisdíjakokat vártunk, akik idén a magyar népmesék széles tárházából tréfás és csalimeséket adtak elő. A hangulat nagyon jó volt, hiszen a meséket mind a „versenyzők”, mind a közönség – persze a zsűrit is beleértve – nagyon élvezte. A produkciókat Vogl Mária, Gazdagné Hancz Erika és Német Józsefné értékelte.

Első helyezést ért el Borbély Bíborka és Zsebeházi Marianna a Kincskereső Általános Iskola Gutorföldi Tagintézményéből, valamint Király Gábor a pákai Öveges József Általános Iskolából. Második helyen végzett a lenti Arany János Általános Iskolából Szabó Réka, Bálint Benjámint és Sáfár Árpád Levente. Harmadik helyen két tanuló végzett, Horváth Valentin Bálint az Öveges József Általános Iskola novai tagintézményéből és Tóth Csenge a Kincskereső Általános Iskola Gutorföldi Tagintézményéből. A zsűri különdíjat adott át Németh Andrásnak, a csesztregi Kerkai Jenő Általános Iskola és Óvoda tanulójának, Büki Zoltánnak és Sali Máténak, akik a lenti Vörösmarty Mihály Általános Iskolát képviselték. Ezúton is gratulálunk minden kis mesemondónak!

Zala megye középkori várai

A Műemléki Világnapot - április 18-át - az UNESCO nemzetközi műemlékvédelmi szervezete, az ICOMOS kezdeményezésére 1984 óta ünneplik világszerte. Ehhez kapcsolódóan hallgathatták meg vendégeink 2013. április 17-én este a "Zala megye középkori várai" című előadást.

A Városi Könyvtár és a Honismereti Egyesület közös, vetítéssel egybekötött estjén Őriné dr. Bilkei Irén történész, főlevéltáros mesélt a középkori Zala megye várairól. Megismerhettük a várak különböző funkcióit (közigazgatási, védelmi, reprezentációs), hallhattunk a várabrázolásokról, majd a történész asszony végigvezetett bennünket a várépítés korszakain. Megismerkedhettünk a "mentsvár" fogalmával, a várépítés fontos szempontjaival, majd képek segítségével képzeletbeli körutazást tehattunk Zala megye egykori és még ma is létező várainál. Korabeli metszeteket, rekonstrukciós képeket, légi felvételeket láthattunk például Zalavár, Szigliget, Lendva, Lenti, Egervár, Zalabér, Keszthely váráról, a még álló romokról vagy a vár helyéről. Az est végén vendégeink megtekinthették Kovács Zoltán tanár, fotós lenti várról készült fotóit. A minikiállítás április 17. és május 22. között volt látható a könyvtárban.

"Szállj gondolat arany szárnyon"

Idén a zenei élet több jeles évfordulóját is ünnepelhetjük. Kétszáz éve született Richard Wagner, életéről, munkásságáról februárban hallhattunk. 2013. április 23-án a Városi Könyvtár és a KÉSZ közös szervezésében Giuseppe Verdi születésének kétszázadik évfordulója alkalmából az olasz zeneszerzőről tartott zenerészletekkel és fotókkal színesített előadást tartott Balás Endre.

Hitvilág és emberi sors a költészetben - Varga Lászlóné dr.

Május 15-én a Kész helyi csoportjával közösen szervezett programsorozat második rendezvényén Varga Lászlóné dr. "Hitvilág és emberi sors a költészetben" című előadását hallgathatták meg vendégeink.

Az est Balás Endre köszöntő szavaival vette kezdetét, majd egy közösen elmondott ima következett, mellyel a közelmúltban elhunyt Kondákor Gyula esperesplébánosra emlékeztünk.

Vendégünk az előadásában a hit és az emberi sors kapcsolatát, egymásra gyakorolt építő vagy éppen romboló hatását mutatta be. Ehhez segítségül a külföldi és magyar irodalom jeles alkotóit hívta segítségül, életük meghatározó állomásait, történéseit és művészetüket bemutatva. A színes diákról többek között Arthur Rimbaud anygali

gyermekarca, a "niklai remete" Berzsenyi Dániel mélységes bölcsességet sugárzó arca tekintett le a jelenlévőkre, műveiket, gondolataikat pedig Dányi József tolmácsolásában hallgathattuk meg. A találkozó végén Varga Lászlóné dr. -egy még kötetben nem megjelent - versét hallgathattuk meg a szerző előadásában.

Ósi, eltitkolt múltunk bölcsője, a Pilis - Herceg Ferenc előadása

A rédicsi Szentlélek Plébánia, a KÉSZ lenti csoportja és a Városi Könyvtár Lenti közös rendezvényére vártuk a közönséget 2013. május 22-én este 18 órára a könyvtár olvasótermébe. „Ósi, eltitkolt múltunk bölcsője, a Pilis, mint a magyarság szakrális birodalma” címmel tartott előadást Herceg Ferenc a Pilisben élő nemzettudat építő, helytörténész Piliskutató.

Az előadót Pék Edit mutatta be és egy önállóan előadott énekkel segítette a témára való ráhangolódást. Az előadás első része a magyarság méltatása, a nemzettudat építésének fontossága köré rendeződött. A második részben a Pilisben található Pomáz, a régi Buda részének területe, Dobogókő, a Föld szíve, szívcsakrája, a Holdvilágárok, mint ősi temetkező és kultuszhely és más szkíta emlékek kerültek terítékre. Herceg Ferenc tolmácsolásában elhangzott Sajó Sándor „Magyar ének 1919-ben” című verse. Az estét közös éneklés zárta.

Mindszenty József bíboros példás élete és az egyház üldöztetése

Mindszenty József bíborosra, életére, munkásságára emlékeztünk a Honismereti Egyesülettel közösen rendezett esten május 29-én.

A rendezvény Kovács Béla versmondó szavallatával vette kezdetét, majd Tantalics Béla, a Honismereti egyesület titkára vette át a szót. Köszöntő szavai után elsőként Simon Márta "Az egyház üldöztetése az ötvenes években" című előadását hallgathattuk meg, melyben a hazai és nemzetközi események bemutatása mellett kitért a Lentiben és a megyénkben történetekre is. Az est második felében dr. Perger Gyula a Szombathelyi Egyházmegye plébánosa, püspöki referens "Mindszenty József bíboros példás élete" című előadása hangzott el. A gyermeki évek, tanulmányok bemutatása után a második világháború utáni időszakról, közéleti tevékenységéről, üldöztetéséről is hallhattunk. Részletek hangzottak el Mindszenty visszaemlékezéseiből többek között a kihallgatásáról, édesanyjának írt leveléből. Az előadások után Tantalics Béla helytörténész elevenítette fel a kor történéseinek hatását saját életére, munkájára kivetítve. Az est végén lehetőség nyílt az "Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára" című Vecsey kötet megvásárlására.

84. Ünnepi Könyvhét és 12. Gyermekkönyvnapok

Az idei gyermekkönyvnapokat könyvtárunk Nagy M. Katalin helyi író-nővel ünnepelte. A vidám hangulatú foglalkozás során az 1-2. osztályos gyerkőcök meghallgattak egy mesét, egy képzeletbeli játszótérről, ezután a bolondos macska története kacagtatott meg bennünket. Majd egy kis kihívás várt a csapatokra, hiszen fűrfangos kérdéseket kellett megválaszolniuk. A legügyesebb csapat jutalmul kis katicákat kapott, de a többiek sem maradtak ajándék nélkül, hiszen a foglalkozás második felében a kézművesség volt a főszerep. A gyerekek pillangót és golyófogó

játékot hajtogattak, majd örömmel játszottak velük. A foglalkozás végén pedig a „Gyere be rózsám, gyere be” című népdalra jártak el egy vidám táncot.

Pannon Tükör kulturális folyóirat bemutatója

Június 14-én este került sor könyvtárunkban a Pannon Tükör kulturális folyóirat 2013. évi 2. számának bemutatójára.

Dányi József citeramuzsikája után Soós József bevezető szavai következtek, majd Horváth László, Lenti város polgármestere köszöntötte a megjelenteket. Az est folyamán több mű is elhangzott a lenti szerzők alkotásaiból. Szekeres Frigyesné és Magyar Lajos valamint a szerzők, Balás Endre, Molnár Gábor, Soós József tolmácsolásában hallhattunk verseket és prózákat. A folyóiratot, a közelmúlt történéseit és eljövendő terveiket Szemes Péter főszerkesztő-helyettes és Kaj Ádám rovatvezető mutatta be.

Nyári Napközis foglalkozások 2013

Idén nyáron sem hagytuk unatkozni a fiatalokat, hiszen nyolc alkalommal, szerdánként kézműveskedéssel és játékkal töltöttük a délutánokat. A környezettudatos életmód jegyében zajló játszóházban az újrahasznosításé volt a főszerep. Nem dobtuk ki a PET palackokat, a WC- és papírtörő gurigát, a teafilter tasakot és a tojástartót sem, inkább készítettünk belőlük díszeket, játékokat. Utolsó foglalkozásunkon a vidámság és az egészséges ételek kaptak hangsúlyt, hiszen mókás szendvicseket készíthettek a gyerkőcök. Rengeteg kreatív felhasználási ötlet született: készült bagoly, kisegér, csecsemő, kisautó is.

Bagladi Mónika

FÁKLYA MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR, LETENYE

Január:

- „Szabadság , szerelem” – 190 éve született Petőfi Sándor - tárlókiállítás
- Magyar Kultúra Napja: Hóborné Skoda Terézia (Letenye) és Iványiné Nagy Erzsébet (Bázakerettye) „Utak és indulások” című bemutatkozó képzőművészeti kiállítása
- Tóth Oszkár: Letenye a XX. században – kötetbemutató

Február

- „Menni vagy meghalni...” – 70 éve hunyt el Rejtő Jenő – tárló kiállítás
- Bokros Tiborné Kamarás Klára irodalmi estje. Közreműködtek a Letenyei Versmondó Kör tagjai

Március

- „Nónapi köszöntő”- A Letenyei Versmondó Kör irodalmi összeállítása, közreműködő: Mákvirág Citerazenekar
- Lelkes Gyula székelyudvarhelyi tűzzománc festő „Tűzzel írt képek” című kiállításának megnyitója
- „Törékeny varázslat” – kiállítás *Cservég Györgyné csipketojásaiból*
- „Hóvirágfesztivál” - kézműves foglalkozás,
- Az eMagyarország Pont bemutatkozása, szellemi TOTO

- Tavaszi rajzpályázat - kiállítása
- „Költészet napja 2013” - József Attila Körzeti versmondó verseny
- „Neked int a hóvirág” - húsvéti ünnepváró játszóház gyerekeknek
- „Kerek erdőt jártam, piros tojást láttam”- húsvéti ünnepváró játszóház óvodásoknak

Április

- „Lúdanyó meséi” – 385 éve született Charles Perrault – tárlókiállítás
- „Dalaim 45 éve” Dinnyés József műsora gyerekeknek
- „A Szeretet és küzdelem dalai” - Dinnyés József műsora
- Dallosné Gyergyák Katalin kézimunka kiállítása
- „A velünk élő múlt– A XX. század levéltári forrásai”- Előadó: Káli Csaba, a Magyar Nemzeti levéltár Zala Megyei Levéltára igazgatóhelyettese

Május

- „Szív adja szívet...” Anyák napi ajándékkészítő kézműves foglalkozás
- Minden pénteken ”Kis könyvtáros szakkör” címmel játékos könyvtárhasználati foglalkozás általános iskolásoknak (TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0166 pályázat keretében)

Molnárné Pfeiffer Edit

MÓRA FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA, ÓVODA, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY ÉS KÖNYVTÁR ZALAKAROS

Angol kezdő nyelvtanfolyam indult a zalakarosi könyvtárban

2013. február végén megkereste könyvtárunkat a keszthelyi Helikon nyelviskola képviselője, hogy szerveznének a könyvtárunkban nyelvi képzéseket. Sikerült is megállapodnunk, s ők a TÁMOP 2. 1. 2./12.1 Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése pályázat kapcsán regisztráltatták a pályáztatónál könyvtárunkat, s engedélyt kaptak egy angol nyelvi, kezdő szintű, 60 órás tanfolyam megtartására, maximum 12 fő képzésére. A tanfolyamot iskolánk nyelvszakos tanára, Lengyel Éva tartotta, akinek szintén lehetősége volt a pályázatba oktatóként bekapcsolódni. A tanfolyam mind a 12 hallgatója májusban sikeres záróvizsgát tett.

Drámajáték foglalkozás a könyvtárban

Drámaóra keretében a 3. osztályosok Horváth Zita könyvtáros vezetésével szélről szóló szövegekkel ismerkedtek meg. Légzőgyakorlatokkal és nyelvtörökkel melegítettek be Weöres Sándor: Kis versek a szélről című költeményével való játékhoz. Több gyereknek sikerült megtanulni a verset a foglalkozás alatt. Kriza János: A szegény

csizmadia és a Szélkirály című meséjét játszhatták el a gyerekek. A foglalkozás végén versengés kezdődött a Sámánfohász című nyelvtörővel.

Farsangi szemüvegekészítés

2013. február 1-jén a könyvtárba vártuk azokat a tanulókat, akik a farsangi bála szemüveget szerettek volna készíteni. Nagy örömünkre 56 diákunk érkezett a kézműves foglalkozásra és készített magának papírból szemüveget. Nagyon kreatívak voltak a gyerekek, mert nem volt két egyforma szemüveg az elkészített munkadarabok között. Mindenki boldogan vitte haza a farsangi maszkját.

Móra – napok könyvtári játék

Ebben az évben is megrendezésre került a nálunk már hagyományossá vált Móra könyvtári játék. A két fordulóból álló feladatsort az idei évben Mikszáth Kálmán : A beszélő köntös című regényéhez állították össze könyvtárosaink. Az első forduló elsősorban lexikonokból, könyvekből, internetről való kereséssel tudták megoldani a jelentkezők. Miután ezeket visszaküldték hozzánk, sor került a javításukra, s értesítettük a legjobb pályázatokat beküldőket a második fordulóban való részvételi lehetőségről. A könyvtári játék második fordulóját már a könyvtárunkban, a megye 12 iskolából érkezett 36 tanuló, 5-6. osztályos és 7-8. osztályos korcsoportban írta meg, ahol már csak Mikszáth Kálmán: A beszélő köntös című regényéből kellett számot adniuk tudásukról 45 percben.

A feladatlap megírása után a zalakarosi iskola pedagógusai segítettek a javításban.

A könyvtári játék végeredménye:

5-6. osztály.

1. helyezett: Besze Brigitta - Zalaapáti
2. helyezett: Pozsegovits Balázs - Zalaapáti
3. helyezett: Nikli Dorottya Klaudia – Murakeresztúr

7-8. osztály:

1. helyezett: Klepács Milos - Nagyrécse
2. helyezett: Ivanovics Evelin – Nagykanizsa (Hevesi Ált. Isk.)
3. helyezett: Horváth Titanilla – Letenye

A verseny végén a díjazottak oklevelet és könyvjutalmat kaptak.

Hímestojás készítés és borászati előadás a könyvtárban

Erdélyből érkeztek hozzánk gyimesi asszonyok, hogy az iskolánkban működő rajzsakkör ügyeskezdő tagjainak bemutassák a hímestojás készítését. Csupán keményre főtt tojást kellett hozni, mindössze ennyi volt a kérés. Elmesélték honnan érkeztek, mivel foglalkoznak, hogyan élnek. Bemutatták a tojásírás legfontosabb kellékét, a kesicét. Ez egy vékony bot végére nem műszálas anyaggal rögzített rézcsövecske, melybe egy szál lószőr van behúzva. Ezt az eszközt kell melegített méhviaszba belemártani, s segítségével rajzolni a tojásokra a szebbnél szebb motívumokat. Hogy ez minél szebben sikerüljön, hoztak magukkal néhány mintát is, így könnyebb volt a munka. Miután felkerültek a viaszrajzok, a tojások piros festékben „fürödtek”. Ezután

következett a szárítás. Az utolsó művelet a viasz eltávolítása volt. Nem kaparni kellett, hanem melegített ruhával letörölni, vagy a tojást megmelegíteni és úgy letörölni róla a viaszt. Így előbújtak a motívumok. Nagyon szép hímes tojások készültek. A diákjaink után ugyanezt próbálhatták ki 16 órától településünk lakói is. Olyan sok vállalkozó tojásfestőnk volt, hogy még időnként várni is kellett egy-egy írókára. Közben a férfiak sem unatkoztak. A könyvtárban gyülekeztek, s várták a borkóstoló kezdetét. Amint elkészültek az asszonyok keze alatt a hímes tojások, ők is csatlakoztak a férfinéphez, s meghallgatták Vig Zsolt miháldi és Kránicz László garabonci borászok előadását a boraik készítéséről, az évek óta gyűjtött borász tapasztalataikról. A borok kóstolásával olyannyira emelkedett lett a hangulat, hogy a Dalárda jelen levő tagjai „boros” nótákat is énekeltek. Nagyon jól sikerült a program, biztosan sokakban marad meg szép emlékként ez az ünnepek előtti, húsvétra hangoló este.

Festménykiállítás a könyvtár szervezésében

Pillanatok címmel nyitotta meg Novák Ferenc Zalakaros város polgármestere az iskola aulájában, A Lichtenwaller Zoltán festményeinek töredékéből összeállított kiállítást. Mintegy ötven érdeklődő tekintette meg a képeket, s hallgatta meg a megnyitó ünnepséget, melyen Horváth Aliz 8. osztályos tanuló Radnóti Miklós: Nem tudhatom című versét szavalta el. Táros Laura 3. osztályos és Táros Csenge 2. osztályos tanulók pedig zongora négykezeset adtak elő. Ezután tanulóink virággal köszöntötték a művészt és Novák Ernőné szülőt, aki segítségével indult el a kiállítás a zalakarosi könyvtár szervezésében. A kis ünnepség után a jelenlévők megcsodálhatták a festményeket, melyek között különböző technikával készült portrék, tájképek, csendéletek, tanulmányok egyaránt láthatóak. Voltak, akik tetszésüket, gondolataikat bejegyezték a vendégekönyvbe is. A megnyitót állófogadás és jóhangulatú beszélgetés zárta.

Környezeti előadás

Az első és második osztályos gyerekek április 5-én a könyvtárban környezeti előadáson vettek részt. Zalakaros és környékének állatvilágát mutatta be nekik a Balaton-felvidéki

Nemzeti Park két munkatársa. Az állatokat fejlettség szerinti sorrendben láthatták a diákok kivetítőről. A legnagyobb érdeklődést a madarak váltották ki. A képek segítségével megfigyelték színeiket, csőrük formáját és lábnyomataikat is. Erre különösen fontos volt figyelni, mert az előadás végén meg kellett keresni a feladatlapon, hogy mely lábnyomnak ki a gazdája. A jégmadár, rétisas, egerészölyv, harkály, cinegefajták, zöldike, s egyéb madarak nagyon tetszettek a gyerekeknek. Az előadó még madárfészkeket is hozott, s így azt is megfigyelhették. A bagolyköpetben levő csontocskák egy kis dobozban jártak kézről kézre. Végül a békák, hódok, mókusok, őzek, szarvasok bemutatása zárta a programot. Mindenki apró ajándékkal, állatokról szóló feladatlappal távozhatott.

Magyar költészet napja

2013. április 11-én került sor a költészet napi megemlékezésre az iskola aulájában. A műsort Horváth Zita iskolánk könyvtárosa szervezte. Rövid felolvasást hallottunk József Attiláról és az emléknapi keletkezésének körülményeiről. Majd Hárs Julianna, Horváth Hilda, Lengyel Sára és Horváth Aliz magyar költők verseit szavalták. Végül a könyvtári olvasásverseny eredményhirdetése zárta a megemlékezést. 2013. április 13-án folytattuk tovább a versekkel való ismerkedést, élményszerzést. A már sokszor meghívott előadóművészt, Figura Endrét köszöntöttük, aki délelőtt az alsósoknak "Miért fekete a feketerígó?" című műsorát adta elő tanulóink aktív közreműködésével. Délután a felsősök Romhányi József verseivel ismerkedhettek megzenésített formában. Mindkét előadás nagy tetszést és sok nevetést váltott ki a hallgatóságból.

Az esti program a felnőttek számára folytatódott. Irodalmi teaházzá alakult át az aula, ahol a programon résztvevők mécsessel megvilágított kis asztalkák mellé ülhettek le, s teát és aprósüteményt fogyaszthattak. Eközben Figura Ede "Rejtelmek, ha zengenek..." című műsorát adta elő. Többnyire József Attila, Radnóti Miklós, Ady Endre verseit hallhattuk megzenésítve egy-egy kis anekdota köré illesztve. Az előadás után többen vállalkoztak arra, hogy kedvenc vagy saját versüket megosszák a közönséggel. Elmesélték azt is, hogy miért ezek a versek a legkedvesebbek számukra, s a saját versek megírását mi ihlette. Gyertyafényes, kellemes estével zártuk a hetet, abban a reményben, hogy a következő évben talán még többen eljönnek és bekapcsolódnak a Közösségi Ház és a könyvtár által szervezett költészetnapi megemlékezésbe.

Föld napja – előadás a könyvtárban

A Zalakaros-fenntarthatóság és turizmus című pályázat befejező rendezvényeként iskolánk 5. és 6. osztályos tanulói vehettek részt a Föld napja című előadáson a könyvtárban. Tresó Ádám és Horváth Gyula 6. osztályos tanulóink így írtak az élményeikről:

Tresó Ádám:

Ebben az előadásban sok érdekes dolog volt. Nekem a „legek” maradtak meg a legjobban, de nem csak ebből állt a bemutató. Voltak benne növényekről, állatokról és tavakról-tengerekről szóló történetek, érdekességek is. Nekem nagyon tetszett az előadás és nagyon jól éreztem magam.

Horváth Gyula:

A Föld napját először San Franciscóban tartották meg 1970. április 22-én. A Földön már 175 ország csatlakozott ehhez az ünnephez, amivel a Föld természeti környezetének a megóvására hívják fel a figyelmet. Sok olyan állat és növényfaj él, amelyeket a kihalás fenyeget. Ezek megvédésén már számos ország tevékenykedik. Az állatok és növények mellett még ott vannak a Föld más természeti kincsei, melyeknek védelme minden ember kötelessége.

Világjárók sorozat a könyvtárban

Könyvtárunk vállalkozott arra, hogy a világ különleges tájain, országaiban járó, településünkön élő emberek tarthassanak előadást élményeikről. Két ilyen alkalommal mutatkozott be nálunk Szirmai Judit és párja Szirmai Attila. Első alkalommal Indonéziáról, második alkalommal pedig Burmáról tartottak érdekes, diavetítéssel egybekötött előadást. A programok szervezésében Várnagy Szabolcsné pedagógus nyújtott segítséget.

Krepp-papír virág készítése a könyvtárban

Tavaszi kézműves foglalkozásra hívtuk iskolánk tanulóit április 26-án délután a könyvtárba. A közelgő anyák napja alkalmából színes krepp-papírból készíthettek ajándék virágot. 35 alsó tagozatos és egy felső tagozatos tanulónk jött el a felhívásra. Szébbnél szebb színes virágok kerültek ki a szorgos kis kezek alól. Reméljük, sok örömet és szép meglepetést okoztak a saját kézzel készített kis ajándékkal az anyák napi köszöntésén!

Nyitott szemmel

2013.május 13-án a könyvtár szervezésében újabb kiállítás megnyitására került sor az iskolában. Balogh Andrea Zalasabarban élő rajztanár és a zalasabari Margaréta Ház vezetője, Nyitott szemmel című kiállítását egykori főiskolai csoporttársa, a szintén rajztanár Hajmásiné Török Gyöngyi nyitotta meg. A megjelenteket az intézmény igazgatója, Grófné Csatos Andrea köszöntötte. Hárs Julianna 5. osztályos tanuló Nemes-Nagy Ágnes Madarak című versét szavalta el, Császár Dominik, Demény Petra és Hozensteiner András 1. osztályos tanulók tavaszi verscsokorral köszöntötték a vendégeket. Kiss Regina Anna 4. osztályos tanuló Ránki: Kopogós-át adta elő zongorán. A szép számban jelen lévő érdeklődők megtudhatták, hogy a festészet iránti vonzalom felnőttkorban kezdődött Balogh Andreánál, aki miután rákapott e művészeti ág ízére, képes volt akár órákat is elbábelődni egy-egy apró részlet kidolgozásával. Rendkívüli alapossággal és aprólékossággal kidolgozott munkái a táj szépségét, az abban rejlő apró csodákat, mozzanatokot mutatják be. Mindezeket csak az veheti észre, aki mint ő, nyitott szemmel jár a világban. Képeiből sugárzik a harmónia, a nyugalom és a természet iránti szeretet.

Novák Ferenc, városunk polgármestere pohárköszöntőjében kiemelte és megköszönte, hogy ismét egy újabb „ablakot nyitottunk meg a világra”, újabb lehetőséget adott az intézmény és a szervezők arra, hogy a település lakói megismerhessék a környékükön élő és alkotó művészek remekeit.

Horváthné Nagy Elvira

GELSEI PETŐFI SÁNDOR EMLÉKKÖNYVTÁR

Húsvétváró foglalkozás a könyvtárban

A hagyományokhoz hűen idén is húsvéti játszóházba invitáltunk kicsiket és nagyokat egyaránt. Az ünnepek közeledtével környezetünket is ünnepi díszbe öltöztetjük. A kézműves foglalkozás keretében különböző húsvéti díszeket és apró ajándékokat készítettek az érdeklődők, többek között: gipszfigurákat és különböző papírdíszeket. Az elkészült dekorációkat mindenki hazavihette, amelyekkel hangulatosabbá, meghintettebbé teheték az otthon töltött ünnepnapokat, valamint a saját kezűleg készített ajándéktárgyakkal nagy örömet szerezhetnek szüleiknek, nagyszüleiknek.

„A kreatív, alkotó folyamat játékon van hat a szorongások, önértékelési nehézségek leküzdésében, az empátiás készség megerősödésében, az érzelmek stabilizálódásában.”
(forrás: <http://www.muveszetterapia.hu>)

A könyvtárban megtartott rendezvény nagy érdeklődés mellett zajlott.

Óvodások jártak a könyvtárban

Nagy örömünkre szolgált, hogy ismét ellátogatott hozzánk a helyi Szivárvány óvoda nagycsoportja. A foglalkozás során a vizek állatvilágával ismerkedtek az apróságok a könyvek és folyóiratok segítségével. A délelőtti folyamán érdeklődő, könyveket szerető, és a könyvekkel bánni tudó gyermekekkel találkoztunk. Köszönjük a szülői odafigyelést, valamint a pedagógusok munkáját.

„Elmondható, hogy egy gyermek olvasóvá nevelődése elsősorban nem attól függ, hogy gondosan megválasztott, életkori sajátágaiknak megfelelő „olvasmányokkal” találkoztak-e életük első éveiben, hanem attól, hogy mi történt velük akkoriban: hallottak-e mesét otthon vagy az óvodában, mikor vették kézbe az első könyvet, és mi célból, és volt-e mellettük valaki, aki segítette őket eligazodni a történetek nem mindig kedélyes, és nem mindig könnyen befogadható és feldolgozható dzsungelében.” (Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2007. augusztus – EPA)

Támogatott nyelvi képzés indult

A TÁMOP 2.1.2 Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése projekt keretében, 12 fő részvételével, 100 órás, támogatott, kezdő angol nyelvi képzés indult a könyvtárban. A közeljövőben várhatóan kezdő német nyelvi és informatikai képzés is indul helyben.

Hímzőszakkör indult a gelsei könyvtárban

Egykor a hímzés művészetének elsajátítása hozzátartozott minden leány neveléséhez bárhol is nőtt fel. Ma már ez nem így van, a fiatalok közül már csak nagyon kevesen hímeznek. A Kerekes Endréné Marika néni vezetésével létrejött szakkör célja: a hagyományörzés, és a tudás átadása a fiatalabb korosztálynak.

A foglalkozások a hímzés alapeszközeinek megismerésével és alapfogásainak elsajátításával indultak. Minden gyermek elkészítette saját mintakendőjét, melynek

díszítése kapcsán a szár- és láncöltést tanulták meg és gyakorolták. Jelenleg mezőségi mintával díszített tarisznyát hímeznek az ügyes kezű, érdeklődő lányok.

„Számomra az jelent örömet, ha a következő nemzedéknek átadhatom, amit életem során megtanultam” - vélekedik Marika néni, aki szerint nem csak őrizni, tovább éltetni is kell a hagyományt.

Ezúton is szeretném megköszönni Marika néni önzetlen támogatását és munkáját mellyel hozzájárul a szakkör működéséhez.

Édesanyák köszöntése

Bensőséges hangulatú anyák napi ünnepséget szervezetünk intézményünkben. Erre a délelőttre azokat az anyukákat hívtuk meg, akiknek kisgyermek van, s még nem jár óvodába. „Ünnep van ma, valóban ünnep, s mi köszönteni jöttünk! Készültünk ám szívvel-lélekkel, s ünneplő ruhába bújtunk nagy szeretettel.” – hangzott el a helyi általános iskola diákjainak műsorában, mellyel a jelenlévő édesanyákat köszöntöttük. Mindezek mellett egész héten tematikus könyvkiállítást is megtekinthettek, valamint különböző szóróanyagokat is kaphattak a látogatók.

Jakabfiné Bársony Judit

TARTALOMJEGYZÉK

NEKROLÓG	Tóth Imre: Bán Zsuzsa 1944-2013	3
	Pál Éva: Elment közülünk Császár Jánosné Terike, Böde egykori tanítója, könyvtárosa	4
MŰHELY	Sebestyénné Horváth Margit: Zala megye településeinek könyvtári ellátása 2012-ben	5
	Sebestyénné Horváth Margit: A Zala megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) átszervezése a városi könyvtárakkal való feladat megosztással	11
	Fejesné Szabó Piroska: Irodalmi kalandozások – 2013.	22
	Sebestyénné Horváth Margit: 30 évig a zalai gyermekek szolgálatában (beszélgetés Oláh Rozáliával)	
	Hatejer Katalin: Guglizz rá! Levelezős vetélkedő az Apáczai Csere János VMK Könyvtárában	32
	Czirákyné Tóth Edit: Könyvbarát kör az Apáczai VMK Könyvtárában	34
	Tóth Renáta: Nemzetközi könyvtárnap Lendván	36
TUDÓSÍTÁSOK	Tóth Renáta: „Mindenkire egyformán süt a nap!” Egy szakmai nap élménybeszámolója	37
	Molnárné Pfeiffer Edit: Letenye a XX. században	41
	Spanyó Andrea: Író-olvasó találkozó Grecsó Krisztiánnal	42
	Fejesné Szabó Piroska: Tappancs barkácsműhely	43
	Ambrus Adrienn: Nyuginet – Számítógépes tanfolyam az Apáczai VMK Könyvtárában	44
	Hatejer Katalin: Színes programok várták az érdeklődőket az Apáczai Csere János VMK Könyvtárában	45
	Fejesné Szabó Piroska: Író-olvasó találkozó Vig Balázssal	48
	Magyar Szilvia: A keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár gyermekkönyvtárának programjairól	50
	Csudai Zoltánné: Könyvajánló Vonyarcvashegyről	53
	Mikó Lajosné: ”Kis-könyvtáros szakkör” a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtárban A TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0166 pályázat keretében	54
FIGYELŐ		55
HÍREK		56

